

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۹۹/۰۹/۱۴

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۳۹۹

آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

۱- در کدام گزینه به معنی درست واژه‌های «خودرو - طبیعت - دمساز - سریر» اشاره شده است؟

- (۱) خودسر - طبع - مونس - آویزان
(۲) لجوج - خو - همراز - اورنگ
(۳) مُصر - سرشت - همدل - دیهیم
(۴) خودرأی - عادت - دردآشنا - آونگ

۲- معنی چند واژه در کمانک روبه‌روی آن درست نوشته شده است؟

«استرحام (رحم کردن) / آوان (جوانی) / جافی (ستم) / شهناز (گوشه‌ای از دستگاه شور) / عتاب کردن (سرزنش کردن) / گُمیت (اسب زرد رنگ) / معاصی (گناه) / مُنگر (دور کردن) / لگام (رکاب) / راهب (ترسای پارسا)»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

۳- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟

- (۱) نثار: افشاندن / ارغند: شرزه / اختر سعد: سعد اکبر / غنود: بدخواهان / گرز: ویژگی نوعی مار سمی و خطرناک
(۲) ایدون: این چنین / تریاق: زهر / دستور: وزیر / نفیر: فریاد و زاری به صدای بلند / سامان: امکان
(۳) نغمه: سرود / سودا: دیوانگی / بی‌گاه شدن: فرارسیدن هنگام غروب یا شب / سفله: دیوانه / پلاس: جامه‌ای کم ارزش
(۴) جلجل: زنگوله / طُرفه: شگفت‌آور / مسخرگی: دلچکی / ملتفت شدن: متوجه شدن / چاووش درداد: ندا درداد

۴- در متن زیر، چند غلط املائی وجود دارد؟

«پس این آفت به تو هم از شب‌خیزی رسید. بزرجمهر بر ارتجال جواب داد که شب‌خیز دزدان بودند که پیش از من برخاستند تا کام ایشان روا شد. خسرو از بدهاتِ گفتارِ صواب و حضورِ جوابِ او خجل و ملزم گشت. این فسانه از بحر آن گفتم که خسرو اگرچه دانا بود، چون سخن‌پردازی، بزرجمهر ملکه نفس داشت، از او مقلوب آمد مبادا که قضیه حال تو معکوس شود و روزگار تو را خار و مخزول گرداند.»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۵- در کدام گزینه غلط املائی وجود دارد؟

- (۱) با این همه از جمال روز عالم‌افروز محجوب و از نور خورشید جهان‌آرای محروم، و دشوارتر آنکه حدّت و تنگ‌خویی بر احوال او مستولی است و تهتک و ناسازواری در افعال وی ظاهر.
(۲) چه مقرر است که همگان را در کسب سعادت و طلب دولت حرکتی بباشد و هریک فراخور حال خود از آن جهت سودایی بپزد، اما یافتن آن به قوّت همت و ثبات عزیمت دست دهد.
(۳) عاقل باید که سعی در کسب حطام فانی نبندد، و همت بر طلب خیر باقی مقصور دارد، و عمر و جاه‌گیتی را به محلّ ابر تابستان و نزهت گلستان بی‌ثبات و دوام شمرد.
(۴) و چون پادشاه اسرار خویش را بر این نسق عزیز و مسطور داشت، و وزیر کافی گزید، و در دل‌های عوام مهیب بود، و حشمت او از تنسم ضمیر و تتبع سر او مانع گشت.

۶- در کدام بیت غلط املائی وجود دارد؟

- (۱) حال آدم گوی و نوح و قصّه ذبح خلیل
(۲) بدنش صاف بدان گونه که هر کش بیند
(۳) چون بر سر آب است تو را منزل مألوف
(۴) ناز تو این است نورت چون بود؟
ناقه صالح چه بود و رخس رستم چون دوید؟
ظن برد کاب حیات است و بنوشد ناگاه
بر چشمه چشم من خونخوار فرود آی
ماتمت این است، صورت چون بود؟

۷- نام پدیدآورنده چند اثر، در کمانک روبه‌روی آن درست ذکر شده است؟

«سمفونی پنجم جنوب (جبران خلیل جبران) / مثل درخت، در شب باران (م. امید) / تمهیدات (شهاب‌الدین سهروردی) / فیه‌مافیه (فخرالدین علی صفی) / سه پرسش (شکسپیر) / قصّه شیرین فرهاد (وحشی بافقی) / لطایف‌الطوایف (محمد عوفی) / فی حقیقه العشق (عین‌القضات همدانی) / مانده‌های زمینی (آندره ژید) / خسرو (عبدالحسین وجدانی)»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۸- آرایه‌های نوشته‌شده در برابر کدام بیت نادرست است؟

- (۱) زان شراری که گرفته است هوا ز آتش گل
(۲) هر گروهی به دلیل دگر آویخته‌اند
(۳) رگ خامی رسن گردن منصور شده است
(۴) تا به آن موی میان کس نتواند ره برد
- هر طرف بلبل رنگین‌سخنی ساخته‌اند: حس آمیزی، مراعات نظیر
بوشناسان به نسیم سحر آویخته‌اند: حس آمیزی، حسن تعلیل
میوه پخته کجا از شجر آویخته‌اند؟: کنایه، تلمیح
زلف مشکین تو را تا کمر آویخته‌اند: تشبیه، حسن تعلیل

۹- در کدام بیت، آرایه‌های «تشبیه، کنایه، تضاد، واژه‌آرایی، تشخیص» به ترتیب، به کار رفته است؟

- (الف) هر جا که ظن ببردم رفتم طلب بکردم
(ب) چندان که بیش جستم کم یافتم نشانش
(ج) یا آب بود و ناگه اندر زمین فرو شد
(د) گفتم دلی که دیده است پیر و غریب و خسته
(ه) ناگاه کودکی گفت دیدم دلی شکسته
- پایم به سنگ آمد، پشتم ز غم دو تا شد
گویی چه حالش افتاد یارب دگر کجا شد؟
یا مرغ بود و از دام پزید در هوا شد
کامروز چند روز است کز پیش ما جدا شد
در دام زلف یاری افتاد و مبتلا شد
- (۱) ه - ب - د - الف - ج (۲) ه - الف - ب - ج - د (۳) ج - د - ب - ه - الف (۴) ج - د - الف - ب - ه

۱۰- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

- «صد برق ناامیدی کرده کمین ز هر سو
(۱) تشخیص - تضاد - جناس - کنایه - تشبیه
(۲) تشخیص - تناقض - اغراق - کنایه - تلمیح
(۳) تشخیص - تضاد - جناس - کنایه - تشبیه
(۴) تشخیص - تناقض - اغراق - کنایه - تلمیح
- نخل امیدواری هر جا که پا گرفته»
(۲) استعاره - حسن تعلیل - ایهام - تلمیح - اسلوب معادله
(۴) استعاره - اغراق - حس آمیزی - جناس - ایهام

۱۱- در کدام گزینه، همه آرایه‌های «تشبیه - تلمیح - ایهام تناسب - استعاره - نغمه حروف» وجود دارد؟

- (۱) به نامه بهر جگرخستگان دود فراق
(۲) کجا به طعنه دشمن ز دوست برگردم
(۳) بیار نکهت (= بوی خوش) جان بخش بوستان وصال
(۴) کسی که ملک خرد باشدش به زیر نگین
- بساز شربتی آخر ز آب چشم قلم
که غرق بحر مودت نترسد از شبنم
که جان فدای تو باد ای نسیم عیسی‌دم
ز جام می نهد جرعه‌ای به ملکوت جم

۱۲- نقش واژه مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) هنوز می‌چکد از چهره تو آب حیات
(۲) هنوز مرکز حسن است خال مشکینت
(۳) نبسته است به زنجیر پای ما را عشق
(۴) ز آشنایی مردم حذر کنند صلائب
- هنوز سرو قدت در هوای خویشان است
هنوز زلف تو زنجیر پای خویشان است
قلاده سگ ما از وفای خویشان است
کسی که از ته دل آشنای خویشان است

۱۳- تعداد «جمله‌های پیرو» در کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) گفتم کنم به گوشه‌نشینی علاج نفس
(۲) به خواری‌های دوران صبر کن گراز عزیزی
(۳) چو راه عشق ندارد نهایتی صائب
(۴) یار ساقی گشت و مطرب هم نوپرداز شد
- غافل که سرفرازی سگ در نشستن است
که از زندان به خوابی ماه کنعان سر برون آرد
اگر درنگ کنی و رشتاب، هر دو یکی است
چرخ گو ناساز شو چون صحبت ما ساز شد

۱۴- «نقش دستوری» کدام واژه مشخص شده صحیح است؟

- (۱) ییاد ییاد آن راحت جان ییاد باد
(۲) چون تماشا را به سروستان رویم
(۳) غنچه‌های گل چو آید در نظر
(۴) مهر با رویش به جان ورزیده‌ام
- عاشقان را عهد جانان ییاد باد: مضاف‌الیه
قد آن سرو خرامان ییاد باد: متمم
آن لب شیرین خندان ییاد باد: قید
مهربان را مهربانان ییاد باد: مفعول

۱۵- در ابیات زیر به ترتیب، چند «ترکیب اضافی» و چند «ترکیب وصفی» آمده است؟

- «در جسمشان که جان خجل است از لطافتش»
از چشم مست و روی و لب بادهرنگشان
(۱) چهار - دو (۲) چهار - یک
جانی دگر ز نور الهی دمیده‌اند
جان‌ها به ذوق ساغر، می در کشیده‌اند
(۳) شش - پنج (۴) چهار - سه

۱۶- در کدام بیت، نقش دستوری «مستند» یافت می‌شود؟

- (۱) ماه‌رویان زلف مشکین را پریشان کرده‌اند
(۲) بی‌دلان غوغا به کوی دوستان آورده‌اند
(۳) جان ما در قالب خاکی نمی‌گیرد قرار
(۴) چون «همام» آن‌ها که چشم نیم مست دیده‌اند

۱۷- مفهوم کدام گزینه با بیت «مستمع، صاحب‌سخن را بر سر کار آورد / غنچه‌خاموش، بلبل را به گفتار آورد» متناسب‌تر است؟

- (۱) از گوش پیشتر به دل مستمع رسد
(۲) مستمع را می‌برد صائب کلام من ز هوش
(۳) همچو طوطی که ز آئینه به گفتار آید
(۴) تو که هرگز سخن اهل سخن نشنیدی

۱۸- کدام گزینه با بیت «تا درد و ورم فرونشیند / کافور بر آن ضماد کردند» تناسب تصویری دارد؟

- (۱) خط مشکینش بر آن عارض کافور نهاد
(۲) چه جای صبر که گر کوه قاف بود این صبر
(۳) بنده یاقوت تو را از بن دندان، لؤلؤ
(۴) مانند پنبه‌دانه که در پنبه تعبیه است

۱۹- کدام بیت‌ها به مضمونی یکسان اشاره دارند؟

- (الف) هست در پاشیدن صحبت، حضور اهل دل
(ب) از صحبت ناجنس به کامل نرسد نقص
(ج) از صحبت خسیس حذر کن که می‌شود
(د) دل رم کرده هر کس را بود در سینه، می‌داند
(ه) وحشت تنهایی از هم‌صحبت بد خوشترست

- (۱) الف - ب (۲) ج - ه (۳) ب - ج (۴) ب - د

۲۰- مفهوم کدام گزینه با بیت «بی‌دل گمان مبر که نصیحت کند قبول / من گوش استماع ندارم لمن یقول»، تناسب بیشتری دارد؟

- (۱) می‌توان بر خود گوارا کرد زهر تلخ را
(۲) بیدار خون مرده به نشتر نمی‌شود
(۳) پذیرای نصیحت نیست دل اهل تنعم را
(۴) می‌کند پند اثر در دل پرشور مرا

۲۱- مفهوم کدام گزینه با قطعه شعر «چشم‌ها را باید شست، جور دیگر باید دید» تناسب بیشتری دارد؟

- (۱) یکی است نسبت خار و حریر در ره من
(۲) شود عیار بد و نیک در سفر ظاهر
(۳) سنگ و گهر یکی است به چشم خداشناس
(۴) یکی است کام نهنگ و صدف درین دریا

مرا که از سر خود فارغم ز پا چه خبر؟
یکی است تیر کج و راست تا بود در کیش
میزان عدل میل به یک سو نمی‌کند
ز هر که لب بگشاید گهر دریغ مدار

۲۲- مفهوم کدام گزینه، با بیت «روزها گر رفت، گو رو، باک نیست / تو بمان، ای آن که جز تو پاک نیست»، تناسب دارد؟

- (۱) گر غمت گرد از من خاکی برآرد گو برآر
- (۲) عمر سعدی گر سرآید در حدیث عشق شاید
- (۳) گفتم عشق را شبی: «راست بگو تو کیستی؟»
- (۴) زمین عاشق سرگردان از کبر مگردان سر

۲۳- مفهوم ابیات کدام گزینه با بیت «سینه خواهم شرحه شرحه از فراق / تا بگویم شرح درد اشتیاق»، تناسب معنایی دارد؟

- (الف) تا رنج تحمّل نکنی گنج نبینی
- (ب) آهنگ دراز شب رنجوری مشتاق
- (ج) گر دست به شمشیر بری عشق همان است
- (د) دل آینه صورت غیب است ولیکن
- (ه) مرغان قفس را آلمی باشد و شوقی

- (۱) الف - ج (۲) الف - ب (۳) ج - د (۴) ب - ه

۲۴- مفهوم کدام گزینه با عبارت زیر متناسب است؟

«چون حق تعالی بندهای را گزید و مستغرق خود گردانید، هر که دامن او را بگیرد و از او حاجت طلبد، بی آنک آن بزرگ، نزد حق یاد کند و عرضه دهد، حق، آن را برآرد.»

- (۱) خامی است سنگ راه تو از پیشگاه قرب
- (۲) کوتاه نظر تلاش کند قرب دوست را
- (۳) ز دست دامن پاکان رها مکن زنهار
- (۴) دست خود ناشسته از دنیا، تلاش قرب حق

۲۵- مضمون کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تناسب کم‌تری دارد؟

- (۱) نتواند طرف عشق شد از بی‌جگری
- (۲) در کارگاه عشق است تدبیر عقل بیکار
- (۳) پیش ارباب بصیرت گفت‌وگوی عشق و عقل
- (۴) عقلی که سرنوشت جهان است ابجدش

گر چه بر عقل زبردست سوارست شراب
طوفان نمی‌کند گوش تعلیم ناخدا را
هست چون بیداری و خواب گران از هم جدا
مشکل که سربرآورد از خطّ جام ما

Konkur.in

زبان عربی (عمومی)

■ عَيْنُ الْأَصَحِّ وَ الْأَدَقُّ فِي الْجَوَابِ لِلترجمة أو التعريب (٣٥ - ٢٦):

٢٦- ﴿وَجَعَلْنَا السَّمَاءَ سَقْفًا مَحْفُوظًا﴾:

- (١) و آسمان را سقفی نگه‌دارنده قرار دادیم!
(٢) و در آسمان سقفی نگه‌داشته‌شده قرار دادیم!
(٣) و آسمان را هم‌چون سقف نگه‌دارنده قرار دادیم!
(٤) و آسمان را سقفی نگه‌داشته‌شده قرار دادیم!
- ٢٧- ﴿إِنَّ اللَّهَ أَمْرُنِي بِمُدَارَةِ النَّاسِ كَمَا أَمْرُنِي بِإِقَامَةِ الْفَرَائِضِ﴾:

- (١) خداوند مرا به مدارا کردن با مردمان امر کرده است و هم‌چنین برپاداشتن واجبات دینی!
(٢) خداوند به من امر کرده است با مردم مدارا کنم، همان‌گونه که امر کرده است واجباتش را برپا دارم!
(٣) خداوند همان‌گونه که مرا به برپاداشتن واجبات دینی امر کرده است، مرا به مدارا کردن با مردم امر فرموده است!
(٤) خداوند مدارا کردن با مردمان را بر من واجب کرده است، همان‌طور که برپاداشتن واجبات را هم واجب ساخته است!

٢٨- ﴿خُذُوا الْحَقَّ مِنْ أَهْلِ الْبَاطِلِ وَ كُونُوا مِنْ نَقَادِ الْكَلَامِ﴾:

- (١) حق را از اهل باطل گرفتند و از نقدکنندگان کلام بودند!
(٢) از اهل باطل حق را دریافت کنید و از نقدکنندگان کلام باشید!
(٣) حق را از اهل باطل بگیرید و بسیار نقدکننده سخن هم باشید!
(٤) حق را از اهل باطل دریافت کردند و بسیار نقدکننده سخن بودند!

٢٩- ﴿إِنَّ اللَّهَ قَدْ جَعَلَ لِلْإِنْسَانِ فِي الْبَحَارِ أَصْدِقَاءَ يَنْقُذُونَهُ مِنَ الْمَوْتِ وَلَكِنْ مَا الَّذِي فَعَلَ هَذَا الْإِنْسَانُ بِهِمْ؟﴾:

- (١) خداوند برای انسان در دریاها دوستانی قرار داده است تا او را از مرگ نجات دهند، اما این انسان برای آن‌ها چه کرده است؟
(٢) خداوند در دریاها برای انسان دوستانی را قرار داده است که او را از مرگ نجات می‌دهند، اما این انسان با آنان چه کرده است؟
(٣) خداوند برای انسان در دریاها دوستانی را قرار داده است که او را از مرگ نجات داده‌اند، اما در مقابل این انسان برای آنان چه کرده است؟
(٤) خداوند در دریا دوستانی را برای انسان قرار داده است که او را از مرگ نجات می‌دهند، اما این انسان با آنان چه می‌کند؟!

٣٠- ﴿إِنْ لَمْ يُؤَدِّ كُلُّ عَضْوٍ فِي الْفَرِيقِ دَوْرَهُ بِأَحْسَنِ وَجْهِ فَسَيُوجِهُ الْفَرِيقَ مَشَاكِلَ﴾:

- (١) چنان‌چه تمامی اعضای تیم نقش خود را به بهترین وجه انجام دهند، تیم با مشکلاتی روبه‌رو نخواهد شد!
(٢) اگر هر یک از اعضای تیم نقش خود را به بهترین شکل انجام ندهد، تیم با مشکلات روبه‌رو خواهد شد!
(٣) اگر هر عضوی در گروه نقشش را به بهترین وجه ایفا نکند، تیم را با مشکلاتی روبه‌رو خواهد ساخت!
(٤) اگر هر عضوی در تیم نقش خود را به بهترین شکل ایفا نکند، تیم با مشکلاتی روبه‌رو خواهد شد!

٣١- ﴿أَهْتَمَّ نُبُولٌ بِتَطْوِيرِ مَادَّةِ كَانٍ وَالِدُهُ قَدْ اخْتَرَعَهَا فِي مُخْتَبَرِهِ الْكَبِيرِ﴾:

- (١) نوبل به بهینه‌سازی ماده‌ای اقدام کرد که پدرش در آزمایشگاهی بزرگ آن را اختراع کرده بود!
(٢) نوبل به پیشبرد ماده‌ای اهتمام ورزید که توسط پدرش در آزمایشگاه بزرگ او ساخته شده بود!
(٣) نوبل به بهینه‌سازی ماده‌ای توجه کرد که پدرش آن را در آزمایشگاه بزرگش اختراع کرده بود!
(٤) نوبل در آزمایشگاه بزرگش به بهینه‌سازی ماده‌ای توجه می‌کرد که پدرش آن را اختراع کرده بود!

٣٢- ﴿كَانَ الْعُلَمَاءُ يَخْتَرِعُونَ مَوَادَّ نَافِعَةً أَمْلِيْنَ أَنْ تُسْتَخْدَمَ فِي مَجَالَاتِ الْإِعْمَارِ وَ الْبِنَاءِ لَا الْحَرْبِ﴾:

- (١) دانشمندان موادی سودمند را اختراع می‌کردند با امید به این‌که در عرصه‌های آبادانی و ساخت نه جنگ به کار گرفته شوند!
(٢) دانشمندان امید داشتند مواد سودمندی را اختراع کنند که در عرصه‌های آبادی و ساخت به کار گرفته شود نه جنگ!
(٣) دانشمندان مواد سودمند را اختراع می‌کردند و امید داشتند که تنها در عرصه‌های آبادانی و ساخت به کار رود نه جنگ!
(٤) دانشمندان موادی سودمند را اختراع کردند در حالی‌که امید داشتند آن‌ها را در عرصه‌های آبادی و ساخت به کار برند نه جنگ!

۳۳- عین الخطأ:

- (۱) اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي فِي عَيْنِي صَغِيرًا وَفِي أَعْيُنِ النَّاسِ كَبِيرًا! خداوند! مرا در دیده خود، کوچک و در دیدگان مردم بزرگ قرار ده!
- (۲) حَجَزْنَا غُرْفَةَ أَسْرَتِهَا كَانَتْ دُونَ شَرْشَفَا: اتاقي را رزرو کردیم که تخت‌هایش بدون ملافه بود!
- (۳) شَاهَدْتُ دَلْفِينًا يَقْفُزُ فِي مَسِجٍ كَبِيرٍ بِفَرَحٍ! دلفینی را دیدم که در یک استخر بزرگ شادمان می‌پرید!
- (۴) النَّاقدُ هُوَ الَّذِي يُظْهِرُ مَحَاسِنَ شَيْءٍ وَ مَعَايِبَهُ! منتقد کسی است که خوبی‌های یک چیز یا بدی‌هایش را آشکار می‌سازد!

۳۴- عین الصحيح:

- (۱) النَّاسُ يَقْبَلُونَ عَلَى شَرَاءِ بَضَائِعٍ يَحْتَاجُونَ إِلَيْهَا! مردم خرید کالاهایی را می‌پذیرند که به آن‌ها نیاز دارند!
- (۲) نُشِرَتْ مَقَالَةٌ لُقِّبَ فِيهَا نُوْبِلُ بَتَّاجِرِ الْمَوْتِ! مقاله‌ای منتشر شد که در آن نوبل به تاجر مرگ لقب داده شده بود!
- (۳) اشْتَدَّتْ الْحُرُوبُ بَعْدَ أَنْ اخْتَرَعَتِ آلَاتُ الْقِتَالِ الْمُتَطَوِّرَةُ! پس از آن‌که ابزارهای پیشرفته جنگی اختراع شد، جنگ‌ها شدت گرفت!
- (۴) لَيْتَ مِنْ يَسْعَى صَادِقًا لِنَشْرِ السَّلَامِ فِي الْعَالَمِ يَفُوزُ بِهَذِهِ الْجَائِزَةِ! ای کاش کسی که صادقانه برای گسترش صلح در دنیا تلاش کرده است، این جایزه را می‌برد!

۳۵- «گوشت ماده‌ای قرمز یا سفید از جسم حیوان است که از آن غذاهایی درست می‌شود!» عین الصحيح:

- (۱) مَادَّةٌ حَمْرَاءُ أَوْ بَيْضَاءُ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ الَّتِي تُصْنَعُ مِنْهَا أَطْعَمَةٌ هِيَ اللَّحْمُ!
- (۲) اللَّحْمُ مَادَّةٌ أَحْمَرُ أَوْ أَبْيَضُ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ الَّتِي تُصْنَعُ مِنْهَا الْأَطْعَمَةُ!
- (۳) اللَّحْمُ مَادَّةٌ حَمْرَاءُ أَوْ بَيْضَاءُ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ يَصْنَعُونَ مِنْهَا الْأَطْعَمَةَ!
- (۴) اللَّحْمُ مَادَّةٌ حَمْرَاءُ أَوْ بَيْضَاءُ مِنْ جِسْمِ الْحَيَوَانِ تُصْنَعُ مِنْهَا أَطْعَمَةٌ!

■ ■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ بِدَقَّةٍ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ بِمَا يَنْاسِبُ النَّصَّ (۴۲ - ۳۶):

كُلَّ عامٍ عندما تُمنَحُ جائزة «نوبل» تقوم ضجَّةٌ إعلاميةٌ حول الأشخاص الذين يتناولونها والسبب هو أنَّ الحصولَ على هذه الجائزة يُعتبر أعظمَ تقديرٍ يحصل عليه الباحثون في حقول الكيمياء والفيزياء والطب والأدب. بالإضافة إلى هذه هناك جائزة للسلام يتناولها شخص بذل جهوداً لخدمة السلام في العالم! والجدير بالذكر هو أنَّ مَنْ أسَّسها وخصَّص ثروته لاستمرارها كان من أكبر الذين عملوا في صنع المتفجرات. وُلِدَ «ألفرد نوبل» سنة ۱۸۳۳ الميلادي بعاصمة السويد و له اختراعات في مقدمتها الديناميت. تُوِّفِّي نوبل سنة ۱۸۹۶ تاركاً وراءه ثروة تبلغ تسعة ملايين دولار وأوصى أن تُستثمر وتُنْفَقَ في الجوائز!

لعلَّ نوبل كان قد شعر بضرورة القيام بعمل تعويضي. فأبْدَى اهتماماً كبيراً بإقامة السلام ووضَعَ خُططاً ظنَّ أنَّها تُجَنِّبُ الشُّعُوبَ الحربَ. و لُنْذَكَرَ أيضاً أنه لم يكن عالماً متفوقاً فقط بل كان شاعراً يعتقد أنَّ الأدب والعلم من أهمِّ عوامل تقدِّم الإنسان!

۳۶- ما معنى كلمة «أبْدَى» في السطر السابع؟

- (۱) حاوَلَ
- (۲) أَظْهَرَ
- (۳) أَرَادَ
- (۴) أَحَبَّ

۳۷- عین الخطأ:

- (۱) كَانَ يَعِيشُ نُوْبِلُ فِي الْقَرْنِ التَّاسِعِ عَشَرَ الْمِيلَادِيِّ فِي أَوْرُوبَا!
- (۲) الْحَصُولُ عَلَى جَائِزَةِ نُوْبِلِ حُلُمُ الْكَثِيرِينَ مِنَ الْعُلَمَاءِ وَالْأَدْبَاءِ وَالسِّيَاسِيِّينَ!
- (۳) لَمْ يَكُنْ نُوْبِلُ يُعَدُّ مِنَ الْعُلَمَاءِ بَلْ مِنَ الْأَدْبَاءِ الَّذِينَ إِهْتَمَّوْا بِالْأَدَبِ!
- (۴) قَدْ يُصْبِحُ الْعِلْمُ مَصْدَرًا لِلشَّرِّ إِذَا اسْتُخْدِمَ فِي يَدِ الْأَشْرَارِ!

۳۸- عین الصحيح عن نوبل:

- (۱) تَنَبَّهَ فِي مُنْتَصَفِ حَيَاتِهِ فَقَرَّرَ أَنْ يَعِيشَ حَيَاةَ مُخْتَلَفَةٍ!
- (۲) هُوَ أَوَّلُ مَنْ اخْتَرَعَ الْمَوَادَّ الْقَابِلَةَ لِلِاشْتِعَالِ!
- (۳) لَمْ يَكُنْ يَتَوَيَّ استخدام المتفجرات إلا في أغراض سلمية!
- (۴) كَانَ لَا يُحِبُّ بَثَّ السَّلَامِ فِي الْعَالَمِ!

۳۹- عین ما يناسب مفهوم النص:

- (۱) إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ!
- (۲) «وَأَعَدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ»
- (۳) مَنْ فَتَحَ بَابَ الْجَوَارِ أَغْلَقَ بَابَ الْحَرْبِ!
- (۴) «هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ»

■ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي (۴۲ - ۴۰):

۴۰ - «تُمنَح»:

- (۱) فعل مضارع - مزيد ثلاثي من باب إفعال - مجهول / فعل و الجملة فعلية
- (۲) للغائبة - مجرّد ثلاثي - متعدّد - معرب / فعل و نائب فاعله «جائزة»
- (۳) فعل مضارع - مجرّد ثلاثي (مصدره: مَنَح) - مجهول / فعل و فاعله معلوم
- (۴) فعل مضارع - للمخاطب - متعدّد - مجهول - معرب / فعل و نائب فاعله «جائزة»

۴۱ - «تُجَنَّب»:

- (۱) فعل مضارع - للغائبة - مزيد ثلاثي من باب تفعيل / فعل و «الشعوب» مفعوله
- (۲) للغائبة - مزيد ثلاثي من باب تفعل - معرب / فعل و الجملة فعلية
- (۳) فعل مضارع - مزيد ثلاثي (مصدره: تجنّب) / فعل مع فاعله و الجملة فعلية
- (۴) للغائبة - مزيد ثلاثي (مصدره: تجنب) - مجهول / فعل و الجملة فعلية

۴۲ - «الحصول»:

- (۱) اسم - مفرد مذكر - معرّف بأل - معرب / اسم أن و منصوب
- (۲) اسم - جمع تكسير - معرب / اسم أن و منصوب بالفتحة
- (۳) مفرد مذكر - مصدر لفعل مجرّد ثلاثي / اسم أن و مرفوع
- (۴) اسم - معرّف بأل - معرب / اسم أن و خبره «على هذه»

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۵۰ - ۴۳):

۴۳ - عین الخطأ في ضبط حركات الكلمات:

- (۱) الدَّافِئُ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَبْكِي وَ تَضْحَكُ مِثْلَنَا!
- (۲) قَدْ يَسْحَبُ تَبَارُ الْمَاءِ الْإِنْسَانُ إِلَى أَعْمَاقِ الْمُحِيطِ!
- (۳) النَّظَرُ فِي وَجْهِ الْوَالِدَيْنِ وَ الْمُصْحَفِ عِبَادَةٌ!
- (۴) إِنَّ الدُّلْفَيْنِ لَهُ ذَاكِرَةٌ قَوِيَّةٌ وَ سَمْعٌ قَوِيٌّ جَدًّا!

۴۴ - عین غير المناسب لل فراغ:

- (۱) عندما الحکم على اللّاعبين أن یوقفوا المباراة! یصفر
- (۲) طوبی لمن فرائضه الدینیة بإخلاص! یؤدّي
- (۳) تقوم الأم الطفل مدّة سنتین! إرضاء
- (۴) إنّ اجتهادک ک إلى غایتک! یوصل

۴۵ - عین ما فيه اسم فاعل:

- (۱) دواؤک فیک و ما تبصر / و دواؤک منک و لا تشعر
- (۲) أ تزعم أنّک جرم صغیر / و فیک انطوی العالم الأكبر
- (۳) الناس من جهة الآباء أكفاء / أبوهم آدم و الأم حواء
- (۴) إنّما الفخر لعقل ثابت / و حیاء و عفاف و أدب

۴۶ - عین ما فيه الترادف:

- (۱) إنّ الله لم یحملنا شیئاً إلّا بقدر طاقتنا و قدرتنا!
- (۲) التّاس لم یخلقوا من الذّهب أو الفضة أو النحاس!
- (۳) علينا أن لا نفخر إلّا بالعلم و الأدب و الحیاء!
- (۴) لا تسبوا معبودات المشرکین حتّى لا یسبوا الله!

۴۷ - عین نون الوقاية:

- (۱) زینني نفسك بالأخلاق الحسنة یا ابنتي!
- (۲) إحسانی إلى الفقراء قد یصیبني بالعجب!
- (۳) فُستاني من أجمل الفساتین و أغلاها!
- (۴) أوصیک بأن لا تحزني عندما تفشلین!

۴۸ - عین حرف اللام یختلف من حيث المعنی:

- (۱) کان الرجل بحاجة إلى مال فقصد بیع سیّارة له!
- (۲) لهذا المثل معانی عميقة يجب أن نتأمّلها!
- (۳) تعمل هذه الأم حتّى تُوفّر لأولادها حياةً سعيدة!
- (۴) من کان له مال کثیر فلینفقه في سبیل الله!

۴۹ - عین «لا» النافية للجنس:

- (۱) إنّ فصل الربیع لا تدوم في بلدنا کثیراً!
- (۲) هذه الشعائر الدینیة لا معنی لها!
- (۳) لا فرق بین أسود و أبيض!
- (۴) هذه السنة لا في الصفّ طالب مُشاغب!

۵۰ - عین حرفاً جاء لتأكيد الجملة:

- (۱) قال المعلم: إنّ التلاميذ الناجحون یذاکرون دروسهم کلّ ليلة!
- (۲) إنّ تشرب هذا الدواء کلّ ليلة باستمرار تتحسنّ حالک سریعاً!
- (۳) أعتقد أنّ من لا یرحم مخلوقات الله لا یرحمه الرحمان!
- (۴) یذكر المؤمن اسم الله ذکراً و هو على مائدة الطعام!

دین و زندگی

۵۱- در کلام امیرالمؤمنین علی (ع) پس از بازگشت از جنگ صفین در چه صورتی پاداش و مجازات، بیهوده و باطل می‌شود و کلام صحیح در این باره کدام است؟

- ۱) قضا و قدر جبری و حتمی باشد - انسان مختار توان خارج شدن از سرنوشت مختم خویش را ندارد.
- ۲) قضا و قدر جبری و حتمی باشد - در فعل اختیاری، تا زمانی که انسان در انجام دادن فعلی اراده نکرده است، آن فعل انجام نمی‌گیرد.
- ۳) قضا و قدر اختیاری باشد - در فعل اختیاری، تا زمانی که انسان در انجام دادن فعلی اراده نکرده است، آن فعل انجام نمی‌گیرد.
- ۴) قضا و قدر اختیاری باشد - انسان مختار توان خارج شدن از سرنوشت مختم خویش را ندارد.

۵۲- اگر با امام خمینی (ره) هم فریاد شویم که می‌فرماید «باید مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند»، کدام موضوع ما را به این سخن رهنمون می‌سازد؟

- ۱) اگر می‌خواهیم محبت خداوند در دلمان خانه کند، باید محبت کسانی را که رنگ و نشانی از او دارند، در دل جای دهیم.
- ۲) آن کس که به دوستی با خدا افتخار می‌کند، با هر چه ضد خدایی است، مقابله می‌نماید.
- ۳) نمی‌شود کسی دوستدار خداوند باشد، اما زشتی و ستم را در جامعه ببیند و سکوت اختیار کند.
- ۴) از آن جایی که دینداری بر دو پایه استوار است، هر چه دوستی با خدا عمیق‌تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق‌تر است.

۵۳- بیت «همچو سلمان در مسلمانی بکوش / ای مسلمان تا که سلیمان کنند» مؤید کدام یک از ثمرات درخت اخلاص است و حضرت یوسف (ع) در صورت حمایت نکردن خداوند از او، وضعیت خود را چگونه بیان کرده است؟

- ۱) دستیابی به درجانی از حکمت - «وَلْيَكُونَا مِنَ الصَّاعِرِينَ»
- ۲) دستیابی به درجانی از حکمت - «أَصْبَحْنَا مِنَ الْفَاسِقِينَ»
- ۳) دریافت پاداش‌های وصف نشدنی - «أَصْبَحْنَا مِنَ الْفَاسِقِينَ»
- ۴) دریافت پاداش‌های وصف نشدنی - «وَلْيَكُونَا مِنَ الصَّاعِرِينَ»

۵۴- اعتقاد به کدام مرتبه توحید، سبک زندگی و رفتار انسان را تحت الشعاع قرار می‌دهد و مؤید آن کدام آیه شریفه است؟

- ۱) توحید در خالقیت - «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»
- ۲) توحید در خالقیت - «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»
- ۳) توحید عملی - «قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»
- ۴) توحید عملی - «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»

۵۵- فرموده رسول اکرم (ص): «هر کس در روز قیامت با محبوب خود محشور می‌شود» ما را به کدام یک از آثار محبت به خدا و طرق فزونی آن سوق می‌دهد و با کدام روایت هم‌آوایی دارد؟

- ۱) پیروی از خداوند - «قلب انسان حرم خداست در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید.»
- ۲) دوستی با دوستان خدا - «قلب انسان حرم خداست در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید.»
- ۳) دوستی با دوستان خدا - «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد.»
- ۴) پیروی از خداوند - «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد.»

۵۶- با امعان نظر به کدام بیت در می‌یابیم که انسان باید خود را از آفت شرک مصون نماید؟

- ۱) «برو این دام بر مرغی دگر نه / که عنقا را بلند است آشیانه»
- ۲) «پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب / تا در این پرده جز اندیشه او نگذارم»
- ۳) «سر ارادت ما و آستان حضرت دوست / که هر چه بر سر ما می‌رود ارادت اوست»
- ۴) «آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار»

۵۷- در چند مورد از عبارات زیر فرد نباید روزه بگیرد؟

(الف) اگر فرزند با نهی پدر و مادر به سفری برود که بر او واجب نبوده است.

(ب) قبل از ظهر به مسافرت برود و به حد ترخص برسد.

(ج) بیشتر از ۴ فرسخ شرعی مسافرت کند و مجموع رفت و برگشت او بیشتر از ۸ فرسخ باشد.

(د) دوازده روز در محلی بماند.

(ه) برای کار حرام سفر کرده باشد.

(۱) «ب» و «د» (۲) «د» و «ه» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ب» و «ج»

۵۸- آیه که با اراده خویش می‌نوشیم به علت اعتماد به چه چیزی است و رابطه کارهای انسان با تدبیر و اراده الهی چگونه رابطه‌ای است و نمادی از چیست؟

(۱) تقدیر و قضا - عرضی - قضا و قدر الهی (۲) قضا - طولی - قضای الهی

(۳) تقدیر - عرضی - قضای الهی (۴) تقدیر و قضا - طولی - قضا و قدر الهی

۵۹- بهره‌مندی از زیورات در دین اسلام چه حکمی دارد و برای پوشیدن لباس ناهماهنگ با ارزش‌های اخلاقی جامعه، برای مردان چه حکمی مترتب است؟

(۱) نباید توجه نامحرم را جلب کند - کراهت (۲) نباید توجه نامحرم را جلب کند - حرمت

(۳) نباید موجب انگشت‌نما شدن فرد گردد - حرمت (۴) نباید موجب انگشت‌نما شدن فرد گردد - کراهت

۶۰- توجه به برآوردن همه نیازها در حد مطلوب به چه اصطلاحی تعبیر شده است و سبک‌تر شدن آراستگی و پوشش انسان و جنبه خودنمایی گرفتن آن نتیجه کدام مورد است؟

(۱) تعادل - توجه بیش از حد به جلب توجه دیگران (۲) عفاف - توجه بیش از حد به جلب توجه دیگران

(۳) عفاف - تضعیف و گسستگی رشته‌های عفاف در انسان (۴) تعادل - تضعیف و گسستگی رشته‌های عفاف در انسان

۶۱- از آیه شریفه «أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا» چه موضوعاتی دریافت می‌گردد؟

(الف) این آیه مصداق کسانی است که بت درون را معبود خویش قرار داده‌اند.

(ب) پیامبران الهی مسئولیتی در هدایت اجباری هواپرستان ندارند.

(ج) این آیه اشاره به کسانی دارد که کسب رضایت درونی را می‌خواهند و دچار شرک عملی در بعد اجتماعی شده‌اند.

(د) ایمان به خدا با برقراری پیوند دوستی با دشمنان خداوند، سازگار نیست.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «الف» و «د»

۶۲- پیمانی که خداوند کریم از انسان گرفته در کدام عبارت قرآنی متبلور است و کدام عبارت قرآنی آن را مدلل می‌کند؟

(۱) «أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» - «إِنَّمَا أُعْطِیْكُمْ بِوَاحِدَةٍ» (۲) «أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» - «إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِیْنٌ»

(۳) «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِزْفٍ» - «إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِیْنٌ» (۴) «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلَ خِزْفٍ» - «إِنَّمَا أُعْطِیْكُمْ بِوَاحِدَةٍ»

۶۳- چه کاری در نماز باعث می‌شود که انسان نه تنها از گناهان که حتی از برخی از مکروهات هم به تدریج دور شود و بعد از این که خداوند در

قرآن کریم فلسفه نماز را یاد خدا بیان می‌کند، کدام صفت و ویژگی خود را به منصفه ظهور می‌گذارد؟

(۱) سعی کنیم در زمره کسانی که خدا بر آن‌ها خشم گرفته یا راه را گم کرده نباشیم و همواره پاکیزه باشیم - حکمت

(۲) درک صحیح به آن چه در نماز می‌گوییم داشته باشیم و آن را کوچک نشماریم - حکمت

(۳) درک صحیح به آن چه در نماز می‌گوییم داشته باشیم و آن را کوچک نشماریم - علم

(۴) سعی کنیم در زمره کسانی که خدا بر آن‌ها خشم گرفته یا راه را گم کرده نباشیم و همواره پاکیزه باشیم - علم

۶۴- اگر بخواهیم برای آیه شریفه «ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ ...» از دلایل و شواهد اختیار موردی را ذکر کنیم، کدام بیت ما را به آن رهنمون می‌سازد؟

(۱) «گر نبودی اختیار این شرم چیست؟ / این دریغ و خجلت و آزر چیست؟»

(۲) «صاحب باغ آمد و گفت ای دنی / از خدا شرم، بگو چه می‌کنی؟»

(۳) «هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنه نیایی من دهم بد را سزا؟»

(۴) «این که فردا این کنم یا آن کنم / خود دلیل اختیار است ای صنم»

۶۵- پاسخ امام صادق (ع) به فضیل بن یسار که فرمودند: «آن چه زیر روسری قرار می‌گیرد، نباید آشکار شود» با کدام عبارت قرآنی هم‌آوایی دارد؟

- (۱) «ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفَ»
(۲) «فَلَا يُؤْذِنَ وَ كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا»
(۳) «يُدْنِيَنَ عَلَيْهِنَ مِنْ جَلَابِيْبِهِنَّ»
(۴) «قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ»

۶۶- با توجه به روایات پیشوایان مفاہیم «جنگ با خدا» و «ضعف دینداری» به ترتیب معلول چیست؟

- (۱) جلب توجه دیگران با آراستن خود برای انجام گناه - عدم کنترل در برابر کندروی‌ها و تندروی‌ها
(۲) جلب توجه دیگران با آراستن خود برای انجام گناه - پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما
(۳) گسستگی و ضعف در آراستگی و پوشش - پوشیدن لباس نازک و بدن‌نما
(۴) گسستگی و ضعف در آراستگی و پوشش - عدم کنترل در برابر کندروی‌ها و تندروی‌ها

۶۷- صرف کردن ساعتی به تفکر در آیات و نشانه‌های الهی چه نتیجه‌ای را به دنبال خواهد داشت؟

- (۱) رسیدن به مرحله‌ای که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد.
(۲) کم شدن غفلت از خدا و قوام بخشی محبت خداوند در قلب
(۳) افزایش معرفت و رسیدن به حقیقت بندگی و اخلاص
(۴) دریافت پاداش‌های وصف ناشدنی هم‌چون دیدار محبوب حقیقی

۶۸- نجاسات چند چیز است و ادراک و مدفوع حیوانات در چه صورتی نجس نیست؟

- (۱) ۱۱ چیز - در صورتی که خون جهنده داشته باشد.
(۲) ۹ چیز - در صورتی که خون جهنده داشته باشد.
(۳) ۹ چیز - در صورتی که خون حیوان حلال گوشت باشد.
(۴) ۱۱ چیز - در صورتی که خون حیوان حلال گوشت باشد.

۶۹- امیرالمؤمنین علی (ع) نگرش خویش را درباره قضا و قدر به ترتیب چگونه نشان داد و اعتقاد به قضا و قدر الهی دارای چه ویژگی است؟

- (۱) گفتار سپس رفتار - مطابق و مستقل
(۲) گفتار سپس رفتار - عامل و زمینه‌ساز عمل
(۳) رفتار سپس گفتار - عامل و زمینه‌ساز عمل
(۴) رفتار سپس گفتار - مطابق و مستقل

۷۰- با امعان نظر به آیه شریفه «الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ» علامت راستگویی مؤمنان در دوستی با خداوند چیست؟

- (۱) فقط عشق ورزیدن به خداوند متعال و دوستی نکردن با هیچ کس دیگری جز او.
(۲) نپذیرفتن همتایانی برای خداوند و دوستی نکردن با آنان که باعث دوری از خداوند می‌شوند.
(۳) عمل به فرامین الهی که توسط نبی مکرم اسلام (ص) ارسال شده است.
(۴) دوستی با اهل بیت (ع) و جلوگیری از دخول هر کینه و نفرتی به دل انسان که حریم پروردگار است.

۷۱- بعد اجتماعی توحید به چه معنایی است و مهم‌ترین رکن یک جامعه چیست؟

- (۱) تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد - مردم
(۲) تمایلات درونی و تصمیم‌ها و فعالیت‌های خود را در جهت خواست و رضایت الهی قرار دهد - حکومت
(۳) قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از خداست - حکومت
(۴) قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از خداست - مردم

۷۲- چند مورد از موارد زیر به صورت صحیح آمده است؟

- (الف) پیامبر (ص) به مردان سفارش به کوتاه کردن ناخن می‌کرد.
(ب) پیامبر (ص) به زنان توصیه می‌کرد ناخن‌های خود را مقداری بلند بگذارند چون برای آنان زیباتر است.
(ج) اولویت آراستگی در اجتماعات و معاشرت بیشتر از همه تأکید شده است.
(د) تبرج یعنی زیاده‌روی در آراستگی که قرآن آن را کاری جاهلانه می‌شمرد.
(ه) وقتی آراستگی جنبه خودنمایی به خود می‌گیرد که رشته‌های عفاف در انسان ضعیف شود.

۷۳- پایداری در مقابل دام‌های گسترده دشمن قسم‌خورده، نیازمند چیست و نشانگر کدام‌یک از طرق وصول به تقویت اخلاص در وجود انسان است؟

(۱) پذیرش خالصانه فرمان‌های الهی است - نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان

(۲) پذیرش خالصانه فرمان‌های الهی است - دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات الهی

(۳) روی آوردن به پیشگاه الهی است - دست یافتن به مراحل علم محکم و استوار

(۴) روی آوردن به پیشگاه الهی است - دریافت پاداش‌های غیرقابل توصیف

۷۴- تبدیل شدن مسلمانان به آراسته‌ترین ملت‌ها معلول کدام است و چه چیزی بیانگر زیبایی‌های درونی زنان است که با زیبایی ظاهری او

عجین شده است؟

(۱) شیوه زندگی پیامبر (ص) و امامان معصوم (ع) و توجه آنان به آراستگی - احساسات لطیف زن

(۲) شیوه زندگی پیامبر (ص) و امامان معصوم (ع) و توجه آنان به آراستگی - عفت و حیا

(۳) حفظ عفاف، در عین داشتن آراستگی مناسب موازین دینی - عفت و حیا

(۴) حفظ عفاف، در عین داشتن آراستگی مناسب موازین دینی - احساسات لطیف زن

۷۵- حسن فعلی مربوط به کدام جزء یک عمل است و معنای آن چیست؟

(۱) قصد و هدف عمل - کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود.

(۲) قصد و هدف عمل - نیت خود را برای خدا خالص کند و عمل را به خاطر خدا انجام دهد.

(۳) شکل و ظاهر عمل - کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است انجام شود.

(۴) شکل و ظاهر عمل - نیت خود را برای خدا خالص کند و عمل را به خاطر خدا انجام دهد.

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Questions 76-87 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases, marked (1), (2), (3), and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

- 76- She was born October 13, 1925 a small industrial town called Grantham England.
1) at / on / in 2) at / in / in 3) on / on / in 4) on / in / in
- 77- On Thursday evening, a lot of TV programs to cover the breaking news of the President testing positive for COVID-19.
1) canceled 2) were canceled 3) has canceled 4) has been canceled
- 78- I was not a big fan of her art, I deeply admired her courage to speak up for the rights of women in the society.
1) but 2) so 3) or 4) and
- 79- Our new neighbors speak so that you the details of their conversations if you listen carefully.
1) loudly / may to understand 2) loud / can understand
3) loudly / can understand 4) loud / may to understand
- 80- We looked through the travel brochures at the tourist agency, trying to choose a for our summer holidays.
1) solution 2) destination 3) destiny 4) culture
- 81- Why do you insist on paying for your university expenses yourself, when your parents are to give you financial support?
1) willing 2) distinguished 3) interesting 4) calm
- 82- If one could the structure of a body until the molecules became individually visible, every one of them would be seen to be in intense activity.
1) compile 2) look up 3) magnify 4) discover
- 83- I'm not sure what I will do after I graduate, but I I will have to find a job.
1) suppose 2) consider 3) recommend 4) carry
- 84- We're trying to think of a new slogan for our business, so if anyone has any , please let me know.
1) information 2) excuses 3) choices 4) suggestions
- 85- Her father deposited \$500 into her account every month while she was at school to pay for food, clothing and
1) arrangement 2) entertainment 3) pilgrimage 4) hospitality
- 86- Parents of school children sometimes seem to forget that playing with friends is an essential part of the social development of a child.
1) elementary 2) advanced 3) basic 4) smart
- 87- To be free of stress, we should stop worrying about small problems, and more , we should realize that worrying about a problem doesn't solve it.
1) considerably 2) probably 3) importantly 4) surprisingly

PART B: Cloze Test

Directions: Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

When planet earth formed more than 4.5 billion years ago, there was no life. Slowly, warm shallow seas formed. In these seas the first forms of life ...88... , protected by the water. We call these early beginnings “prehistory” ...89... . Fossils – the preserved remains of plants and animals – ...90... the only records of prehistoric life. We know from fossils more than two billion years old that some of the earliest forms of life were bacteria. Gradually, plants called blue-green algae evolved, or developed. These ...91... oxygen – the gas that plants and animals need for life. Oxygen was released into the air from the sea and ...92... . The ozone screened out the Sun’s radiation, and living things began to invade the land and take to the air.

- 88- 1) cleared 2) founded 3) appeared 4) discovered
- 89- 1) because they happened before writing historically
2) because they were happened before writing history
3) because they happened before written history
4) because their happening before history writing
- 90- 1) generate 2) provide 3) prevent 4) progress
- 91- 1) produced 2) are produced 3) producing 4) have produced
- 92- 1) formed a protective blanket of ozone in the atmosphere
2) forming a protective blanket of ozone on the atmosphere
3) formed a protected blanket of ozone in an atmosphere
4) has formed a protective ozone blanket in the atmosphere

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

Passage 1:

German Health Minister Jens Spahn has proposed a fine of €2,500 for parents whose children are not vaccinated against measles. Measles is a disease that can lead to other serious illnesses and sometimes even death. It is especially dangerous for babies and young children, and people with weak immune systems. With this law he hopes to wipe out the disease. This is a response to a recent rise in the number of measles cases, which has caused worry.

If the law passes, starting on March 1st 2022 the measles vaccine will be mandatory for all children attending nurseries and schools. It will also be required for all teachers and educators, as well as medical staff at hospitals.

“Individual freedom finds its limits where it endangers the health of others,” said former SDP leader Andrea Nahles. “That’s why I consider it important to make vaccination against infectious diseases like measles mandatory.”

There are various groups that are opposed to vaccines for different reasons. In the case of measles, some people are reluctant to have their children vaccinated because of a paper published in the 1990s. The paper was written by the discredited physician Andrew Wakefield, who said that the measles vaccine could cause autism. However, Wakefield’s research from this paper has been disproved.

93- Which of the following questions does the passage NOT answer?

- 1) Can measles actually lead to someone’s death?
2) When is the new law supposed to come into effect?
3) What evidence did Andrew Wakefield provide for his claim?
4) Why are some people unwilling to have measles vaccine?

94- According to the passage, which of the following groups are NOT mentioned as required to take the vaccine if the law passes?

1) teachers and educators	2) students
3) doctors and nurses	4) immigrants

95- What does Andrea Nahles mean by the following sentence in paragraph 3?

“Individual freedom finds its limits where it endangers the health of others,”

- 1) Individual freedom is bad because it puts the health of others at risk.
- 2) Individual freedom is allowed just as long as it doesn't threaten the health of others.
- 3) People should respect each other's individual freedom, no matter what.
- 4) People should choose between their individual freedom or their health.

96- The word “mandatory” in paragraph 2 probably refers to something that

1) must be done	2) is recommended	3) is helpful	4) can be done

Passage 2:

At the Pyramids of Giza, a few tourists walk among Egypt's ancient wonders. At Red Sea resorts, visitor numbers are well below what they were in earlier years. Coronavirus cases in Egypt remain under control, but officials, hotel owners and tour guides agree that the tourism season, starting in October, is going to be difficult.

That could be bad news for the economy. Tourism makes up to around 15 percent of Egypt's economy. Officials said the economy was losing around \$1 billion each month after tourism mostly stopped in March.

Samir is a trader who has been working at the pyramids south of Cairo for around 30 years. “We used to see about 50 buses here. Now there are none,” he said. He has been selling his possessions to pay for his son's school fees. “We only had one bus, a week ago, full of Russians. They took some photos and left.”

Nile cruises will likely begin in October, but it is unlikely that bookings will pick up without a return of charter flights. “We hope that next year tourism will be working,” said Tharwat Agamy of the Egyptian Travel Agents Association. The Egyptian government has moved to protect the tourism industry with emergency financing. More than 9,000 tour guides will receive \$32 monthly until the end of the year.

97- What is the best title for the passage?

1) Pyramids; a Great Tourist Attraction	2) The Effects of Coronavirus on Industry
3) Egypt's Tourism Industry at Risk	4) Egypt Has Coronavirus Cases Under Control

98- Why does the author say the following sentence in paragraph 3?

“He has been selling his possessions to pay for his son's school fees.”

- 1) To show how bad Samir's economic situation actually is
- 2) To show how much Samir cares about his son's education
- 3) To show why many children in Egypt cannot continue their education
- 4) To show that Russia's educational system is much better than Egypt's

99- We can conclude all of the following from the passage, EXCEPT that

- 1) Egypt's economy depends a lot on tourism
- 2) educational system in Egypt is not totally free
- 3) charter flights are not expected to return soon
- 4) travel agents in Egypt have lost their hope in government

100- What does the word “move” in the closing lines of this passage probably mean?

1) improve	2) react	3) change	4) take action

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۹۹/۰۹/۱۴

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه دروس را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

آزمون اختصاصی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سوالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۸۰	مدت پاسخگویی: ۱۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی		تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
					از	تا	
۱	ریاضیات	ریاضی و آمار ۳	۱۵	اجباری	۱۰۱	۱۱۵	۳۵ دقیقه
		ریاضی و آمار ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۱۶	۱۲۵	
		ریاضی و آمار ۲	۱۰		۱۲۶	۱۳۵	
۲	اقتصاد		۱۰	اجباری	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	اجباری	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
		علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۶۱	۱۷۰	
		علوم و فنون ادبی ۲	۱۰		۱۷۱	۱۸۰	
۴	زبان عربی (اختصاصی)		۱۰	اجباری	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	تاریخ ۳	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
		تاریخ ۱	۱۰	زوج کتاب	۲۰۱	۲۱۰	
		تاریخ ۲	۱۰		۲۱۱	۲۲۰	
۶	جغرافیا	جغرافیا ۳	۱۰	اجباری	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
		جغرافیای ایران	۱۰	زوج کتاب	۲۳۱	۲۴۰	
		جغرافیا ۲	۱۰		۲۴۱	۲۵۰	
۷	جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	اجباری	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
		جامعه‌شناسی ۱	۱۰		۲۶۱	۲۷۰	
		جامعه‌شناسی ۲	۱۰		۲۷۱	۲۸۰	
۸	فلسفه و منطق	فلسفه ۲	۱۰	اجباری	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
		منطق	۱۰		۲۹۱	۳۰۰	
		فلسفه یازدهم	۱۰		۳۰۱	۳۱۰	
۹	روان‌شناسی		۱۰	اجباری	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه

ریاضیات

۱۰۱- درون جعبه‌ای ۳ مهره قرمز، ۵ مهره سبز و ۲ مهره زرد وجود دارد. اگر دو مهره از آن بیرون آوریم با کدام احتمال این دو مهره هم‌رنگ نیستند؟

$$\frac{28}{45} \quad (1) \quad \frac{29}{45} \quad (2) \quad \frac{31}{45} \quad (3) \quad \frac{32}{45} \quad (4)$$

۱۰۲- در آزمایش پرتاب سه تاس با کدام احتمال لااقل اعداد روی دو تاس یکسان است؟

$$\frac{3}{8} \quad (1) \quad \frac{5}{8} \quad (2) \quad \frac{4}{9} \quad (3) \quad \frac{5}{9} \quad (4)$$

۱۰۳- درون جعبه‌ای ۱۲ لامپ وجود دارد که ۸ تای آن‌ها سالم است. اگر سه لامپ به تصادف انتخاب کنیم با کدام احتمال لااقل یکی سالم است؟

$$\frac{51}{55} \quad (1) \quad \frac{52}{55} \quad (2) \quad \frac{53}{55} \quad (3) \quad \frac{54}{55} \quad (4)$$

۱۰۴- یک تاس را می‌اندازیم. اگر عدد روشده مربع کامل باشد، دو سکه پرتاب می‌کنیم در غیر این صورت یک بار دیگر تاس می‌اندازیم. تعداد اعضای فضای نمونه‌ای این آزمایش تصادفی کدام است؟

$$26 \quad (1) \quad 28 \quad (2) \quad 30 \quad (3) \quad 32 \quad (4)$$

۱۰۵- از بین همه جایگشت‌های ساخته شده از حروف کلمه «flowers» کلمه‌ای به تصادف انتخاب می‌کنیم، با کدام احتمال بین دو حرف «f» و «e» دو حرف قرار دارند؟

$$\frac{4}{21} \quad (1) \quad \frac{5}{21} \quad (2) \quad \frac{1}{7} \quad (3) \quad \frac{2}{7} \quad (4)$$

۱۰۶- در یک خانواده چهار فرزندی با کدام احتمال تعداد دخترها بیشتر است؟

$$\frac{3}{8} \quad (1) \quad \frac{1}{4} \quad (2) \quad \frac{5}{16} \quad (3) \quad \frac{7}{16} \quad (4)$$

۱۰۷- هر یک از ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶ و ۷ روی یک گوی یکسان نوشته شده است. یک گوی از بین آن‌ها برداشته و با ثبت شماره آن دوباره به ظرف برمی‌گردانیم. با تکرار متوالی این آزمایش یک عدد تصادفی سه‌رقمی حاصل می‌شود. با کدام احتمال در این عدد سه رقمی لااقل یک رقم تکراری است؟

$$\frac{16}{49} \quad (1) \quad \frac{17}{49} \quad (2) \quad \frac{18}{49} \quad (3) \quad \frac{19}{49} \quad (4)$$

۱۰۸- صفحه دایره‌ای شکل عقربه‌دار به ۱۰ قطاع برابر با شماره‌های ۱ تا ۱۰ تقسیم شده است. با چرخش تصادفی عقربه آن، با کدام احتمال روی عدد فرد یا اول می‌ایستد؟

$$0/5 \quad (1) \quad 0/6 \quad (2) \quad 0/7 \quad (3) \quad 0/8 \quad (4)$$

۱۰۹- «تصحیح اشتباهات در داده‌ها» و «ارائه معیارهای گرایش به مرکز یا پراکندگی» به ترتیب در کدام گام‌ها از گام‌های چرخه آمار در حل مسائل انجام می‌گیرد؟

$$(1) \text{ اول و سوم} \quad (2) \text{ سوم و چهارم} \quad (3) \text{ دوم و سوم} \quad (4) \text{ دوم و چهارم}$$

۱۱۰- «گروه خونی افراد» کدام نوع متغیر است؟

$$(1) \text{ کیفی اسمی} \quad (2) \text{ کیفی ترتیبی} \quad (3) \text{ کمی نسبی} \quad (4) \text{ کمی فاصله‌ای}$$

۱۱۱- در علم احتمال، عمل جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از کدام طریق صورت می‌پذیرد؟

$$(1) \text{ آزمایش} \quad (2) \text{ پرسش‌نامه} \quad (3) \text{ پیشامد} \quad (4) \text{ دادگان}$$

۱۱۲- در داده‌های آماری ۸، ۱۴، ۱۱، ۱۸، ۳، ۹، ۸، ۱۰، ۱۳، ۱۵، ۱۲ اختلاف دامنۀ میان چارکی داده‌ها با مد داده‌ها کدام است؟

$$(1) \text{ صفر} \quad (2) \quad 1 \quad (3) \quad 2 \quad (4) \quad 3$$

محل انجام محاسبات

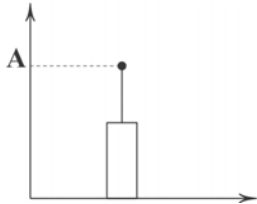
۱۱۳- در مورد عبارات زیر کدام گزینه صحیح است؟

(الف) نمودار جعبه‌ای بهتر نشان می‌دهد که داده‌ها کجا متراکم‌تر و کجا پراکنده‌ترند.

(ب) نمودار جعبه‌ای بهترین نمودار برای متغیرهای کمی است.

(۱) هر دو درست (۲) هر دو نادرست (۳) «الف» درست و «ب» نادرست (۴) «الف» نادرست و «ب» درست

۱۱۴- برای داده‌های آماری ۱۸، ۱۷، ۱۲، ۱۹، ۱۴ نمودار زیر رسم شده است. مقدار A کدام است؟

(۱) ۱۷/۶

(۲) ۱۷/۸

(۳) ۱۸/۶

(۴) ۱۸/۸

۱۱۵- در داده‌های آماری ۴۷، ۴۶، ۴۶، ۴۳، ۴۲، ۳۶، ۳۵، ۳۵، ۳۴، ۳۰، ۳۰، ۲۹، ۲۸، ۲۷، ۲۶، ۲۵، ۲۴، ۲۱ میانگین داده‌های داخل و

روی جعبه کدام است؟

(۴) ۳۳/۸

(۳) ۳۲/۶

(۲) ۲۹/۴

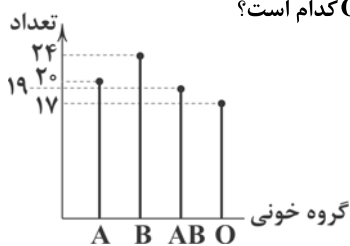
(۱) ۲۷/۲

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۱۶ تا ۱۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۱۲۶ تا ۱۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۱۶ تا ۱۲۵)

۱۱۶- براساس نمودار میله‌ای مقابل که مربوط به گروه خونی افراد است، زاویه مرکزی مربوط به گروه خونی O کدام است؟

(۱) $72/5^\circ$

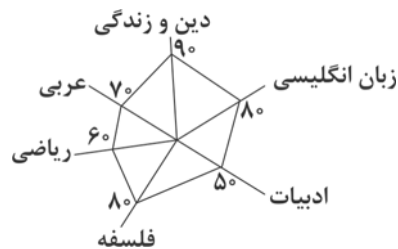
(۲) $74/5^\circ$

(۳) $76/5^\circ$

(۴) $78/5^\circ$

۱۱۷- نمودار راداری زیر، مربوط به نمرات دروس مختلف درسا است. اگر ماکزیمم نمرات کلاسی در دروس عربی و فلسفه ۱۹ و ماکزیمم بقیه نمرات

۲۰ باشد، میانگین نمرات درسا کدام است؟

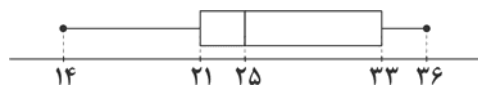
(۱) ۱۴

(۲) ۱۵/۲

(۳) ۱۵/۶

(۴) ۱۶

۱۱۸- با توجه به نمودار جعبه‌ای زیر، کدام گزینه صحیح است؟

(۱) میانه داده، ۲۲ است.

(۲) دامنه میان‌چارکی برابر ۱۱ است.

(۳) بیشترین پراکندگی بین کم‌ترین داده و چارک اول است.

(۴) کم‌ترین پراکندگی بین چارک سوم و بیشترین داده است.

۱۱۹- برای «مقایسه داده‌ها» کدام نمودار مناسب‌تر است؟

(۴) راداری

(۳) جیبی

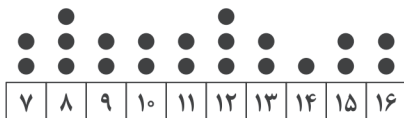
(۲) دایره‌ای

(۱) جعبه‌ای

محل انجام محاسبات

۱۲۰- براساس نمودار نقطه‌ای زیر، میانگین داده‌های بین چارک اول و سوم تقریباً کدام است؟

(۱) ۱۰

(۲) ۱۰/۵

(۳) ۱۱

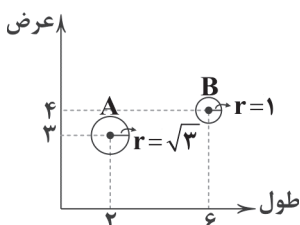
(۴) ۱۱/۵

۱۲۱- زاویه بین دو نیم خط در نمودار راداری کدام گزینه نمی‌تواند باشد؟

(۴) 36° (۳) 24° (۲) 16° (۱) 12°

۱۲۲- در نمودار حبابی مقابل، متغیر سوم، ارتفاع جعبه‌های تولیدشده (به شکل مکعب مستطیل) یک کارخانه

را نشان می‌دهد. حجم جعبه B چند برابر حجم جعبه A است؟

(۲) $\frac{4}{3}$ (۱) $\frac{5}{4}$

(۴) ۲

(۳) $\frac{3}{2}$

۱۲۳- مقدار متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب با کدام است؟

(۴) مساحت دایره‌ها

(۳) محیط دایره‌ها

(۲) قطر دایره‌ها

(۱) شعاع دایره‌ها

۱۲۴- در نمودار جعبه‌ای ۱۹ داده آماری، میانگین دنباله‌های سمت چپ و راست جعبه به ترتیب ۱۰ و ۳۵ هستند. اگر میانگین داده‌های داخل و

روی جعبه ۲۰ باشد، میانگین کل داده‌ها کدام است؟

(۴) ۲۳

(۳) $22/5$

(۲) ۲۱

(۱) $20/5$

۱۲۵- چند درصد داده‌ها در یک نمودار دایره‌ای با زاویه ۹۹ درجه نشان داده می‌شوند؟

(۴) $27/5$ (۳) $26/5$ (۲) $25/5$ (۱) $24/5$

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سوالات ۱۲۶ تا ۱۳۵)

۱۲۶- در یک جامعه آماری، پس از اضافه شدن مبلغ a تومان به حقوق هر فرد به روش میانه، شاخص خط فقر

(۴) ۲a تومان افزایش می‌یابد.

(۲) $\frac{a}{3}$ تومان افزایش می‌یابد. (۳) تغییر نمی‌کند.

۱۲۷- اگر در سال پایه قیمت هر کیلوگرم از دو کالای روغن و گوشت به ترتیب ۲۰۰۰ و ۴۰۰۰ تومان باشد و در سال ۹۹ قیمت آن‌ها به ترتیب ۵۰۰۰ و

۱۲۰۰۰ تومان باشد. شاخص بهای این دو کالا در سال ۹۹ کدام است؟ (با فرض آن‌که میزان مصرف آن‌ها به ترتیب ۳۰۰ و ۵۰ کیلوگرم باشد).

(۴) ۲۸۸

(۳) ۲۷۶

(۲) ۲۶۴

(۱) ۲۵۲

۱۲۸- اگر میزان تورم قیمت میلگرد در بین سال‌های ۹۲ تا ۹۸ برابر ۲۲۵ درصد باشد و قیمت آن در سال ۹۸ برابر ۴۵۰۰ تومان باشد، قیمت آن در

سال ۹۲ چقدر بوده است؟

(۴) ۱۴۶۹

(۳) ۱۴۲۷

(۲) ۱۳۸۵

(۱) ۱۳۴۳

۱۲۹- در یک شهرستان جمعیت بیکار ۲۵۰۰۰ نفر و جمعیت شاغل ۱۵۵۰۰۰ نفر است. نرخ بیکاری در این شهرستان در هنگامی که ۱۰۰۰۰ شغل

جدید راه‌اندازی شود، چند درصد کاهش می‌یابد؟

(۴) $7/5$ (۳) $6/5$ (۲) $5/5$ (۱) $4/5$

۱۳۰- در یک کتاب به زبان انگلیسی، شاخص پایه آموزشی ۱۰ و میانگین تعداد کلمات در هر جمله ۱۲ است. اگر x درصد کلمات دشوار این کتاب

باشد، آن‌گاه x در کدام فاصله قرار می‌گیرد؟

(۴) $13 \leq x < 15/5$ (۳) $12/5 \leq x < 14$ (۲) $11/5 \leq x < 14/5$ (۱) $10 \leq x < 11$

۱۳۱- درآمد ماهانه تعدادی از افراد (برحسب میلیون تومان) در سال ۹۹ به صورت ۱۰، ۶/۵، ۵، ۳/۵، ۳، ۲/۸، ۲/۵، ۲، ۱/۵، ۱/۲ بوده است.

اختلاف شاخص خط فقر به روش میانگین و میانه کدام است؟

(۴) $0/55$ (۳) $0/45$ (۲) $0/35$ (۱) $0/25$

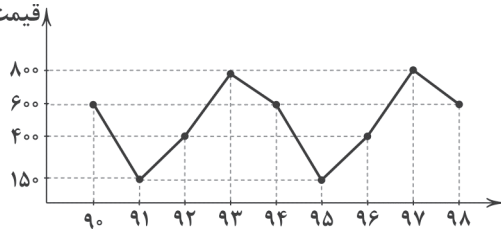
محل انجام محاسبات

۱۳۲- کیوان ۲۷ ساله است و ۱۷۰ سانتی متر قد دارد. اگر نماتوپ (BMI) وی برابر ۲۵ باشد، وزن او چند کیلوگرم است؟

- ۷۲/۲۵ (۱) ۷۳/۲۵ (۳) ۷۲/۷۵ (۲) ۷۳/۷۵ (۴)

۱۳۳- الگوی زیر، قیمت سهام یک شرکت در بورس است که دارای تناوب است. اختلاف قیمت سهام این شرکت بین سال‌های ۸۸ و ۹۹ کدام است؟
(قیمت سهام (تومان)

- ۲۵۰ (۱)
۳۵۰ (۲)
۴۵۰ (۳)
۵۵۰ (۴)

۱۳۴- نرخ تورم در جامعه‌ای به صورت زیر است. نرخ تورم در سال ۹۷ به روش درون‌یابی کدام است؟

سال	۹۲	۹۴	۹۶	۹۸
نرخ تورم	۱۵	۱۹	۲۳	۳۷

۲۹ (۲)

۳۱ (۴)

۲۸ (۱)

۳۰ (۳)

۱۳۵- تعداد کالای فروخته‌شده، طی ماه‌های مختلف توسط یک شرکت مطابق جدول زیر است. اگر خطای برون‌یابی برای فروش ماه دی برابر ۲ باشد، میزان فروش واقعی شرکت در دی ماه کدام بوده است؟

ماه	آذر	آبان	مهر	شهریور	مرداد
تعداد فروش (برحسب هزار)	۲۰	۳۰	۴۵	۳۵	۲۰

۱۴ (۱)

۱۵ (۲)

۱۶ (۳)

۱۷ (۴)

۱۳۶- کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) کدام مورد در رابطه با واقعیت نادرست است؟

(ب) تعدادی از کشورهای در حال توسعه با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کنند، مثل

(ج) کدام یک تعریف صحیحی از شاخص توسعه انسانی ارائه می‌دهد؟

(د) چرا دلار معیار مناسب یکسانی برای مقایسه تولید ملی کشورها محسوب نمی‌شود؟

(۱) الف: حدود $\frac{2}{5}$ جمعیت کره زمین در کشورهای توسعه‌یافته زندگی می‌کنند. ب: چین با رتبه ۹۰ ج: شاخص توسعه انسانی یا شاخص HDI، ترکیبی از

چند شاخص است که با محاسبه آن ملاحظه می‌شود چه بسا کشورهای با درآمد سرانه مشابه، توسعه انسانی متفاوتی داشته باشند. د: تغییر روزانه نرخ ارز

(۲) الف: حدود $\frac{3}{5}$ جمعیت کره زمین در کشورهای در حال توسعه و توسعه‌نیافته زندگی می‌کنند. ب: قطر با رتبه ۳۲ ج: شاخص توسعه انسانی،

شاخصی است که درآمد سرانه را مقایسه می‌کند و با ارائه نتایجی نشان می‌دهد که تا چه حد این معیار مهم است و سطح پیشرفت کشورها با آن در ارتباط است. د: غیرقابل کنترل بودن نرخ ارز

(۳) الف: حدود $\frac{1}{5}$ جمعیت کره زمین در کشورهای توسعه‌یافته زندگی می‌کنند. ب: چین با رتبه ۹۰ ج: شاخص توسعه انسانی، شاخصی است که درآمد سرانه را

مقایسه می‌کند و با ارائه نتایجی نشان می‌دهد که تا چه حد این معیار مهم است و سطح پیشرفت کشورها با آن در ارتباط است. د: غیرقابل کنترل بودن نرخ ارز

(۴) الف: حدود $\frac{4}{5}$ جمعیت کره زمین در کشورهای در حال توسعه و توسعه‌نیافته زندگی می‌کنند. ب: قطر با رتبه ۳۲ ج: شاخص توسعه انسانی یا

شاخص HDI، ترکیبی از چند شاخص است که با محاسبه آن ملاحظه می‌شود چه بسا کشورهای با درآمد سرانه مشابه، توسعه انسانی متفاوتی داشته باشد. د: تغییر روزانه نرخ ارز

محل انجام محاسبات

۱۳۷- کدام عبارت‌ها صحیح هستند؟

- (الف) بورس با برقراری ارتباط بین عرضه‌کننده و تقاضاکننده، حجم سرمایه‌گذاری را در جامعه افزایش می‌دهد.
 (ب) به بازاری که در آن خود کالا به صورت فیزیکی معامله شود، «بورس کالا» می‌گویند.
 (ج) در روش جدید تأمین مالی، مراکز تجاری و بازرگانی به جای وام گرفتن از بانک، آن را به طور مستقیم از مردم دریافت می‌کنند.
 (د) اغلب افراد پس‌اندازهایی دارند که تمایل به افزایش آن از طریق به کارگیری آن‌ها دارند، اما افراد به تنهایی تخصص این کار را ندارند.
- (۱) الف - د (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - ب

۱۳۸- کدام گزینه در ارتباط با مقایسه رشد و توسعه نادرست است؟

- (۱) رشد به معنای افزایش تولید صرف است اما توسعه در کنار تغییرات کمی به تغییرات کیفی نیز می‌پردازد.
 (۲) وقتی از رشد صحبت می‌کنیم، توسعه را دربر می‌گیرد اما وقتی از توسعه صحبت می‌کنیم، رشد را دربر نمی‌گیرد.
 (۳) توسعه به مواردی هم‌چون وضعیت مردم در بهداشت، امید به زندگی، سطح تحصیلات و ... می‌پردازد اما رشد صرفاً به شاخص تولید کل می‌پردازد.
 (۴) نتایج حاصل از توسعه در بلندمدت در زمان طولانی مشاهده می‌شود اما رشد مربوط به کوتاه‌مدت است و به تغییرات رخ داده در زمان کم می‌پردازد.

۱۳۹- کدام گزینه دربرگیرنده پاسخ صحیح دو پرسش زیر است؟

(الف) کدام‌یک از پیامدهای مطلوب دریافت وام به طور مستقیم از خود مردم برای راه‌اندازی کسب و کار نیست؟

(ب) در رابطه با اوراق سهام می‌توان گفت:

- (۱) الف: افزایش انگیزه مردم برای سرمایه‌گذاری ب: اوراقی که به منظور تأمین اعتبار طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای منتشر می‌شوند.
 (۲) الف: پرداخت سود بیشتر به مردم توسط کسب و کارها در مقایسه با پرداخت سود به بانک بابت دریافت وام ب: اوراقی که به منظور تأمین اعتبار طرح‌های عمرانی و توسعه‌ای منتشر می‌شوند.
 (۳) الف: جمع‌آوری سرمایه اندک مردم در قالب منابع قابل توجه ب: ورقه قابل معامله‌ای که نشان‌دهنده مالکیت دارنده آن در شرکت سهامی است.
 (۴) الف: پرداخت سود بیشتر به مردم توسط کسب و کارها در مقایسه با پرداخت سود به بانک بابت دریافت وام ب: ورقه قابل معامله‌ای که نشان‌دهنده مالکیت دارنده آن در شرکت سهامی است.

۱۴۰- کدام گزینه حاوی پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) کشورهای جهان سوم به کشورهای اطلاق می‌شود.

(ب) درآمد سرانه برحسب دلار اعلام می‌شود، بنابراین

(ج) شکاف عمیق بین کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته

- (۱) الف: در حال توسعه ب: امکان مقایسه میزان توسعه را در بین همه کشورهای دنیا به وجود می‌آورد. ج: به بحث درآمد سرانه محدود می‌شود.
 (۲) الف: عقب‌مانده ب: امکان مقایسه سطح درآمد سرانه که معیار اندازه‌گیری رفاه مادی در جوامع است، فراهم می‌آید. ج: به بحث درآمد سرانه محدود می‌شود.
 (۳) الف: عقب‌مانده ب: امکان مقایسه سطح درآمد سرانه که معیار اندازه‌گیری رفاه مادی در جوامع است، فراهم می‌آید. ج: به سطح درآمد سرانه محدود نمی‌شود و تقریباً در تمام شاخص‌های توسعه وجود دارد.
 (۴) الف: در حال توسعه ب: امکان مقایسه میزان توسعه را در بین همه کشورهای دنیا به وجود می‌آورد. ج: به سطح درآمد سرانه محدود نمی‌شود و تقریباً در تمام شاخص‌های توسعه وجود دارد.

۱۴۱- به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) برخی از اندیشمندان برنامه‌های سازمان‌های بین‌المللی تحت عنوان پیشرفت را غربی شدن تلقی می‌کنند.

(ب) ترجیح برای محاسبه نرخ رشد، استفاده از قیمت‌های جاری است.

(ج) استفاده از شاخص‌های سرانه امکان مقایسه وضعیت کشورها را طی سال‌های مختلف فراهم می‌کند.

(د) با قدری مسامحه می‌توان از شاخص درآمد سرانه به عنوان معیاری برای سنجش توسعه استفاده کرد.

(ه) شاخص رقابت‌پذیری ۱۱۰ عامل را در ۱۲ محور بررسی می‌کند.

(۲) ص - غ - ص - غ - ص

(۱) غ - ص - ص - ص - ص

(۴) ص - ص - غ - غ - غ

(۳) غ - ص - غ - ص - غ

۱۴۲- کدام گزینه پاسخ صحیح و کامل پرسش‌های زیر را دربر می‌گیرد؟

(الف) کدامیک تعریف کاملی از اوراق بهادار در اقتصاد ارائه می‌کند؟

(ب) کدامیک از اطلاعات بر روی ورقه سهم درج نمی‌شود؟

(ج) بازار سرمایه هم محل و هم است.

(د) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری آن‌ها موجب چه می‌شود؟

(۱) الف: اسنادی که در فرآیند تأمین مالی به عنوان تضمین صادر می‌شوند. ب: مبلغ واقعی سهم ج: عایدی - ریسک د: کاهش نرخ تورم

(۲) الف: اسنادی که در فرآیند تضمین تعهدات توسط افراد صادر می‌شوند. ب: تعیین نوع سهم ج: ریسک - عایدی د: جلوگیری از نوسان قیمت در بازار

(۳) الف: اسنادی که در فرآیند تضمین تعهدات توسط افراد صادر می‌شوند. ب: مبلغ واقعی سهم ج: عایدی - ریسک د: کاهش نرخ تورم

(۴) الف: اسنادی که در فرآیند تأمین مالی به عنوان تضمین صادر می‌شوند. ب: تعیین نوع سهم ج: ریسک - عایدی د: جلوگیری از نوسان قیمت در بازار

۱۴۳- کدام گزینه به پرسش‌های زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

(الف) در کشور ما به دلیل پرهیز از ربا کدام طرح ابتکاری ایجاد شد؟

(ب) نرخ مرگ و میر نوزادان در هر هزار تولد در کشور نروژ و نرخ باسواد بزرگسالان در موزامبیک حدود درصد است.

(ج) در کشور ما، دهه چهارم انقلاب به چه نامی موسوم شد؟

(د) گاهی اوراق مانند می‌توانند در بازار سرمایه خرید و فروش شوند.

(۱) الف: اوراق مشارکت ب: ۲۳ - ۸۴/۳ ج: عدالت و پیشرفت د: سهام - اوراق مشارکت

(۲) الف: اوراق سهام ب: ۲۳ - ۸۴/۳ ج: اصلاحات د: سهام - اوراق مشارکت

(۳) الف: اوراق مشارکت ب: ۲/۳ - ۵۰/۶ ج: عدالت و پیشرفت د: مشارکت - سهام

(۴) الف: اوراق سهام ب: ۲/۳ - ۵۰/۶ ج: اصلاحات د: مشارکت - سهام

۱۴۴- کدام گزینه جدول زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

گروه کشورها	متوسط نرخ باسواد بزرگسالان (به درصد)	متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر ۱۰۰۰ تولد)	متوسط امید به زندگی در آغاز تولد (سال)
۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف	(الف)	۸۹/۴	(ج)
۴۹ کشور با توسعه انسانی زیاد	نزدیک به ۱۰۰	(ب)	۸۰/۵

(۲) الف: ۸۰/۳ ب: ۴۲ ج: ۳۴/۸

(۴) الف: ۵۷/۱ ب: ۶ ج: ۶۰/۵

(۱) الف: ۵۷/۱ ب: ۴۲ ج: ۳۴/۸

(۳) الف: ۸۰/۳ ب: ۶ ج: ۶۰/۵

۱۴۵- کدام عبارت‌ها نادرست هستند؟

(الف) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن، سرمایه‌های لازم اجرای پروژه‌های بزرگ دولتی و خصوصی را فراهم می‌آورد.

(ب) بورس اوراق بهادار، بازاری رسمی و دائمی است که در محلی معین تشکیل می‌شود.

(ج) یکی از راه‌های قدیمی تأمین مالی، حق‌الارث محسوب می‌شود.

(د) با توجه به این‌که توسعه با توجه به موقعیت‌های تاریخی، جغرافیایی، سیاسی و ... تغییر می‌کند، امکان تنوع در الگوها و قبل از آن شاخص‌ها پیدا می‌شود.

(ه) غارت ثروت‌های ملت‌های آسیایی و آفریقایی و همچنین انقلاب صنعتی در این کشورها موجب ایجاد تقسیم‌بندی‌های مختلف بین کشورهای جهان در دو قرن اخیر شد.

(و) کشوری که با برخورداری از عوامل تولید بیشتر یا سرمایه‌گذاری افزون‌تر یا به کارگیری روش‌های بهتر و فناوری‌های نوین‌تر، ظرفیت تولیدی خود را افزایش بدهد، در مسیر پیشرفت قدم برداشته است.

(۴) ب - ج - ه

(۳) الف - د - و

(۲) د - ه - و

(۱) الف - ب - ج

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

۱۴۶- مضمون ابیات زیر در اشعار کدام شاعر دوره بیداری برجسته‌تر است؟

دنيا، وطن است و زحمت، آيين من است

«من کارگرم، کارگری دین من است

گفت: آگهی صنف تو کابین من است»

گفتم به عروس فتح، کابین تو چیست؟

(۴) عارف قزوینی

(۳) میرزاده عشقی

(۲) ابوالقاسم لاهوتی

(۱) علامه دهخدا

۱۴۷- در دوره بیداری شاعرانی چون ادیب الممالک فراهانی بیشتر به کدام یک از قالب‌های شعری زیر توجه نشان می‌دادند؟

- (۱) چهارپاره (۲) مستزاد (۳) مثنوی (۴) ترانه

۱۴۸- ابیات زیر سروده کدام شاعر «دوره بیداری» است؟

- «آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
تأ مگر به دست آرم دامن وصالش را
- دست خود ز جان شستم از برای آزادی
می‌دوم به پای سر در قفای آزادی»

- (۱) سید اشرف‌الدین گیلانی (۲) ملک‌الشعرا بهار (۳) فرخی یزدی (۴) میرزاده عشقی

۱۴۹- در همه گزینه‌ها مضامین اصلی «شعر دوره بیداری» برجسته است، به جز

- (۱) با مرد همسری تو، کی این حق خویش را
(۲) محکوم زوال کی شود آن ملک
(۳) هیچ ساز از دلنوازی نیست سیرآهنگ‌تر
(۴) ناموس ما تویی پی حفظ تو جان دهیم
- ثابت به آن ستمگر مغرور می‌کنی؟!
در مملکتی که حکم با قانون است
چنگ را بگذار، قانون محبت ساز ده
از جان نکوتر است وطن جان به آن دهیم

۱۵۰- کدام بیت، نمونه مناسبی برای ویژگی «توجه به واژگان کهن» در میان شاعران دوره بیداری است؟

- (۱) هست کم‌تر به فتوی بنده
(۲) افتخار رجال و فخر نسااست
(۳) مشربی باز و فکرتی روشن
(۴) ترک عهد وفا نکرده هنوز
- در بر عقل و عرف شمرنده
او نه زن، سرو بوستان و فاست
بی عقیدت به گلخن و گلشن
دست از پا خطا نکرده هنوز

۱۵۱- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های «زبانی نثر دوره بیداری» اشاره شده است، به جز

- (۱) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.
(۲) بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی و ... به نثر فارسی وارد می‌شود.
(۳) قید و بندهای نثر مصنوع و فتی کنار گذاشته می‌شود و نثر گزارشی و ساده می‌شود.
(۴) در ساختار و ترکیب دستوری کلام نیز جمله‌ها درست‌تر و با طبیعت زبان هم‌آهنگ‌تر می‌شود.

۱۵۲- عبارت زیر برگرفته از اثر کدام نویسنده است؟

«اگر چه ما در این تاریخ خود بیداری ایرانیان را از ۱۳۲۲ شروع کرده‌ایم، لکن اگر خیال خود را جمع کنیم و به نظر دقت و انصاف در تاریخ گذشتگان بنگریم هر آینه به خوبی مشاهده می‌کنیم که در مجاری سنه ۱۲۶۵ بسیاری از امور و وقایع را که دلالت دارد بر بیداری ایرانیان و قدم گذاردن آن‌ها به راه تمدن و باعث و مسبب آن را جز مرحوم میرزا تقی‌خان امیرنظام احدی را سراغ نداریم.»

- (۱) محمدباقر میرزا خسروی (۲) ناظم‌الاسلام کرمانی
(۳) زین‌العابدین مراغای (۴) میرزاآقا خان کرمانی

۱۵۳- در همه گزینه‌ها از اختیار «تغییر کمیت صوت کوتاه به بلند» استفاده شده است، به جز

- (۱) تو را همتا کجا باشد که در باغ جمال تو
(۲) هم از آثار روی توست اگر گل راست بازاری
(۳) اگر روزی ز درویشی دلی بردی زیان نبود
(۴) من مسکین بدین حضرت به صد اندیشه می‌آیم
- کند پسته شکرریزی، کند سنبل سمن‌سای
ادب نبود تو را گفتن که چون گل حورسیمایی
که گر دولت بود یک شب به وصلش جان بیفزایی
ز بیم آنکه گویندم که حضرت را نمی‌شایی

۱۵۴- در کدام بیت، شاعر از هر دو نوع «اختیار زبانی» استفاده کرده است؟

- (۱) ای که به حسن قامت سرو ندیده‌ام سهی
(۲) جور بکن که حاکمان جور کنند بر رهی
(۳) از نظرت کجا رود و برود تو هم‌رهی
(۴) شاید اگر نظر کنی ای که ز دردم آگهی
- گر همه دشمنی کنی از همه دوستان بهی
شیر که پایبند شد تن بدهد به روبهی
رفت و رها نمی‌کنی آمد و ره نمی‌دهی
ور نکنی اثر کند دود دل سحرگهی

۱۵۵- در کدام گزینه از اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» استفاده نشده است؟

- (۱) ای ساقی آتش روی آن آب چو آتش ده
 - (۲) با صوفی صافی گو در درد مغان آویز
 - (۳) از خاک من خاکی، هر خار که برروید
 - (۴) از بندگی زلفت آزاد کجا گردد
- باشد که دلم آبی بر آتش غم ریزد
کان دل که بود صافی از درد نپرهیزد
چون برگذرت بیند در دامنست آویزد
کآزاده کسی باشد کز بند تو نگریزد

۱۵۶- در همه گزینه‌ها، از اختیار زبانی «حذف همزه» استفاده شده است، به جز.....

- (۱) ای صبا با دم من کن نفسی همراهی
 - (۲) گر نیایی برود این رمقی نیز که هست
 - (۳) گو در این مصر که فرعون در او صد بیش است
 - (۴) امن از این خاک چنان رفته که گر یابد باز
- به سوی شاه بر از من سخنی گر خواهی
ور بیایی کسدت بخت و ظفر همراهی
نان عزیز است که شد یوسف گندم چاهی
خوف آن است که از آب بترسد ماهی

۱۵۷- در بیت زیر چندبار از «اختیارات زبانی» استفاده شده است؟

- «زلف تو مرا عمر دراز است ولی نیست»
در دست سر مویی از آن عمر درازم»
- (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴) ۷

۱۵۸- در کدام بیت، از اختیار زبانی «تغییر کمیت مصوت‌ها» بیشتر استفاده شده است؟

- (۱) من و آزدگی از عشق و عشق چون تویی حاشا
 - (۲) یعنی از خاک حریم روضه شاه نجف
 - (۳) دور از آن کو تا به کی باشی دلا بی خان و مان
 - (۴) شرح ویرانگی جغد غم از وحشی پرس
- گرت باور نمی‌داری به دست امتحانم ده
گلبن باغ حقیقت سرو بستان یقین
این چه اوقات است راه خان و مان خود پیرس
زان‌که یک لحظه به ویرانه من بود امروز

۱۵۹- در کدام بیت، هر دو اختیار زبانی «تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه و کوتاه به بلند» به کار رفته است؟

- (۱) دایه دهر نپرورد کسی را که نخورد
 - (۲) بلخ را هیچ قفایی چو وفات تو نبود
 - (۳) گرچه خلقی ز جفاهای فلک مجروح‌اند
 - (۴) کی دهد کار جهان نور و تو غایب ز جهان
- بینی ای دوست که این دایه چه بی مهر و وفاست؟!
آخر ای دور فلک وقت بدان این چه قفاست؟!
اندر این دور که شب حامل تشویش و بلاست
شب و خورشید به هم هر دو کجا آید راست؟!

۱۶۰- «وزن» کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) ما را سری است با تو که گر خلق روزگار
 - (۲) می‌شد بدانم این که خط سرنوشت من
 - (۳) ده بار از آن راه به آن خانه برفتید
 - (۴) ما در پیاله عکس رخ یار دیده‌ایم
- دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریرم
از دفتر کدام شب بسته وام شد؟
یک بار از این خانه بر این بام برآید
ای بی‌خبر ز لذت شرب مدام ما

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۱۶۱ تا ۱۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سوالات ۱۶۱ تا ۱۷۰)

۱۶۱- در همه گزینه‌ها به عوامل مهم پیشرفت زبان و ادب فارسی در «قرن‌های پنجم و ششم» اشاره شده است، به جز.....

- (۱) توسعه مدارس و مراکز تعلیم
- (۲) لشکرکشی‌ها و فتوحات غزنویان و سلجوقیان
- (۳) علاقه‌مندی شاهان در جلب عالمان و ادیبان به دربار
- (۴) تشدید انتقادهای سیاسی و اجتماعی در شعر و نثر

۱۶۲- در کدام گزینه به نام دو تن از شاعران معروف آذربایجان اشاره شده، که سبک شعر فارسی را از شعر قرن‌های پیش از خود متمایز کردند؟

- (۱) رودکی - ناصر خسرو
- (۲) سنایی - انوری
- (۳) خاقانی - نظامی
- (۴) خاقانی - جمال‌الدین عبدالرزاق

۱۶۳- در همه گزینه‌ها به ترتیب، به یکی از «ویژگی‌های فکری» و «ویژگی‌های ادبی» سبک سده‌های پنجم و ششم اشاره شده است، به جز

(۱) ورود اصطلاحات عرفانی و وعظ و اندرز در شعر - به کارگیری ردیف‌های فعلی و اسمی دشوار در شعر

(۲) رواج حس دینی - رواج داستان‌سرایی و منظومه‌های داستانی

(۳) گسترش عرفان و تصوّف - رواج هجو و هزل در شعر

(۴) رواج مفاخره، شکایت و انتقاد اجتماعی - توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی

۱۶۴- مفهوم واژه «ساختگی» در عبارت زیر، از کدام گزینه دریافت نمی‌شود؟

«چنین آورده‌اند که نصر بن احمد که واسطه عقد آل سامان بود، و اوج دولت آن خاندان ایام ملک او بود، و اسباب تمنّ و علل ترفّع در غایت

ساختگی بود، خزاین آراسته و لشکر جزار و بندگان فرمان‌بردار، زمستان به دارالملک بخارا مقام کردی.»

(۱) دیگر روز جنید خادم را فرمود که ساختگی جهاد کن؛ پس شیخ با هر هشت به جهاد رفتند به روم.

(۲) و عاقبت کارشان ریا و ساختگی است و زود مکشوف شود و حقیقت حالش نموده شود.

(۳) می‌دانید که شیطان دشمن است و با او عداوت نمی‌کنید و می‌دانید که مرگ هست و ساختگی مرگ نمی‌کنید.

(۴) پس دلاوران را از بهر شبیخون ساختگی فرماییم و بر سر ایشان چون قضا نزول کنیم و گرد از ایشان برآریم و کام خود برانیم.

۱۶۵- در کدام گزینه، آرایه «جناس ناقص حرکتی» دیده می‌شود؟

(۱) آرزو می‌کنم با تو شبی در مهتاب

(۲) گرچه از رویت چو گیسو برکنار افتاده‌ام

(۳) به انعام خود دانه دادت نه کاه

(۴) چون کنم وصف جمالت که دو روی است ورق

۱۶۶- در کدام بیت، آرایه «اشتقاق» یافت می‌شود؟

(۱) حدیث از مطرب و می گو و راز دهر کم‌تر جو

(۲) ز مشکلات طریقت عنان متاب ای دل

(۳) مردم بیگانه را خاطر نگه دارند خلق

(۴) بستم از هوا گرفتن که پری نماند و بالی

۱۶۷- قافیه کدام بیت «معیوب» است؟

(۱) از بهشت آورد یزدان بنندگان

(۲) گفت پیغمبر که حق فرموده است

(۳) یا محبّت در درون شعله زنی

(۴) هدیه‌های دوستان با هم دیگر

۱۶۸- قافیه کدام گزینه فاقد «حروف الحاقی» است؟

(۱) گفت استاد اصولی را کاندرا

(۲) گفت ای شه بر من عور گدای

(۳) کاندرا ایمان خلق عاشق‌تر شدند

(۴) چون سلیمان را سراپرده زدند

۱۶۹- در کدام گزینه، شاعر مخاطب را از «وابستگی به ظواهر دنیوی» بر حذر می‌دارد؟

(۱) حدیث عشق سزاوار گوش زاهد نیست

(۲) ز آفتاب قیامت اگر خبر داری

(۳) میند دل به هوای جهان بی‌حاصل

(۴) اگرچه جرأت اهل نیاز بی‌ادبی است

زال آب گهر در دهان مار مریز

به فرق بی‌گلّه‌ان سایه کن غبار مریز

ز چهل تخم تعلّق به شوره‌زار مریز

ز شرم آب شو و جز به پای یار مریز

۱۷۰- مفهوم ابیات کدام گزینه، به مفهوم بیت «از پی توست این همه امید و بیم / هم تو ببخشای و ببخش ای کریم» نزدیک تر است؟

- (۱) تا درد رسید چشم خون خوار تو را
- (۲) یارب که ز چشم زخم دوران هرگز
- (۳) بازار بازار هر آن چه هستی بازار
- (۴) این درگاه ما درگاه نومیدی نیست
- (۵) دیشب که دلم ز تاب هجران می سوخت
- (۶) می سوختم آن چنان که غیر از دل تو
- (۷) گر بر در دیو می نشانی ما را
- (۸) این ها همگی لازمه هستی ماست
- (۹) خواهیم که کشد جان من آزار تو را
- (۱۰) دردی نرسد نرگس بیمار تو را
- (۱۱) گر کافر و گبر و بت پرستی بازار
- (۱۲) صد بار اگر توبه شکستی بازار
- (۱۳) اشکم همه در دیده گریان می سوخت
- (۱۴) بر من دل کافر و مسلمان می سوخت
- (۱۵) گر در ره کعبه می دوانی ما را
- (۱۶) خوش آن که ز خویش وارهبانی ما را

زوج درس ۲

علوم و فنون ادبی ۲ (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- کدام گزینه، اطلاعات درستی درباره جریان شعر در «سبک هندی» ارائه نمی کند؟

- (۱) سبک هندی از اوایل قرن یازدهم تا اواسط قرن دوازدهم به مدت ۱۵۰ سال در تاریخ ادبیات فارسی رواج داشت.
- (۲) شاعران سبک هندی به تبدیل موضوعات کهن به مضامین تازه و بازسازی اندرزاها و تمثیل های کهن توجه نشان دادند.
- (۳) با ورود شعر به میان عامه مردم، مضمون ها و قلمروهای تازه ای در شعر پدید آمد.
- (۴) با روی آوردن عامه مردم به شعر، به استواری و سلامت شعر افزوده شد.

۱۷۲- کدام گزینه، درباره قلمروهای ادبی «سبک هندی» نادرست است؟

- (۱) در سبک هندی به بدیع و بیان به صورت جدی توجه می شود.
- (۲) آرایه های حسن تعلیل، حس آمیزی، تمثیل و اسلوب معادله در سبک هندی پرکاربرد هستند.
- (۳) آرایه تلخیص در مضمون سازی نقش فعالی دارد، اما تلخیصات رایج و نه، تلخیصات غریب و نادر.
- (۴) توجه به ردیف های طولانی و خوش آهنگ در این دوره رایج است.

۱۷۳- کدام گزینه، درباره جریان نثر در «سبک هندی» نادرست است؟

- (۱) نثر این دوره از دیدگاه ادبی بسیار باارزش است.
- (۲) تعارفات و مترادفات و القاب پردازی رواج دارد.
- (۳) زبان، عامیانه است و هنگامی که نویسندگان می خواهند ادبی بنویسند، تصنعی و باتكلف می نویسند.
- (۴) آمیزش زبان فارسی با دیگر زبان ها نگارش کتاب هایی با عنوان فرهنگ لغت را در این دوره رواج داد.

۱۷۴- در کدام گزینه، آرایه های «تشبیه و استعاره» دیده می شود؟

- (۱) چو عاشق می شدم گفتم که بردم گوهر مقصود
- (۲) ز چشم جان شاید برد کز هر سو که می بینم
- (۳) چو در رویت بخندد گل مشو در دامش ای بلبل
- (۴) بیفشان جره ای بر خاک و حال اهل دل بشنو
- (۵) ندانستم که این دریا چه موج خون فشان دارد
- (۶) کمین از گوشه ای کرده ست و تیر اندر کمان دارد
- (۷) که بر گل اعتمادی نیست گر حسن جهان دارد
- (۸) که از جمشید و کیخسرو فراوان داستان دارد

۱۷۵- در همه گزینه ها، آرایه «کنایه» به کار رفته است، به جز

- (۱) گفتی که چگونه ای تو بی ما
- (۲) ای غم عشق تو آتش زده در خرمن دل
- (۳) نشد از گوش دلم زمزمه نغمه چنگ
- (۴) عاقلان خوشه چین از سر لیلی غافل اند
- (۵) دور از تو بتا چنان که دانسی
- (۶) و آتش هجر جگرسوز تو دودافکن دل
- (۷) تا عنان دل شیدا بشد از چنگ مرا
- (۸) این کرامت نیست جز مجنون خرمن سوز را

۱۷۶- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «تشبیه، کنایه، مجاز و جان‌بخشی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) هر کاو نکند فهمی زین کلک خیال‌انگیز
(ب) چون که تو دست شفقت بر سر ما داشته‌ای
(پ) حافظ سخن بگوی که در صفحه جهان
(ت) اندر آن ساعت که بر پشت فلک بندند زین
- نقشش به حرام از خود صورتگر چین باشد
نیست عجب گر ز شرف بگذرد از چرخ، سرم
این نقش مانند از قلمت یادگار عمر
با سلیمان چون برانم من که مورم مرکب است؟

(۲) ت - پ - الف - ب

(۴) پ - ب - الف - ت

(۱) پ - ب - ت - الف

(۳) الف - پ - ب - ت

۱۷۷- در همه گزینه‌ها هر «دو نوع استعاره» وجود دارد، به جز

- (۱) عجب از چشم کماندار تو دارم که مقیم
(۲) ز شام زلف سیه چون نمود طلعت صبح
(۳) نرگش خون دلم خورده که این جام صبح است
(۴) خون شد ز اشک ما دل سنگین کوهسار
- مست خفته است و کمان بر سر بالین دارد
زمانه گفت که ای عاشقان سپیده دم است
غمزه اش قصد روان کرده که هنگام شکار است
وان سست مهر بر دل سختش اثر نکرد

۱۷۸- وزن کدام بیت «دوری» نیست؟

- (۱) ما خار غم در پای جان در کویت ای گلرخ روان
(۲) در دام تو محبوسم در دست تو مغلوبم
(۳) لشکر عشق سعدیا غارت عقل می‌کند
(۴) آینه‌ای طلب کن تا روی خود ببینی
- وان‌گه که را پروای آن کز پای نشتر برکنند
وز ذوق تو مدهوشم در وصف تو حیرانم
تا تو دگر به خویشتن ظن نبری که عاقلم
وز حسن خود بماند انگشت در دهانت

۱۷۹- وزن همه گزینه‌ها یکسان است؛ به جز

- (۱) گر به مراد من روی و نیروی تو حاکمی
(۲) گر دلم در عشق تو دیوانه شد عیبش مکن
(۳) طرفه مدار اگر ز دل نعره بیخودی زخم
(۴) کاش که در قیامتش بار دگر بدیدمی
- من به خلاف رای تو گر نفسی زخم زخم
بدر بی نقصان و زر بی عیب و گل بی خار نیست
کآتش دل چو شعله زد صبر در او محال شد
کان چه گناه او بود من بکشم غرامتش

۱۸۰- کدام گزینه با بیت «هر تیر که در کیش است گر بر دل ریش آید / ما نیز یکی باشیم از جمله قربان‌ها» هم وزن است؟

- (۱) دل‌بندم آن پیمان‌گسل منظور چشم آرام دل
(۲) چرا بر خاک این منزل نگریم تا بگیرد گل
(۳) تا شود بر گل نکورویی و بال
(۴) چندان که جفا خواهی می‌کن که نمی‌گردد
- نی نی دل‌رامش مخوان کز دل ببرد آرام را
ولیکن با تو آهن دل دم‌گیرا نمی‌باشد
تا شود بر سر سرور رعنائی حرام
غم گرد دل سعدی با یاد طربناکت

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۱۸۵ - ۱۸۱):

۱۸۱- «و ما أُرِيَّ نفسي إِنَّ النفسَ لأُمّارةٌ بالسوءِ إِلَّا ما رَحِمَ رَبِّي»:

- (۱) و نفسم را مبرا نمی‌دانم، بی‌گمان نفس برای بسیار امر کردن به بدی است مگر آن‌که پروردگارم رحم آورد!
(۲) و نفس خویش را تبرئه نکرده‌ام همانا نفس بسیار امرکننده به بدی است مگر آن‌که پروردگارم رحم کند!
(۳) و چه چیز نفس مرا تبرئه می‌کند، همانا نفس بسیار امرکننده به بدی است، مگر آن‌که پروردگار رحم کند!
(۴) و نفس خود را تبرئه نمی‌کنم، زیرا نفس، بی‌گمان بسیار امرکننده به بدی است، مگر آن‌که پروردگارم رحم آورد!

۱۸۲- «إن الموسوعة العلمية هي مجموعة من الكتب قد تبلغ آلاف الصفحات و تضم معلومات كثيرة عن الكائنات و ظواهر الطبيعة»:

- (۱) دایرةالمعارف علمی که مجموعه‌ای است از کتاب‌هایی که گاهی به هزاران صفحه می‌رسد، دربردارنده اطلاعات بی‌شماری از موجودات و پدیده‌های طبیعی است!
- (۲) دانشنامه علمی مجموعه‌ای است از کتاب‌هایی که صفحات آن به هزاران می‌رسد و معلومات بسیاری را از موجودات و پدیده‌های طبیعت دربر دارد!
- (۳) دایرةالمعارف علمی مجموعه‌ای از کتاب‌هایی است که گاهی به هزاران صفحه می‌رسد و دانستنی‌های بسیاری را از موجودات و پدیده‌های طبیعت دربر دارد!
- (۴) دانشنامه علمی مجموعه‌ای از کتاب‌ها (معرفه) است با هزاران صفحه و دربردارنده دانستنی‌های زیادی از موجودات و پدیده‌های طبیعی است!

۱۸۳- عین الخطأ:

- (۱) أ لم تكن تعلم أن الصبر هو مفتاح كل نجاح! آیا نمی‌دانستی که صبر کلید هر موفقیتی است!؟
- (۲) عندما يشعر الطفل بالجوع فعلى الأم أن ترضعه! زمانی که کودک احساس گرسنگی می‌کند، مادر باید به او شیر دهد!
- (۳) إعلموا أن حوائج الناس إليكم من نعم الله عليكم! بدانید که نیازهای مردم به شما از نعمت‌های الهی برعهده شماست!
- (۴) الطالب الذي لم يطالع دروسه طول السنة راسب في الامتحان! دانش‌آموزی که درس‌هایش را در طول سال مطالعه نکرده است، در امتحان مردود است!

۱۸۴- «زمانی که جریان برق قطع می‌شود، هر جایی غرق در تاریکی می‌شود»؛ عین الصحيح:

- (۱) كلما ينقطع تيار الكهرباء يغرق كل مكان في الظلام! إذا انقطع تيار الكهرباء يغرق كل الأماكن في الظلمة!
- (۲) عندما ينقطع تيار الكهرباء، يغرق كل مكان في الظلام! عندما انقطع تيار الكهرباء يصبح كل مكان غارقاً في الظلام!

۱۸۵- «لا تسبوا الناس فتكتسبوا العداوة بينهم!»؛ عین المناسب في المفهوم:

- (۱) تا توانی دلی به دست آور / دل شکستن هنر نمی‌باشد
- (۲) به جز کشته خویشتن ندروی / چو دشنام گویی، دعا نشنوی
- (۳) نه مردی بود دشمن اندوختن / نه خرمن به دو دست خود سوختن
- (۴) به نرمی چو کاری توان بُرد پیش / درشتی مجوید ز اندازه بیش

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۹۰ - ۱۸۶):

۱۸۶- «الموسوعة مُعجم كبير يجمع كثيراً من العلوم المختلفة»؛ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي:

- (۱) الموسوعة: اسم - مفرد مؤنث - اسم مفعول من فعل مجرد ثلاثي / مبتدأ و مرفوع
- (۲) كبير: اسم - مفرد مذکر (جمعه: كِبائر) - معرب / صفة لـ «الموسوعة»
- (۳) يجمع: فعل مضارع - للغائب - مجرد ثلاثي / فعل و الجملة خبر للمبتدأ «الموسوعة»
- (۴) كثيراً: اسم - مفرد مذکر - نكرة - مبني / مفعول و منصوب بالفتحة الظاهرة

۱۸۷- عین غير المناسب للفراغين: «..... أمر الدلافين لأنها تستطيع أن الإنسان إلى مكان سقوط طائرة أو سفينة»

- (۱) يُحَيِّرُنِي - تَصِل
- (۲) يُحَيِّرُنَا - تُرْشِد
- (۳) أَتَحَيِّرُ مِنْ - تَأْخُذ
- (۴) حَيَّرْنَا - تُوَصِّل

۱۸۸- عین ضميراً قد حذف:

- (۱) «و إذا سألك عبادي عني فإني قريب»
- (۲) «له ما في السماوات و ما في الأرض»
- (۳) «لكم دينكم و لي دين»
- (۴) «هو الذي خلق لكم ما في الأرض جميعاً»

۱۸۹- عین حرفاً يُكَمَّل ما قبله:

- (۱) ليس الطفل على ما يُرام كأنه أصيب بالحمى!
- (۲) علينا أن نتصل بالمعلم لعله يُؤجِّل موعد الامتحان!
- (۳) أكّد مدير المدرسة أنّ على التلاميذ أن يُشاركوا في النشاطات الثقافية!
- (۴) تصفّحتُ المواقع الإلكترونية لكنني لم أجد ما كنتُ أبحث عنه!

۱۹۰- عین «لا» يُفِيد معنى «ليس»:

- (۱) لا نجاح إلا في الصدق!
- (۲) لا الفضل إلا لأهل التقوى!
- (۳) لا تنسوا مساعدة المحتاجين!
- (۴) أكل في الفطور العسل لا الجبن!

۱۹۱- کدام گزینه از اقدامات مسیونرهای اروپایی و آمریکایی در ایران به شمار می‌رود؟

- (۱) برای افزایش دانش و آگاهی سیاسی مردم ایران، اقدام به انتشار روزنامه کردند.
- (۲) در تولید و صادرات صنایع دستی ایران سرمایه‌گذاری کردند.
- (۳) نخستین مدارس جدید را در ایران تأسیس کردند.
- (۴) معماری اروپایی را در ایران توسعه دادند.

۱۹۲- در دوره سلطنت کدام پادشاه قاجار، با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد؟

- (۱) ناصرالدین شاه
- (۲) محمد شاه
- (۳) فتحعلی شاه
- (۴) مظفرالدین شاه

۱۹۳- در دوره قاجار، صادرات کدام محصول ایرانی به کشورهای جهان، به ویژه اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد؟

- (۱) گندم
- (۲) ظروف سفالی
- (۳) فرش
- (۴) پارچه‌های ابریشمی

۱۹۴- شیوه‌های تولید «شبانکارگی» و «خرده‌کالایی»، به ترتیب مختص کدام گروه‌های اجتماعی ایران در دوره قاجار بوده است؟

- (۱) کوچ‌نشینان - شهرنشینان
- (۲) روستاییان - کوچ‌نشینان
- (۳) روستاییان - شهرنشینان
- (۴) کوچ‌نشینان - روستاییان

۱۹۵- کدام گزینه از ویژگی‌های گروه اجتماعی «روحانیون» در جامعه ایران عصر قاجار، نبوده است؟

- (۱) این قشر در مقاطعی از تاریخ معاصر ایران در برابر قدرت‌های خارجی ایستادگی کردند.
- (۲) به دلیل بافت و ساختار مذهبی جامعه سنتی ایران، در میان اقشار مختلف مردم نفوذ فراوانی داشتند.
- (۳) روحانیون به سبب نظارت بر موقوفات و دریافت وجوهات شرعی از نظر مالی وابسته به حکومت بودند.
- (۴) روحانیون یکی از گروه‌های اجتماعی بودند که هم در شهرها و هم در روستاها زندگی می‌کردند.

۱۹۶- در اوایل دوره قاجار، تولید صنایع دستی در ایران چه وضعیتی داشت؟

- (۱) صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت و کالاهای ایرانی با کیفیت خوب تولید می‌شدند.
- (۲) به دلیل تقاضای بازار جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی، تولید و صادرات صنایع دستی ایران رشد چشمگیری یافت.
- (۳) کالاهای اروپایی، به ویژه محصولات صنعتی انگلستان، صدمه شدیدی به صنایع دستی ایران وارد آورد.
- (۴) به دلیل بحران‌های شدید سیاسی و نظامی، تولید صنایع دستی دچار رکود فراوانی شد.

۱۹۷- کارکرد «مکتبخانه‌ها» در نظام تعلیم و تربیت سنتی ایران چه بود؟

- (۱) آموزش علوم عقلی
- (۲) آموزش علوم نقلی
- (۳) مهارت‌آموزی شغلی
- (۴) سوادآموزی مقدماتی

۱۹۸- فتحعلی شاه قاجار، در طول دوران سلطنت خود در کدام زمینه موفق عمل کرد؟

- (۱) حفظ یکپارچگی کشور و سامان دادن به اوضاع داخلی
- (۲) رشد و تقویت وضعیت علمی ایران با تأسیس نهادهای آموزشی جدید
- (۳) مقابله با تهاجم نظامی و نفوذ سیاسی کشورهای اروپایی
- (۴) لشکرکشی به عثمانی و بازپس‌گیری مناطق اشغالی دوره زندیه

۱۹۹- کدام نخست‌وزیر دوره قاجار، نقش مؤثری در تشویق ناصرالدین شاه برای سفر به اروپا و اخذ تمدن اروپایی داشت؟

- (۱) حاج میرزا آقاسی
- (۲) میرزا حسین‌خان سپهسالار
- (۳) میرزا تقی‌خان امیرکبیر
- (۴) قائم مقام فراهانی

۲۰۰- به کدام دلیل در زمان فتحعلی شاه قاجار، دولت فرانسه به اتحاد سیاسی و نظامی با ایران روی آورد؟

- (۱) برای فتح روسیه به کمک دولت ایران نیاز داشت.
- (۲) قصد داشت از اختلافات ایران و عثمانی برای ادامه تسلط بر مصر استفاده کند.
- (۳) ناپلئون در رقابت با روسیه و انگلستان، به دنبال گرفتن امتیازات اقتصادی از ایران بود.
- (۴) ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود.

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ (۱)، شماره ۲۰۱ تا ۲۱۰) و زوج درس ۲ (تاریخ (۲)، شماره ۲۱۱ تا ۲۲۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۲۰۱ تا ۲۱۰)

۲۰۱- در عهد کدام سلسله ایران باستان، ستایش میترا به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آن جا به کیشی مستقل تبدیل شد؟

- (۱) اشکانیان (۲) ساسانیان (۳) هخامنشیان (۴) سلوکیان

۲۰۲- دانشگاه جندی شاپور که یکی از برجسته ترین مراکز علمی جهان باستان بود، در نزدیکی کدام شهر کنونی قرار داشت و تا چه زمانی به فعالیت خود ادامه داد؟

- (۱) اهواز - قرون نخستین اسلامی (۲) اهواز - سقوط سلسله ساسانیان
(۳) دزفول - قرون نخستین اسلامی (۴) دزفول - سقوط سلسله ساسانیان

۲۰۳- کدام یک از عوامل زیر، در انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی، تأثیر به سزایی داشته است؟

- (۱) آشنایی با زندگی روستایی، یک جانشینی و شهرنشینی (۲) آموختن شیوه حفر قنات و استفاده از منابع آب
(۳) اهلی کردن حیوانات و ساخت ابزارآلات برای بهبود زندگی (۴) آموزه های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار

۲۰۴- کدام گزینه از آثار معماری اشکانیان است؟

- (۱) کاخ تیسفون در کنار دجله (۲) طاق بستان در کرمانشاه (۳) کاخ آپادانا در شوش (۴) معبد آناهیتا در کنگاور

۲۰۵- کدام مورد، از کاربردهای زبان ایلامی در دوره هخامنشیان نمی باشد؟

- (۱) متن های ادبی و دینی در دوره هخامنشی با این زبان نوشته می شد.
(۲) به عنوان زبان دوم نوشتاری در دوران هخامنشی شناخته می شد.
(۳) در برخی از سنگ نوشته های دوره هخامنشیان، ترجمه ایلامی نوشته ها نیز آمده است.
(۴) تقریباً تمامی هزاران لوح گلی کشف شده از تخت جمشید، به خط و زبان ایلامی است.

۲۰۶- آتشکده مهم خراسان در زمان ساسانیان چه نام داشت؟

- (۱) آذرگشنسپ (۲) آذربرزین مهر (۳) آذر فرنبغ (۴) ارژنگ مهر

۲۰۷- کدام گزینه، از جمله ویژگی های هنر عصر هخامنشی است؟

- (۱) پرهیز از نمایش تشریفات و تجملات درباری (۲) ترکیب سبک های هنری اقوام غیرایرانی با شیوه های بومی
(۳) مردمی بودن هنر و توجه به زندگی روزمره طبقات مختلف مردم (۴) دنباله روی از دستاوردهای فرهنگی و هنری رومیان و یونانیان

۲۰۸- حکومت هخامنشیان کدام مورد را در اداره کشور از ایلامیان اقتباس کرد؟

- (۱) سکه های طلا و نقره (۲) تشکیلات اداری (۳) واحدهای وزن و اندازه گیری (۴) سپاه و جنگ افزارها

۲۰۹- روحانیون مادی چه نامیده می شدند و مهم ترین وظیفه آنان چه بود؟

- (۱) مغ - برگزاری آیین های دینی از جمله خواندن نیایش ها و سرودها و رسم قربانی کردن
(۲) مغ - قضاوت و دادرسی، اداره آتشکده ها، اجرای مراسم و آداب مذهبی و تعلیم آموزه های زرتشتی
(۳) موبد - برگزاری آیین های دینی از جمله خواندن نیایش ها و سرودها و رسم قربانی کردن
(۴) موبد - قضاوت و دادرسی، اداره آتشکده ها، اجرای مراسم و آداب مذهبی و تعلیم آموزه های زرتشتی

۲۱۰- کدام دسته از آثار ادبی، از دوره اشکانیان و به خط و زبان پارتی بر جای مانده است؟

- (۱) داستان های ملی و پهلوانی، مانند هزار افسان که شاعران و موسیقی دانان دوره گرد برای مردم می خواندند.
(۲) خدای نامه و داستان هایی مانند «بیژن و منیژه» که بعدها به شاهنامه راه یافت.
(۳) منظومه های داستانی «درخت آسوریک» و «یادگار زبیران»
(۴) تقریباً هیچ نوشته ادبی به زبان و خط پارتی بر جای نمانده است.

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سؤالات ۲۱۱ تا ۲۲۰)

۲۱۱- در ایتالیای عصر رنسانس، گرایش های انسان گراییانه، بیش از هر جای دیگر، در کدام یک از قلمروهای زیر انعکاس یافت؟

- (۱) باورهای مذهبی (۲) تحولات علمی (۳) هنر و معماری (۴) اکتشافات جغرافیایی

۲۱۲- در کدام گزینه، ویژگی «اراضی خاصه» در دوران حکومت صفویه به درستی بیان شده است؟

- (۱) این زمین‌ها بسیار ناچیز بود و همواره در معرض مصادره قرار داشت.
- (۲) این دسته از اراضی کشور در اختیار و تملک والیان ایالت‌ها بود.
- (۳) این‌گونه زمین‌ها، از دست‌اندازی حکام و پادشاهان در امان بود.
- (۴) این زمین‌ها متعلق به شخص شاه بود.

۲۱۳- کدام گزینه مربوط به اوضاع ایران در دوران سلطنت شاه سلیمان صفوی است؟

- (۱) قندهار توسط گورکانیان هند از ایران جدا شد.
- (۲) تبریز برای مدتی به اشغال سپاهیان عثمانی در آمد.
- (۳) شاه به شدت تحت نفوذ مشاوران خرافه‌پرست و نالایق بود.
- (۴) اعضای حرمسرا نفوذ زیادی داشتند و در اداره امور حکومت دخالت می‌کردند.

۲۱۴- سرگذشت کدام علم در دوره صفویه، با توجه به عبارت مقابل آن نادرست است؟

- (۱) تاریخ‌نگاری: نسبت به دوره مغول و تیموری تا حدی دچار افول شد.
- (۲) نجوم و ستاره‌شناسی: با خرافات آمیخته شد.
- (۳) ریاضیات: هم‌زمان با پیشرفت در اروپا، در ایران نیز پیشرفت کرد.
- (۴) کلام: علمای بزرگی در آن پا به عرصه نهادند.

۲۱۵- کدام‌یک از خصوصیات زیر، مسجد امام اصفهان را به یکی از مجموعه‌های عالی معماری صفوی بدل کرده است؟

- (۱) هماهنگی در رنگ‌ها و نقش‌های کاشی‌ها و طراحی و معماری بی‌نظیر
- (۲) ارتباط با مراکز پر رفت و آمد شهر، یعنی میدان نقش جهان و بازار
- (۳) شکوه و عظمت و نیز کاربردهای متنوع این بنا
- (۴) فضای آرام و بانشاط، به دلیل وجود حیاط وسیع، باغچه و گذشتن نهر آب از میان آن

۲۱۶- کدام عبارت‌ها، از اقدامات شارلمانی پادشاه مشهور فرانک‌ها، در اروپا بوده‌اند؟

- (الف) نهاد اداری دوران امپراتوری روم موسوم به کومیس یا گنت را احیا کرد.
- (ب) سلسله‌مراتبی از ارباب یا فئودال و باج‌گزار یا واسال به وجود آورد.
- (ج) برخلاف پدر و نیای خود با پاپ متحد شد و از او در برابر دشمنان و رقیبانش پشتیبانی کرد.
- (د) با جنگ‌های پی در پی، بخش اعظم اروپای غربی و مرکزی را تحت سلطه خود درآورد.

- (۱) الف - د (۲) ج - د (۳) الف - ب (۴) ب - ج

۲۱۷- کدام‌یک از دانشمندان زیر، مخترع دستگاه چاپ، از مهم‌ترین ابداعات فناوری در عصر رنسانس بود؟

- (۱) کوپرنیک (۲) کپلر (۳) هاروی (۴) گوتنبرگ

۲۱۸- مارتین لوتر در مطالعات و تأملات گسترده خود در باب آیین مسیح و کتاب مقدس، برخلاف دیدگاه غالب کلیسای یان به کدام نتیجه رسید؟

- (۱) پاپ‌ها و تشکیلات کلیسا، حق دخالت در امور سیاسی را ندارند.
- (۲) آن‌چه مایه رستگاری انسان می‌شود، ایمان است و نه انجام دادن کارهای نیک.
- (۳) تنها ایمان برای آمرزش گناهان کافی نیست، بلکه اطاعت خدا و انجام کارهای نیک برای رستگاری لازم است.
- (۴) گناهان کبیره مردم، با پرداخت پول به کلیسا آمرزیده خواهد شد.

۲۱۹- دلیل اختلاف و درگیری شدید میان پاپ و امپراتور آلمان در سده‌های ۱۱ و ۱۲ م چه بود؟

- (۱) تلاش برای فرماندهی جنگ‌های صلیبی
- (۲) رقابت برای تصاحب زمین‌ها و اموال فراوان کلیسا
- (۳) روش‌های خشن کلیسا در تفتیش عقاید
- (۴) انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی

۲۲۰- کدام گزینه، از شاعران برجسته دوره صفوی است؟

- (۱) عطار نیشابوری
- (۲) محتشم کاشانی
- (۳) حمدالله مستوفی
- (۴) حسن بیگ روملو

۲۲۱- کدام گزینه از خصوصیات «انقلاب سبز» است؟

- (۱) ارائه خدمات بهداشتی بیشتر به روستاییان
(۳) استفاده از ماشین آلات و فناوری در کشاورزی
(۲) تقسیم زمین و انتقال مالکیت به رعیت‌ها
(۴) توسعه صنایع کوچک روستایی و تشکیل تعاونی در روستا

۲۲۲- عبارت‌های زیر به ترتیب مربوط به کدام ویژگی‌های عمده برنامه آمایش سرزمین هستند؟

(الف) بر بهره‌مندی منطقی و خردمندانه از منابع تأکید می‌شود.

(ب) بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات تعادل برقرار می‌شود.

(۱) توجه به همه ابعاد توسعه - توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور

(۲) توزیع متوازن جمعیت - توجه به نیازهای حال و آینده

(۳) توجه به نیازهای حال و آینده - توجه به همه ابعاد توسعه

(۴) توجه به حفظ محیط زیست - توجه به عدالت در توسعه

۲۲۳- به طور کلی، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان و حکومت‌ها بر همه جنبه‌های زندگی در شهرها و روستاهای یک کشور تأثیر می‌گذارد.

- (۱) اجتماعی - سیاسی
(۲) محیط زیستی - سیاسی
(۳) اقتصادی - اجتماعی
(۴) فرهنگی - اقتصادی

۲۲۴- با توجه به تعریف «آمایش سرزمین»، کدام گزینه قسمت «الف» را در شکل زیر به درستی تکمیل می‌کند؟

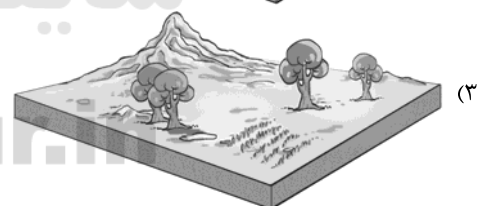
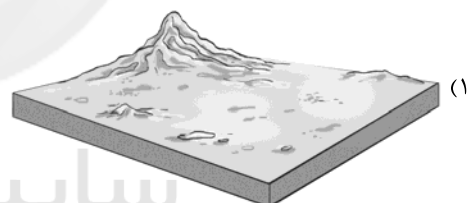
(۱) حفظ محیط زیست به صورت منطقی و خردمندانه

(۲) سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی

(۳) نیاز حال و آینده در عمران و آبادانی

(۴) توجه به عدالت در توسعه کشور

۲۲۵- کدام شکل در سامانه اطلاعات جغرافیایی، نشان‌دهنده هم‌پوشانی داده‌ها است؟

۲۲۶- کدام گزینه مربوط به مرحله پردازش اطلاعات در GIS است؟

- (۱) پردازش و تجزیه و تحلیل - تصاویر ماهواره‌ای
(۳) تجزیه و تحلیل فضایی - مدل‌سازی
(۲) متن - اهداف و نیاز کاربر
(۴) نقشه - جدول

۲۲۷- برای استفاده از سامانه اطلاعات جغرافیایی، با توجه به در هر زمینه، نرم‌افزارهایی طراحی شده است.

- (۱) داده‌های رایانه‌ای
(۲) موضوعات مختلف
(۳) خروجی‌های رایانه‌ای
(۴) اهداف مختلف

۲۲۸- با توجه به تعریف سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS)، کدام گزینه قسمت «الف» را در شکل زیر به درستی تکمیل می‌کند؟

(۱) داده‌های مکانی و توصیفی

(۲) موقعیت جغرافیایی و ویژگی‌های اطلاعاتی

(۳) مجموعه‌ای از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایانه‌ای

(۴) سامانه موقعیت‌یابی و سامانه اطلاعات

۲۲۹- پردازش و تحلیل اطلاعات جغرافیا، با، به تصمیم‌گیری می‌انجامد.

- (۱) دنیای واقعی (۲) GIS (۳) خروجی‌ها (۴) ورودی‌ها

۲۳۰- در سامانه اطلاعات جغرافیایی، به ترتیب به «موقعیت جغرافیایی داده‌ها» و «ویژگی‌های داده‌ها» چه می‌گویند؟

- (۱) داده‌های مکانی - داده‌های توصیفی (۲) داده‌های طبیعی - داده‌های مصنوعی
(۳) داده‌های توصیفی - داده‌های مکانی (۴) داده‌های مصنوعی - داده‌های طبیعی

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۲۳۱ تا ۲۴۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا ۲)، شماره ۲۴۱ تا ۲۵۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سوالات ۲۳۱ تا ۲۴۰)

۲۳۱- کدام تصویر زیر نشانگر «روستای پراکنده» در کشور ایران است؟

۲۳۲- کدام گزینه بیانگر شکل شهرهای زیر است؟ (به ترتیب)

- (الف) همدان (ب) سلماس در آذربایجان غربی
(ج) بوشهر (د) تبریز
(۱) شعاعی - شطرنجی - خطی (۲) شعاعی - خطی - شطرنجی
(۳) خطی - شطرنجی - شعاعی (۴) خطی - شعاعی - شطرنجی

۲۳۳- بیشترین پراکندگی شهرهای ایران در کدام «ارتفاع» و «عرض جغرافیایی» است؟ (به ترتیب)

- (۱) «۵۰۰ - ۵۰۰ متر» و «۳۹ - ۳۴ درجه شمالی» (۲) «۲۰۰۰ - ۱۰۰۰ متر» و «۳۹ - ۳۴ درجه شمالی»
(۳) «۱۰۰۰ - ۵۰۰ متر» و «۳۴ - ۲۹ درجه شمالی» (۴) «۱۰۰۰ - ۵۰۰ متر» و «۳۹ - ۳۴ درجه شمالی»

۲۳۴- کدام گزینه بیانگر عوامل از بین رفتن شهر بیشاپور است و این شهر در زمان کدام سلسله از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود؟

- (۱) قحطی و گرسنگی - ساسانیان (۲) جنگ و بیماری - اشکانیان
(۳) جنگ و بیماری - ساسانیان (۴) قحطی و گرسنگی - اشکانیان

۲۳۵- کدام محصولات کشاورزی و باغداری ایران، در جهان بی‌همتا هستند؟

- (۱) پسته - انار - خرما (۲) انگور - زعفران - پرتقال
(۳) سیب درختی - پسته - زعفران (۴) انار - انگور - خرما

۲۳۶- کدام عامل سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی کشور ایران شده است؟

- (۱) اختلاف بارش از غرب به شرق ایران
(۲) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران
(۳) وجود رشته‌کوه البرز و زاگرس به عنوان مانعی برای نفوذ ابرها و منابع رطوبتی
(۴) صادرات محصولات به کشورهای گوناگون

۲۳۷- کدام استان‌ها در ایران بیشترین شاغلان بخش معدن را دارا هستند؟

- (۱) کرمان - هرمزگان - خوزستان (۲) خوزستان - خراسان جنوبی - اصفهان
(۳) یزد - کرمان - اصفهان (۴) فارس - خراسان جنوبی - سمنان

۲۳۸- در ارتباط با موارد زیر، کدام گزینه به درستی بیان شده است؟ (به ترتیب)

- (الف) از مهم ترین نظام های اجتماعی در هر جامعه
(ب) رگ حیاتی جامعه
(۱) وزارت فرهنگ و ارشاد - ارتباطات
(۲) آموزش و پرورش - راه
(۳) صدا و سیما - صنعت
(۴) رسانه ها - حمل و نقل

۲۳۹- با توجه به مبحث «گردشگری در ایران»، چند مورد از عبارات زیر به درستی بیان شده اند؟

- (الف) کشور ایران دارای بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی است.
(ب) در کشور ما، بیش از ۱۶۰ نوع صنایع دستی وجود دارد.
(ج) گردشگری شغل پردرآمد، پاک و کم هزینه ای است.
(د) پیکربندی طبیعی ایران، یکی از عوامل ایجاد گردشگری زمین گردی (ژئوتوریسم) است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۴۰- ایران به ترتیب از نظر جاذبه های «طبیعی» و جاذبه های «تاریخی و فرهنگی» دارای چه رتبه ای در بین کشورهای جهان است؟

- (۱) بیستم - اول (۲) پنجم - دهم (۳) اول - بیستم (۴) دهم - پنجم

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۲۴۱ تا ۲۵۰)

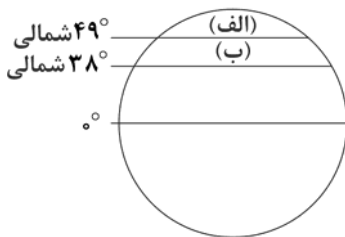
۲۴۱- علت مهم بودن تالوگ به عنوان بهترین خط مرزی در رودهای قابل کشتی رانی چیست؟

- (۱) به طور مساوی مرز را مشخص کرده است.
(۲) عمیق ترین قسمت دریا را به درستی نشان می دهد.
(۳) چون هر دو کشور حق کشتی رانی در دو طرف آن را دارند.
(۴) عوامل جزر و مد دریا در مشخص بودن این مرز اثر می گذارد.

۲۴۲- در کدام گزینه، «دریای سرزمینی» به درستی تعریف شده است؟

- (۱) آب های پشت خط مبنا
(۲) پایین تر از حد جزر در دریاها
(۳) از ۱۲ مایلی تا ۱۸۸ مایلی دریاها
(۴) از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایلی دریایی

۲۴۳- مرز بین کدام کشورها روی مرزهای مشخص شده در شکل زیر است؟ (به ترتیب)

- (۱) کانادا و آمریکا - کره شمالی و کره جنوبی
(۲) آلاسکا و آمریکا - آمریکا و مکزیک
(۳) کره شمالی و کره جنوبی - کانادا و آمریکا
(۴) آلاسکا و کانادا - کره شمالی و کره جنوبی

۲۴۴- کدام گزینه از خصوصیات مهم در نظام سیاسی تک ساخت است؟

- (۱) حکومت مرکزی نقش هماهنگ کننده و ارتباط دهنده با ایالت های مختلف را بر عهده دارد، مانند کشور استرالیا.
(۲) کشور به واحدهای سیاسی و اداری کوچک تر مانند استان و شهرستان تقسیم می شود و قدرت سیاسی از یک کانون به سایر نواحی کشور اعمال می شود.
(۳) بخش اعظم کشور به صورت یکپارچه می باشد و فقط یک یا چند بخش کوچک به صورت ناحیه ای و خودمختار است.
(۴) هر ایالت در امور و برنامه ریزی توسعه اقتصادی و اجتماعی خود به طور مستقل تصمیم گیری و عمل می کند.

۲۴۵- در کدام گزینه، سه عنصر مهم که ژئوپلیتیک روابط متقابل آن ها را مطالعه می کند، به درستی بیان شده اند؟

- (۱) جمعیت - وسعت - منابع معدنی
(۲) قدرت - وسعت - منابع معدنی
(۳) قدرت - سیاست - جغرافیا
(۴) جمعیت - سیاست - وسعت

۲۴۶- افراد زیر کدام نظریه ها را در ارتباط با ژئوپلیتیک مطرح کرده اند؟ (به ترتیب)

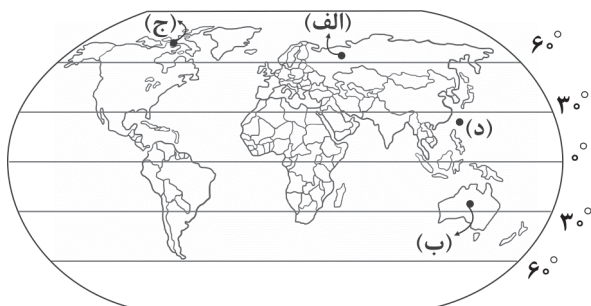
- (الف) آلفرد ماهان
(ب) راتزل
(۱) قدرت دریایی - فضای حیاتی
(۲) قدرت خشکی - قدرت دریایی
(۳) قدرت هوایی - فضای حیاتی
(۴) قدرت دریایی - قدرت هوایی

۲۴۷- نقش مهمی در تولید قدرت برای یک کشور دارند.

(۱) منابع روی زمین و زبان‌ها (۲) گروه‌ها و احزاب سیاسی (۳) نژاد، زبان‌ها و منابع کل زمین (۴) عوامل و ارزش‌های جغرافیایی

۲۴۸- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه منطقه هارتلند را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) الف

(۲) ب

(۳) ج

(۴) د

۲۴۹- کدام یک از گزینه‌های زیر در ارتباط با کشورهای حائل درست است؟

(۱) کشورهایی که دارای آب، آب و هوا و خاک بسیار مناسب هستند.

(۲) کشورهایی که بین دو یا چند قدرت بزرگ قرار دارند.

(۳) کشورهایی که دارای جمعیت فراوان از نظر قومی، زبانی و دینی هستند.

(۴) کشورهایی که دارای قدرت و وسعت زیاد هستند.

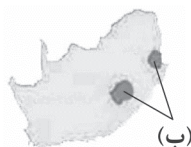
۲۵۰- کدام گزینه شکل کشورهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟ (به ترتیب)

(۱) جمع و جور - محاطی - دنباله‌دار

(۲) جمع و جور - چندپاره - دنباله‌دار

(۳) محاطی - جمع و جور - طویل

(۴) محاطی - چندپاره - طویل

DriQ.com

جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسی (۳)

۲۵۱- هر عبارت به ترتیب علت کدام گزینه است؟

- حفظ نظام اجتماعی در بلندمدت

- موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی

- تضمین پیش‌بینی رفتارها با تطمیع، تهدید و اجبار

(۱) تغییر نظام اجتماعی در خود و محیط - برجسته کردن شباهت‌های جامعه، ماشین و بدن انسان - برقراری نظم اجتماعی براساس مناسبات بیرونی

(۲) تأمین نیازهای ساختار اجتماعی در بلندمدت - ایجاد ارتباط میان پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به نظر می‌رسیدند - برقراری نظم اجتماعی براساس جلب مشارکت و همکاری افراد

(۳) تغییر نظام اجتماعی در خود و محیط - جامعه برخلاف طبیعت محصول کنش‌های انسان‌هاست - افزایش حجم قواعد، قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده

(۴) فراهم آوردن سازوکارهایی توسط نظام اجتماعی - انتخاب نام فیزیک اجتماعی توسط کنت - توضیح نظم اجتماعی در جامعه براساس مناسبات درونی

۲۵۲- هر عبارت به ترتیب علت، معنا و پیامد کدام گزینه است؟

- تصور جامعه به عنوان واقعیتی بیرونی

- وحدت روش علوم

- تفاوت میان جوامع مختلف، تنها تفاوتی کمی است.

(۱) صرفاً استفاده از دانش‌های ابزاری برای شناسایی جامعه و پدیده‌های اجتماعی - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - جامعه صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده است.

(۲) نظم اجتماعی مستقل از انسان‌هاست - جامعه‌شناسی تبیینی - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگون پدید آورند.

(۳) صرفاً استفاده از دانش ابزاری برای شناسایی پدیده‌های طبیعی - جامعه‌شناسی تبیینی - جامعه صرفاً دستاوردی انسانی است.

(۴) جامعه با قوانینی به استحکام قوانین اجتماعی اداره می‌شود - جامعه‌شناسی پوزیتیویستی - همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند.

۲۵۳- به ترتیب هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

(ج)	(ب)	هدف جامعه‌شناسان تبیینی
نگاه از بیرون	رشد جمعیت	(الف)

- تغییر نظام اجتماعی در خود

- پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی

- روش حس و تجربه

(۴) ب - الف - ج

(۳) ج - الف - ب

(۲) ج - ب - الف

(۱) الف - ب - ج

۲۵۴- هر عبارت به ترتیب پیامد کدام گزینه است؟

- تقلیل دادن انسان‌ها به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی

- برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر

- به رسمیت شناختن صرفاً تبیین‌های تجربی

(۱) قفس آهنین - تغییر نظام اجتماعی در خود - یکسان‌نگاری طبیعت و جامعه

(۲) یکسان دانستن طبیعت و جامعه - تغییر نظام اجتماعی در محیط - محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی

(۳) انسان به مثابه شیء - تغییر نظام اجتماعی در محیط - وحدت موضوع علوم

(۴) یکسان دانستن طبیعت و جامعه - تغییر نظام اجتماعی در خود - وحدت موضوع علوم

۲۵۵- کدام گزینه در ارتباط با مفهوم عادت‌زدایی صحیح نیست؟

(۱) جامعه‌شناس تلاش می‌کند با هنر آشنایی‌زدایی، از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه کند تا از نوعی دانش عملی و عمومی عبور کند.

(۲) جامعه‌شناس سعی می‌کند به پیچیدگی و عمق موقعیت اجتماعی که افراد سعی می‌کنند از آن دور شوند نزدیک‌تر شود و در کنار نظم، بی‌نظمی را کشف کند.

(۳) افراد در زندگی روزمره، غالباً بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند و معمولاً از پیچیدگی و عمق آن موقعیت می‌کاهند.

(۴) افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

۲۵۶- در ارتباط با پیامدهای یکسان‌نگاری طبیعت و جامعه کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

(۱) تسلط انسان بر جامعه را همان‌گونه که بر طبیعت تسلط یافته، به دنبال داشته است.

(۲) نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما خواهد بود و فقط باید خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم.

(۳) جامعه مانند طبیعت محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌هاست و بود و نبود آن وابسته به انسان است.

(۴) با استفاده از دانش‌های ابزاری می‌توان جامعه و پدیده‌های اجتماعی را شناخت و تغییراتی بنیادی ایجاد کرد.

۲۵۷- به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) تفاوت‌های بنیادین میان جامعه و موجودات طبیعی، وجود رویکردهای دیگر جامعه‌شناسی را برای توضیح نظم اجتماعی ضروری می‌سازند.

(ب) تلاش انسان‌ها برای شناخت قوانین طبیعت به هیچ‌وجه این قوانین را تغییر نمی‌دهد، انسان‌ها می‌توانند با استفاده از علوم طبیعی و تا جایی که قوانین طبیعی اجازه می‌دهند، در طبیعت تغییراتی ایجاد کنند.

(ج) در پدیده‌های هم‌تغییر می‌توان تغییرات یکی از آن‌ها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد و اغلب هم تغییرها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.

(۴) ص - غ - غ

(۳) غ - غ - ص

(۲) ص - ص - غ

(۱) غ - ص - ص

۲۵۸- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب نشانه کدام مفهوم است؟

- اتفاقات غیرمنتظره ما را از همکاری با دیگران باز نمی‌دارند.

- قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، دوام می‌آورند و تغییر می‌کنند؟

- بیشتر به چشم آمدن پزشکی که بیماران خود را در مطب منتظر می‌گذارد.

- قواعدی که فرد برای راه رفتن صحیح تلاش می‌کند رعایت کند.

(۱) قواعد اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناختن بی‌نظمی اجتماعی - پنهان ماندن بی‌نظمی از نظر انسان‌ها - نظم اجتماعی

(۲) نظم اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی - پنهان ماندن نظم‌ها از نظر انسان‌ها - نظم اجتماعی

(۳) پدیده اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در فرآیند آشنایی‌زدایی - پنهان ماندن نظم‌ها از نظر انسان‌ها - کنش اجتماعی

(۴) نظم اجتماعی - پرسش‌های جامعه‌شناسان در شناختن بی‌نظمی اجتماعی - پنهان ماندن قواعد اجتماعی از نظر انسان‌ها - پدیده اجتماعی

۲۵۹- کدام گزینه در ارتباط با تصویر زیر درست است؟

(۱) در زندگی روزمره، نظم بیش‌تر به چشم می‌آید و بی‌نظمی از نظر پنهان است، مانند رعایت قوانین راهنمایی و رانندگی.

(۲) نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند و هر فرد تلاش می‌کند آن‌ها را رعایت کند.

(۳) نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید، ولی اغلب دانسته‌های ما غلط از آب درمی‌آیند و از همکاری با دیگران باز می‌مانیم.

(۴) گاهی دیگران مطابق انتظارات رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف قواعد اجتماعی رخ می‌دهند.

۲۶۰- به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را کدام گزینه به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

(ب) جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات درونی توضیح می‌دهد و در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل می‌کند.

(ج) تبیین به معنای بیان چرایی یک پدیده یا نشان دادن علت ایجاد یا زوال آن است.

(۱) ص - غ - غ (۲) غ - ص - غ (۳) ص - غ - ص (۴) غ - ص - ص

جامعه‌شناسی (۱)

۲۶۱- در ارتباط با جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) عقل و وحی را به عنوان دو روش علمی، معتبر نمی‌دانند و نمی‌توانند از حق یا باطل بودن عقاید و آرمان‌ها سخن بگویند.

(۲) علوم تجربی توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند، مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.

(۳) جهان‌های اجتماعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، فقط می‌توانند بودن یا نبودن ارزش‌ها و عقاید و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسند.

(۴) عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که در قلمرو آرمانی و واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و می‌توانیم آن‌ها را داوری کنیم و درست و غلط آنان را مشخص کنیم.

۲۶۲- کدام گزینه با عبارت زیر مرتبط نیست؟

«نژادگرایی و برتر دانستن یک قوم یا گروه خاص، استکبار و غلبه بر دیگر جوامع، پول‌پرستی و شرک؛ از عقاید و ارزش‌های باطل‌اند. باطل بودن این عقاید و ارزش‌ها با نوع مواجهه جوامع مختلف با آن‌ها دگرگون نمی‌شود.»

(۱) حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود.

(۲) پدیده‌ای در یک جهان اجتماعی در قلمرو آرمانی قرار می‌گیرد و در جهان اجتماعی دیگری در قلمرو واقعی قرار دارد، ولی حقایق خود ثابت‌اند و جوامع می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند.

(۳) حدود حق و باطل بودن هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است و در زمان‌ها و مکان‌های مختلف مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.

(۴) برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد، همان‌گونه که امکان خروج از باطل و قبول حق وجود دارد، حقایق از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند.

۲۶۳- کدام گزینه عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- ارزیابی جهان‌های اجتماعی به معنای است.

- ارزیابی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن انجام داد.

- تکاثر به معنای است.

(۱) ارزیابی حق و باطل در جهان‌های اجتماعی - ارزش‌های مشترک - مال‌اندوزی

(۲) ارزیابی واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی - اهداف - تبذیر

(۳) ارزیابی حق و باطل در جهان‌های اجتماعی - نمادها - تبذیر

(۴) ارزیابی واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی - واقعیت‌ها - مال‌اندوزی

۲۶۴- کدام گزینه در ارتباط با «حق و باطل بودن جهان‌های اجتماعی» و «قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی» به ترتیب نادرست و درست است؟

- (۱) حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان درباره انسان و جهان را با روش‌ها و علوم تجربی نمی‌توان شناخت - قلمرو آرمانی جهان اجتماعی، ارزش‌هایی است که مردم به آن عمل می‌کنند.
- (۲) حق و باطل بر مدار بینش و گرایش جهان‌های اجتماعی دچار تغییر و تحول می‌شوند و جهان‌های اجتماعی نیز می‌توانند بر مدار حق و باطل بچرخند - آرمان اجتماعی تحقق اهداف و ارزش‌های مشترک است که اعضای یک جهان اجتماعی به آن‌ها رسیده‌اند.
- (۳) حق و باطل بودن عقاید و ارزش‌های کلان در مکان‌ها و زمان‌های مختلف جابه‌جا و دچار تغییر می‌شوند و به پذیرش و عدم پذیرش جهان اجتماعی وابسته‌اند - امنیت برای یک کشور آشوب‌زده، پدیده‌ای در قلمرو آرمانی و برای یک جامعه سامان، در قلمرو واقعی است.
- (۴) علوم مبتنی بر عقل و وحی، دو ابزار مهم برای شناخت عقاید و ارزش‌هاست - قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی به روی یک‌دیگر گشوده‌اند.

۲۶۵- به ترتیب هر مفهوم و عبارت با کدام گزینه مرتبط است؟

- تکاثر

- ناپسند بودن تبذیر

- تقدیس حیوانات در معابد هندوستان

- (۱) عقیده باطل که در قلمرو واقعی برخی از جهان‌های اجتماعی وجود دارد - آرمان باطل که درون قلمرو واقعی جهان اجتماعی است - ارزش اجتماعی باطل
- (۲) ارزش باطل در قلمرو آرمانی و واقعی بعضی از جهان‌های اجتماعی - آرمانی که بیرون از قلمرو واقعی جامعه است - فرهنگ آرمانی باطل
- (۳) عقیده باطلی که در قلمرو آرمانی و قلمرو واقعی برخی جهان‌های اجتماعی است - ارزش‌های باطل که درون قلمرو آرمانی است - فرهنگ آرمانی باطل
- (۴) ارزش باطل در قلمرو آرمانی و واقعی اغلب جهان‌های اجتماعی - ارزش‌های باطل که درون قلمرو واقعی جامعه است - هنجار اجتماعی باطل

۲۶۶- کدام گزینه در رابطه با «قلمرو واقعی» و «قلمرو آرمانی» جهان اجتماعی نادرست است؟

- (۱) ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانب‌داری می‌کنند و رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند، اما در عمل ممکن است برخی از آن‌ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را می‌سازد.
- (۲) برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه تلاش می‌کنند تا از طریق آموزش و پرورش زمینه ورود قلمرو واقعی به قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را فراهم کنند.
- (۳) مرز قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی براساس عمل مردم تغییر می‌کند.
- (۴) حدود قلمرو واقعی و قلمرو آرمانی جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر متفاوت است.

۲۶۷- هر عبارت به ترتیب علت، مفهوم یا موضوع و پیامد کدام گزینه است؟

- اگر علوم اجتماعی، علم را به معنای تجربی محدود نکنند.

- برای جهان‌های اجتماعی امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد.

- استقلال سیاسی در ایران، پیش از انقلاب اسلامی یک آرمان بود که با انقلاب اسلامی به یک واقعیت تبدیل شد.

- (۱) داوری درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی - حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود.
- (۲) می‌تواند درباره درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیمار داوری کند - حقایق هر چند خود متغیرند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی ثابت‌اند - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان ثابت است و حق و باطل بر مدار آن‌ها دچار تغییر می‌شوند.
- (۳) توان داوری درباره فنون و روش‌های اجرایی را دارند - حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند - جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند و حق و باطل نیز بر مدار بینش آن‌ها دچار تغییر می‌شوند.
- (۴) برای داوری درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی راهی ندارد - آرمان‌ها و واقعیت‌ها هر چند خود ثابت‌اند، ولی با ورود حقایق به آن‌ها متغیر می‌شوند - حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی ثابت است.

۲۶۸- در ارتباط با ارزیابی قلمرو واقعی و آرمانی جهان اجتماعی کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) هر بخش از جهان اجتماعی که به لحاظ علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد، باطل و بخش‌هایی که از نظر علمی صحیح و مطابق فطرت انسان باشد، حق است.
- (۲) حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی با علم متناسب با همان لایه شناخته می‌شود، مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می‌توان با روش‌های تجربی شناخت.
- (۳) اگر مردمی مطابق آرمان‌های خود عمل کنند، فاصله میان قلمرو واقعی و آرمانی جامعه خود را کاهش می‌دهند، ولی همه آرمان‌ها درست نیستند تا واقعیت‌ها را براساس آن‌ها ارزیابی کنیم.
- (۴) علوم اجتماعی اگر علم را به معنای فراتجربی آن محدود کند، نمی‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند.

۲۶۹- موارد زیر به ترتیب به کدام مفهوم اشاره دارند؟

(ب)

(الف) حق و باطل

(ج) در ارزش‌ها متبلور می‌شوند.

(۱) آرمان‌های بشری - فرهنگ آرمانی - واقعیات

(۳) آرمان‌های بشری - درون فرهنگ واقعی - آرمان‌های جهان اجتماعی (۴) واقعیات بشری - فرهنگ آرمانی - واقعیات

۲۷۰- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) استکبارستیزی ارزش حق است که درون قلمرو واقعی قرار دارد.

(ب) ارزش‌ها، راهنمای کنش اعضای جهان اجتماعی‌اند.

(ج) ناپسند بودن اسراف از جمله عقاید و ارزش‌های حق است که درون قلمرو واقعی قرار گرفته است.

(۱) غ - ص - ص (۲) ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ

جامعه‌شناسی (۲)

۲۷۱- در ارتباط با فرآیند شکل‌گیری خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی و پیامدهای آن کدام گزینه درست است؟

(۱) خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی ← برخورد استعماری غرب با دیگر جوامع ← در موضع ضعف قرار گرفتن جوامع غیرغربی از نظر فرهنگی و اجتماعی ← جامعه حالت فعال و خلاق می‌یابد ← به طور فعالانه عناصر فرهنگ غرب را گزینش می‌کند ← مدیریت انتقال فرهنگ را جوامع غربی به دست می‌گیرند.

(۲) برخورد استعماری غرب با دیگر جوامع ← در موضع ضعف قرار گرفتن جوامع غیرغربی از نظر اقتصادی و سیاسی ← خودباختگی فرهنگی ← از دست دادن حالت فعال و خلاق خود در گزینش عناصر فرهنگی ← فراگرفتن عناصر فرهنگ غرب به گونه‌ای تقلیدی ← در دست گرفتن مدیریت انتقال فرهنگ غرب توسط غرب در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی خود

(۳) عناصر فرهنگ غرب را بدون تحقیق و گزینش به گونه‌ای تقلیدی فرا می‌گیرد ← خودباختگی فرهنگی ← از دست دادن مدیریت جوامع غیرغربی در گزینش عناصر مناسب فرهنگی ← غرب مدیریت انتقال فرهنگ غرب را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی جوامع غیرغربی به دست می‌گیرد.

(۴) برخورد استعماری غرب با دیگر جوامع ← در موضع قدرت قرار گرفتن جوامع غربی در کنار جوامع غیرغربی ← خودباختگی فرهنگی ← از دست دادن حالت فعال و خلاق خود در گزینش عناصر اقتصادی ← فراگرفتن عناصر فرهنگ غرب به گونه‌ای فعال ← در دست گرفتن مدیریت انتقال توسط فرهنگ غرب در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی جوامع غیرغربی

۲۷۲- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) برخی معتقدند جهانی شدن در حال ایجاد نظم نوین است که تجارت و تولید بین‌المللی آن را به پیش می‌راند.

(ب) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت نهادهای بین‌الملل و بازارهای مشترک منطقه‌ای بود.

(ج) هویت دولت - ملت‌ها اغلب هویتی ناسیونالیستی و قومی است، این کشورها در مسیر توسعه خود به صورت قدرت‌های استعماری درآمدند.

(۱) ص - غ - ص (۲) ص - ص - غ (۳) غ - ص - ص (۴) غ - غ - ص

۲۷۳- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند، ولی این انتقال در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست.

(۲) دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند، آن‌ها برخلاف حاکمیت‌های پیشین، خود را با هویت دینی و معنوی نمی‌شناختند.

(۳) ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع جهانی فرهنگ غرب ایفا می‌کند، زیرا این علوم موجب می‌شوند تا فرهنگ‌های دینی هویت خود را از نگاه فرهنگ غیرغربی بازخوانی کنند.

(۴) کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند و استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف را مخدوش می‌سازند.

۲۷۴- به ترتیب هر عبارت به کدام یک از مراحل تکوین «نظام نوین جهانی» اشاره دارد؟

- در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی که سلطه و نفوذ غرب را تحمل نمی‌کردند.

- پایگاه نظامی آمریکا در ژاپن

- حاکمیت کنت‌ها و لردها

(۱) پیدایش قدرت‌های سکولار - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

(۲) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

(۳) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سکولار - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

(۴) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید - پیدایش قدرت‌های سکولار

۲۷۵- عبارت‌های زیر پیامد کدام گزینه هستند؟ (به ترتیب)

- تضعیف ساز و کارهای دموکراسی

- تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی

- دهکده واحد جهانی

(۱) تمرکز قدرت رسانه - تثبیت مرجعیت علمی غرب - توسعه صنعت ارتباطات

(۲) به سخره گرفتن ارزش‌های دموکراتیک - تثبیت مرجعیت علمی جوامع غیرغربی - توسعه صنعت ارتباطات

(۳) تمرکز قدرت رسانه - توزیع متعادل علوم انسانی و علوم طبیعی - خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی

(۴) تزلزل فرهنگی جوامع غربی - مدیریت فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - توسعه صنعت ارتباطات

۲۷۶- کدام گزینه جدول زیر را به درستی کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

مقاومت در برابر سیاست‌های جهانی‌سازی	(الف)	ترویج علوم انسانی غربی
(ب)	حفظ وضع موجود توسط دولت‌های مرکزی	(ج)

(۱) امپراتوری رسانه - رستوران‌های زنجیره‌ای مک‌دونالد -

مبتنی بر بنیان‌های هویتی بعد از رنسانس

(۲) دهکده واحد جهانی - جنبش عدم تعهد - علم مبتنی بر

بنیان‌های معرفتی دینی

(۳) ایجاد انحصار - سازمان کنفرانس اسلامی - عمیق‌ترین تأثیر

در توزیع فرهنگ غرب

(۴) کنترل بازارهای مالی جهانی - تضعیف ساز و کارهای دموکراسی - مبتنی بر بنیان‌های هویتی بعد از رنسانس

۲۷۷- هر عبارت به کدام مفهوم اشاره دارد؟ (به ترتیب)

- مقاومت‌هایی که جوامع مستعمره طی قرن بیستم انجام دادند.

- علت سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران

- مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام

(۱) مواجه شدن با استعمار نو و فرانوَ - صنعت - چالش بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها

(۲) استقلال سیاسی و نظامی - رشد تجارت - چالش بین فرهنگ‌ها

(۳) مواجه شدن با استعمار نو و فرانوَ - بازرگانی - چالش و تضاد درونی

(۴) استقلال سیاسی و نظامی - انتقال ثروت به اروپا - چالش و تضاد درونی

۲۷۸- در کدام گزینه، ترتیب فرآیند تکوین نظام نوین جهانی به درستی بیان شده است؟

(۱) پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - به خدمت گرفتن

مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

(۲) پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار

و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

(۳) استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن

مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری

(۴) به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی -

پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت

۲۷۹- دولت‌های سکولار غربی در حمایت از انگیزه دینی نداشتند. آنان با تبلیغ مسیحیت، را دچار اختلال می‌کردند و از طریق نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند. استعمار نیز مهم‌ترین عامل ادغام در نظام جهانی جدید بود.

(۱) مبلغان مسیحی - فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - سازمان‌های فراماسونری - جوامع غیرغربی

(۲) اصلاح دینی - فرهنگ جوامع غربی - رسانه‌های عمومی - مبلغان مسیحی

(۳) شاهزادگان اروپایی - فرهنگ جوامع غربی - فراماسونری‌های غیرغربی - مبلغان مذهبی

(۴) آباء کلیسا - فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - استعمار فرانسه - جوامع استعمارگر

۲۸۰- کدام گزینه با عبارت زیر، مرتبط است؟

«مسلمانان آسیای جنوب شرقی از طریق تجارت با فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند.»

(۱) سرنوشت تعاملات فرهنگی تابع روابط سیاسی، نظامی و اقتصادی بود، برخی کشورها به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع به صورت پیرامونی بودند.

(۲) نشر و گسترش اسلام متکی بر قدرت سیاسی و نظامی آن نبود، بلکه مرهون قوت و قدرت فرهنگی آن بود.

(۳) برخی از کشورهای مغلوب در صورتی که از ظرفیت فرهنگی برتری برخوردار بودند، گروه مهاجم را درون خود هضم و جذب می‌کردند.

(۴) فرهنگ کشورهای غیرغربی در آن دوره در حاشیه روابط سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل و آسیب‌پذیر پیدا کرد.

فلسفه (۲)

۲۸۱- کدام گزینه درست نیست؟

(۱) به نظر هیوم بر اثر مشاهده مکرر آتش و سوختن چوب، در ذهن تداعی می‌شود که سوختن چوب ضرورتاً ناشی از آتش است.

(۲) ابن‌سینا و هیوم در این مطلب که اصل علیت از طریق تجربه درک نمی‌شود، متفق‌القول و هم‌عقیده هستند.

(۳) به نظر ابن‌سینا درک اصل علیت از طریق به دنبال هم آمدن برخی پدیده‌ها و درک توالی زمانی به دست نمی‌آید.

(۴) نظر فلاسفه اسلامی با نظر دکارت در خصوص این مطلب که درک اصل علیت، امری عقلی و فطری است، سازگار است.

۲۸۲- با توجه به عبارت: «وقتی بادکنکی را به دهانه یک بطری شیشه‌ای خالی ببندیم و بطری را درون ظرف آب داغ بگذاریم و بادکنک منبسط

شود»، از نظر فلاسفه مسلمان می‌توان گفت

(۱) انبساط بادکنک، دلیلی قاطع بر تجربی بودن اصل علیت است.

(۲) حواس علت انبساط بادکنک را درک نمی‌کند، اما انبساط بادکنک را درک می‌کند.

(۳) کشف علت انبساط بادکنک از طریق حس و تجربه صورت می‌گیرد.

(۴) حواس، انبساط بادکنک و تجربه علت منبسط شدن بادکنک را درک می‌کند.

۲۸۳- کدام یک از ابیات زیر بر مضمون اصل سنخیت علت و معلول دلالت نمی‌کند؟

(۱) از مکافات عمل غافل مشو / گندم از گندم بروید جو ز جو

(۲) چو بد کردی مشو غافل ز آفات / که واجب شد طبیعت را مکافات

(۳) جهان چون خط و خال و چشم و ابروست / که هر چیزی به جای خویش نیکوست

(۴) این همه عکس می و نقش نگارین که نمود / یک فروغ رخ ساقیست که در جام انداخت

۲۸۴- کاربرد اصطلاح «وجوب علی و معلولی» زمانی میسر است که بپذیریم ماهیات نسبت به وجود حالت دارند و در مقام مقایسه «وجود»

با «وجوب»، حق تقدم از آن است و عامل ضرورت بخشی همان می‌باشد.

(۱) امکانی - وجوب - علت (۲) وجوبی - وجوب - علت (۳) وجوبی - وجود - علیت (۴) امکان ذاتی - وجود - علت

۲۸۵- کدام متفکر یونانی قبل سقراط، مفهوم اتفاق را به معنی فلسفی آن به کار برده است و براساس نظر وی، سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی

در جهان چیست؟

(۱) دموکریتوس - برخورد اتفاقی اتم‌ها و ذرات ریز سرگردان در فضای غیرمتناهی

(۲) هراکلیتوس - برخورد اتفاقی اتم‌ها و ذرات ریز سرگردان در فضای غیرمتناهی

(۳) هراکلیتوس - برخورد اتفاقی اتم‌ها و ذرات ریز تجزیه‌ناپذیر در فضای غیرمتناهی

(۴) دموکریتوس - برخورد اتفاقی اتم‌ها و ذرات ریز سرگردان در فضای متناهی

۲۸۶- ابن سینا در مهم‌ترین کتاب فلسفی خود، یعنی هم درباره و هم درباره سخن گفته و تلاش کرده نظر مردم را در مورد این مفاهیم تصحیح نماید.

- (۱) الهیات شفا - علت تامه - علت ناقصه
(۲) الهیات شفا - اتفاق - شانس
(۳) اشارات - اتفاق - شانس
(۴) اشارات - علت تامه - علت ناقصه

۲۸۷- مهم‌ترین استدلال آن دسته از فیلسوفان که «اتفاق» را به معنای «نفی غایت‌مندی» قبول ندارند، کدام است؟

- (۱) محدودیت‌های علمی را می‌توان عامل انکار و نفی غایت‌مندی زنجیره حوادث به شمار آورد.
(۲) بدون قبول یک علت نخستین و علت‌العلل، نمی‌توان این معنای اتفاق را مردود دانست.
(۳) وقتی به فرآیندهای تکاملی در جهان نظری بیفکنیم، متوجه می‌شویم که امری اتفاقی و از پیش تعیین شده نبوده است.
(۴) پذیرش لوازم اصل علیت، دلیل محکمی بر این است که جهان به سوی کمال خود در حرکت می‌باشد و مرحله به مرحله کامل تر می‌شود.

۲۸۸- نظریه مربوط به تکامل زیستی موجودات؛ به ترتیب با کدام معنی یا معانی اتفاق سازگار است و منجر به انکار کدام اصل می‌شود؟

- (۱) موافق با معنی اول اتفاق و مخالف با اصل علیت و وجوب‌بخشی علت به معلول
(۲) سازگار با معنی دوم و سوم اتفاق و نافی اصل سنخیت و غایت‌مندی
(۳) سازگار با معنی اول اتفاق و نافی اصل سنخیت و غایت‌مندی
(۴) موافق با معنی دوم و سوم اتفاق و مخالف با اصل علیت و وجوب‌بخشی علت به معلول
- ۲۸۹- با توجه به نظریه مه‌بانگ، اگر فرض کنیم که قبل از انفجار بزرگ، چیزی نبوده و ناگهان انفجاری رخ داده، این سخن به معنای آن است که و این سخن با مخالف و موافق معنای اتفاق است.

- (۱) از هیچ، چیزی به وجود بیاید - سنخیت و وجوب‌بخشی علت به معلول - دوم
(۲) در ابتدا فقط ذره‌ای کوچک و غیرقابل مشاهده وجود داشته است - علیت و وجوب‌بخشی علت به معلول - اول
(۳) از هیچ، چیزی به وجود بیاید - علیت و وجوب‌بخشی علت به معلول - اول
(۴) در ابتدا فقط ذره‌ای کوچک و غیرقابل مشاهده وجود داشته است - سنخیت و وجوب‌بخشی علت به معلول - دوم
- ۲۹۰- بالا رفتن بخار آب دریا به دلیل سبک بودن وزن و جرم آن، پذیرش رشته‌های تخصصی در علوم مختلف و قبول واقعیت آب در رفع تشنگی به ترتیب بیانگر ، و هستند.

- (۱) ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشأ آن - حتمیت در نظام هستی - قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها
(۲) حتمیت در نظام هستی - قانونمندی‌های معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها - حتمیت در نظام هستی
(۳) ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشأ آن - نظم معین میان دسته‌های مختلف پدیده‌ها - ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشأ آن
(۴) حتمیت در نظام هستی - ارتباط و پیوستگی میان هر شیء و منشأ آن - حتمیت در نظام هستی

منطق

۲۹۱- کدام گزینه درباره استدلال درست است؟

- (۱) از طریق مفاهیم و مقدمات معلوم به تصدیق و نتیجه جدید می‌رسیم.
(۲) مقدماتی که در استدلال استفاده می‌کنیم، در خود استدلال اثبات می‌شوند.
(۳) استدلال در تقسیم اولیه دارای سه قسم اصلی: استقرای تعمیمی، تمثیلی و استنتاج بهترین تبیین است.
(۴) مقدمات استدلال، دانسته‌های پذیرفته‌شده قبلی ماست.

۲۹۲- به ترتیب درباره نتایج استدلال قیاسی و سیر ذهن در قیاس می‌توان گفت: است و از است.

- (۱) احتمالی - کلی به جزئی
(۲) یقینی - کلی به جزئی
(۳) قطعی - کلی به جزئی
(۴) ضروری - جزئی به کلی

۲۹۳- درباره تمثیل نمی‌توان گفت

- (۱) نوعی از استدلال استقرایی است.
(۲) در روان‌شناسی از آن استفاده می‌شود.
(۳) در آن از شباهت دو امر استفاده می‌شود.
(۴) در ادبیات به آن تشبیه گفته می‌شود.

۲۹۴- نوع مغالطه به کاررفته در استدلال زیر کدام است؟

- «پزشک: با توجه به سوابق موجود در پرونده، شما ۱۵ فروردین ۹۹ مبتلا به کرونا شده بودید.
بیمار: آقای دکتر، من اصلاً نمی‌دانم که به کرونا مبتلا شدم. مگر شما به خاطر دارید که ۱۵ فروردین چه ساعتی ناهار خوردید؟»
- (۱) توسل به معنای ظاهری
(۲) ابهام در عبارات
(۳) تعمیم شتاب‌زده
(۴) تمثیل ناروا

۲۹۵- روش دانشمندان تجربی در آزمایشگاه‌های فیزیک و شیمی برای تأیید قوانین کلی علمی بر استدلال‌های مبتنی است و مستلزم است.

- (۱) استقرایی قوی - انجام آزمایش‌های متعدد
(۲) قیاسی - مشاهده دقیق و مکرر
(۳) استقرایی قوی - مشاهده دقیق
(۴) استقرایی - انجام آزمایش‌های متعدد

۲۹۶- در همه گزینه‌ها شرایط استقرای تعمیمی قوی بیان شده است، به جز

- (۱) متفاوت بودن نمونه‌های جامعه آماری
(۲) تعداد زیاد نمونه نسبت به کل جامعه آماری
(۳) تصادفی بودن نمونه‌های جامعه آماری
(۴) شمول طیف‌های مختلف نمونه‌های جامعه آماری

۲۹۷- کدام یک از موارد زیر نمی‌تواند موجب مغالطه تعمیم شتاب‌زده شود؟

- (۱) یقینی دانستن نتیجه استقرای تعمیمی
(۲) عدم شمول نمونه بر طیف‌های مختلف جامعه آماری
(۳) برگزیدن یک جامعه آماری کوچک
(۴) استفاده از نمونه‌های غیرتصادفی

۲۹۸- کدام یک از موارد زیر درباره استنتاج بهترین تبیین درست است؟

- (۱) اگرچه نتیجه احتمالی دارد، در مسائل علمی از آن استفاده می‌کنند.
(۲) در بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود، چون دارای نتیجه قطعی است.
(۳) در استنتاج بهترین تبیین به دنبال فرضیه‌ای برای چرایی داده‌ها نیستیم.
(۴) تمام احتمالات فرضی و ممکن را یک به یک بررسی می‌کنند.

۲۹۹- ملاک تقسیم استدلال‌ها به دو نوع استدلال قیاسی و استدلال استقرایی چیست؟

- (۱) ضرورت یا حمایت نسبی میان نتیجه استدلال و مقدمات آن
(۲) حمایت نسبی یا حمایت مطلق استدلال از مصادیق مقدمات
(۳) توجه به همه یا بعضی از موارد جزئی برای رسیدن به نتیجه
(۴) صادق یا کاذب بودن استنتاج از مقدمات استدلال

۳۰۰- به ترتیب هر یک از استدلال‌های زیر، مصداق کدام یک از اقسام استدلال استقرای تعمیمی، تمثیلی، قیاسی و استنتاج بهترین تبیین است؟

- (الف) تمام فلزات رسانای الکتریسیته است، پس آهن هم مانند آن‌ها رسانای الکتریسیته است.
(ب) بعد از بررسی جوانب مختلف مسئله متوجه شدم علت شکستم در کنکور عدم مطالعه کافی بوده است.
(ج) ژیندا می‌گوید: برادرم نابغه است، زیرا رفتاراش شبیه پرهام که نابغه است، می‌باشد.
(د) من انسان هستم و هر انسانی به هوای سالم نیاز دارد؛ من هم مانند دیگران به هوای سالم نیازمندم.
(ه) بعد از مشاهده حرکات تعدادی از ورزشکاران متوجه حرفه‌ای بودن حرکات همه آن‌ها شدم.

- (۱) قیاسی - تعمیمی - تمثیلی - استنتاج بهترین تبیین - قیاسی
(۲) تمثیلی - استنتاج بهترین تبیین - تمثیلی - قیاسی - تعمیمی
(۳) استنتاج بهترین تبیین - تعمیمی - قیاسی - تمثیلی - استنتاج بهترین تبیین
(۴) قیاسی - استنتاج بهترین تبیین - تمثیلی - قیاسی - تعمیمی

فلسفه یازدهم

۳۰۱- در کدام گزینه، همه موارد از مسائل اساسی مورد گفت‌وگوی سقراط با مردم آتن شمرده می‌شوند؟

- (۱) خداشناسی - اخلاقی - سیاسی - اجتماعی
(۲) فلسفی - خداشناسی - سیاسی - هنری
(۳) فلسفی - اخلاقی - حقوقی - اجتماعی
(۴) خداشناسی - هنری - سیاسی - اجتماعی

۳۰۲- با توجه به روش و آرای سقراط، کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) روش بحث ثابتی داشت.
(۲) وظیفه خود می‌دانست که درباره مسائل اساسی زندگی با مردم صحبت کند.
(۳) خودش حقیقت را در اختیار مخاطب قرار می‌داد.
(۴) به مردم می‌آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند.

۳۰۳- سقراط خود را در برابر جامعه آتن مسئول می‌دید؛ زیرا معتقد بود که این مسئولیت، رسالتی است که

- (۱) سروش معبد دلفی، جهت بیدار ساختن مردم و رهایی آنان از جهل و خرافات با ندهای غیبی و در رؤیایا برعهده وی نهاده است.
- (۲) هدفش مبارزه با سوفسطائیان و به رخ کشاندن نادانی افراد سفسطه‌گر بود.
- (۳) سروش معبد دلفی بر عهده‌اش نهاده بود تا با تهی‌دستان و توانگران همنشینی کند تا از او بپرسند و به سخنان او گوش فرا دهند.
- (۴) خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا برعهده وی نهاده است.

۳۰۴- رسالتی که سقراط از جانب خدا بر دوش خود احساس می‌کرد، به کدام گزینه شباهت بیشتری دارد؟

- (۱) رسالت افراد زندانی‌شده در تمثیل غار افلاطون
- (۲) تلاش سقراط برای آشکار کردن راز پیام سروش معبد دلفی
- (۳) تلاش سقراط برای تمایز میان دانشمند حقیقی از دانشمند غیرحقیقی
- (۴) مأموریت جوان رهاشده از زندان غار در تمثیل غار افلاطون

۳۰۵- کدام گزینه، عبارت «هدف اصلی سقراط این بود که به مردم نشان دهد» را به درستی کامل می‌کند؟

- (۱) از فضیلت است که ثروت و هر چه سودمند است، به دست می‌آید.
- (۲) کمال نفس همراه با فضیلت، ثروت به بار می‌آورد.
- (۳) گریز از مرگ دشوار نیست، اما گریز از بدی دشوار است.
- (۴) نباید به مال و ثروت و کمال جسم بها داد.

۳۰۶- چگونه سقراط به این نتیجه رسید که بسیاری از معروف‌ترین دانایان شهر، بهره‌ای از دانایی ندارند؟

- (۱) چون مردم آن‌ها را بسیار دانا می‌دانستند.
- (۲) به دلیل عجز و ناتوانی آنان از پاسخ دادن به سؤالات سقراط
- (۳) چون آنان، خودشان را بسیار دانا می‌دانستند.
- (۴) از طریق سخن سروش معبد دلفی

۳۰۷- در مقایسه «نمی‌دانم» سقراط با «نمی‌دانم» سوفسطائیان، نمی‌توان گفت

- (۱) «نمی‌دانم» سقراط به معنی «می‌دانم که نمی‌دانم» است، برخلاف «نمی‌دانم» سوفسطائیان که به معنی «نمی‌دانم که نمی‌دانم» است.
- (۲) «نمی‌دانم» سوفسطائیان به معنای «نمی‌توانم بدانم» است، اما «نمی‌دانم» سقراط یعنی «عدم اطمینان به همه دانسته‌ها».
- (۳) «نمی‌دانم» سوفسطائیان برخاسته از جهل مرکب است، برخلاف «نمی‌دانم» سقراط که نشان‌دهنده جهل بسیط است.
- (۴) «نمی‌دانم» سقراط، یعنی «اقرار به عظمت جهان و دانش خود را ناچیز شمردن»، اما «نمی‌دانم» سوفسطائیان یعنی «نادانی نسبت به نادانی».

۳۰۸- از عبارت «آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری را قبول داشته باشد، ولی وجود خداوند را منکر شود؟»، می‌توان

نتیجه گرفت که سقراط

- (۱) به نیروهای فوق‌بشری معتقد بود.
- (۲) خورشید و ماه را به خدایی می‌پذیرفت.
- (۳) در حال اثبات خدا از طریق صفات و آثار او بود.
- (۴) به خدایی غیر از خدایان یونانی، معتقد بود.

۳۰۹- با توجه به عقیده و دفاعیه خود سقراط در دادگاه، چه زمانی می‌توان مدعی شد که وی به خدا اعتقادی ندارد؟

- (۱) اگر رفتاری خلاف دین در پیش گرفته و در پی آن باشد که به اسرار آسمان و زمین دست یابد.
- (۲) اگر از انجام وظیفه خود که همانا جست‌وجوی دانش و حقیقت است؛ دست بردارد.
- (۳) در صورتی که خورشید را سنگ و ماه را کره‌ای خاکی بداند.
- (۴) در صورتی که علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری را قبول نداشته باشد.

۳۱۰- عبارت «او فلسفه را از آسمان به زمین آورد و آن را به خانه‌ها و شهرها برد و فلسفه را وادار کرد تا به زندگی، اخلاقیات و خیر و شر بپردازد»

از کیست و درباره کدام فیلسوف است؟ (به ترتیب)

- (۱) افلاطون - سقراط
- (۲) سیسرون - افلاطون
- (۳) سیسرون - سقراط
- (۴) سقراط - افلاطون

۳۱۱- کدام عبارت زیر در رابطه با انواع حافظه صحیح است؟

- (۱) ظرفیت ذخیره سازی اطلاعات در حافظه کوتاه مدت و کاری با یکدیگر برابر است.
- (۲) به خاطر سپردن اطلاعات در کوتاه مدت براساس میزان استفاده آنها، نشان دهنده حافظه کوتاه مدت است.
- (۳) علت اصلی عدم انتقال اطلاعات از حافظه کوتاه مدت به بلندمدت، گذشت زمان است.
- (۴) حافظه ای که به سایر اجزای شناخت خدمت رسانی می کنند، حافظه کاری است.

۳۱۲- حافظه مورد نیاز در کدام گزینه زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) با توجه به درس های گذشته خود، اصول اساسی روان شناسی را توضیح دهید.
- (۲) پیروزی انقلاب در سال ۱۳۵۷ با چه اقداماتی نتیجه گرفت؟
- (۳) در یک سال گذشته، روزهای کرونایی خود را چگونه گذرانده اید؟
- (۴) اولین آزمایشگاه روان شناسی توسط چه کسی و در چه سالی تأسیس شد؟

۳۱۳- کدام عبارت زیر مربوط به مشکل عدم رمزگردانی نیست؟

- (۱) زهرا تعداد صندلی های کلاس درس را در مدرسه خود نمی داند.
- (۲) حسین نمی تواند به سؤال پدرش مبنی بر رنگ تابلوی مغازه ای که از آن لوازم التحریر خریده است، پاسخ دهد.
- (۳) سارا به برادرش رضا می گوید که اولین حرف نام بازیگر سال را بگوید، تا او بتواند نام را کامل کند.
- (۴) علی به مادرش که پادرد دارد و قادر نیست از پله ها بالا برود، نمی تواند بگوید که پله های مطب دوست دکترش چندتا است.

۳۱۴- به ترتیب مرور کارآمد و یادگیری با استراحت، برای کنترل کدام عامل فراموشی به کار می روند؟

- (۱) اثر گذشت زمان - اثر گذشت زمان
- (۲) اثر گذشت زمان - اثر داخل
- (۳) اثر داخل - اثر گذشت زمان
- (۴) اثر داخل - اثر داخل

۳۱۵- معلم علی سعی می کند با طرح مثال هوش، تعریف مفهوم متغیر از ثابت را متمایز کند. این معلم از کدام روش بهسازی حافظه استفاده نموده است؟

- (۱) بسط معنایی
- (۲) مطالعه چندحسی
- (۳) استفاده از رمزگردانی معنادار
- (۴) تمایزبخشی

۳۱۶- در کدام گزینه زیر، اثر گذشت زمان بیشتر کنترل شده است؟

- (۱) الهام بلافاصله بعد از آموختن جدول مندلیف آن را تکرار می کند.
- (۲) سارا روزهای یکشنبه به کلاس زبان می رود و پنجشنبه ها درس خود را دوره می نماید.
- (۳) ندا ساعت ۹ صبح سه شنبه حل معادلات فیزیک را یاد می گیرد و ۷ بعد از ظهر آن ها را بررسی می کند.
- (۴) امیر در حال تکرار و بازگویی اشعاری است که ۵ ساعت قبل از شبکه آموزش فرا گرفته است.

۳۱۷- اثر آزمون، بیشتر برای رفع مشکلات کدام مرحله حافظه به کار می رود و نام این مرحله چیست؟

- (۱) سوم - بازیابی
- (۲) دوم - ذخیره سازی
- (۳) سوم - ذخیره سازی
- (۴) دوم - بازیابی

۳۱۸- به ترتیب نوع رمزگردانی حافظه بلندمدت و زمان بازیابی حافظه حسی، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

- (۱) حسی همراه با توجه - حدود نیم ثانیه
- (۲) عمدتاً معنایی - چند دقیقه
- (۳) عمدتاً معنایی - حدود نیم ثانیه
- (۴) حسی همراه با توجه - چند دقیقه

۳۱۹- در کدام حالت زیر، حافظه کاذب شکل گرفته است؟

- (۱) آقای سعیدی جزئیات خاطرات تلخ فوت دوستش را به یاد نمی آورد.
- (۲) خانم غفاری شاهد دعوای خیابانی بوده است و گزارش او با شرح اخبار متفاوت است.
- (۳) خانم مرادی سریالی را که دیده است، با دقت و جزئیات کامل شرح می دهد.
- (۴) احسان بیت آخر شعر حافظ را جابه جا می خواند.

۳۲۰- عبارت بیان شده در کدام گزینه، صحیح است؟

- (۱) به خاطر آوردن کلمات «سرزمین - مدرسه» آسان تر از «سیر - ترشی» است.
- (۲) کودکان اطلاعات را به صورت کلی و خلاصه رمزگردانی می کنند.
- (۳) یکی از دورترین واژگانی که همراه با کلمه قناری تداعی می شود، گنجشک است.
- (۴) تمامی افرادی که می گویند حافظه ما ضعیف است، از نارسایی حافظه رنج می برند.

نظرسنجی وبسایت گاج مارکت

دانش آموز گرامی؛

لطفاً بعد از پایان آزمون به سؤالات ۱ تا ۵ در قسمت نظرسنجی با دقت پاسخ دهید.

۱- تا چه اندازه با فروشگاه اینترنتی گاج مارکت آشنا هستید؟

(۱) نمی‌شناسم (۲) تا حدودی آشنایی دارم

(۳) عضو سایت هستم و خرید انجام نداده‌ام (۴) عضو سایت هستم و خرید انجام داده‌ام

۲- تنوع و کیفیت محصولات و کالاهای فروشگاه اینترنتی گاج مارکت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) کم و بدون کیفیت (۲) زیاد و بدون کیفیت (۳) کم و باکیفیت (۴) زیاد و باکیفیت

۳- پشتیبانی و خدمت مشتریان فروشگاه اینترنتی گاج مارکت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

۴- در مقایسه با سایر رقبا ما را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

۵- عملکرد کلی فروشگاه اینترنتی گاج مارکت از نظر شما چگونه است؟

(۱) خیلی خوب (۲) خوب (۳) متوسط (۴) ضعیف

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه‌دورسدر انتخاب‌کنند.

سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۹۹/۰۹/۱۴

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۸۰	مدت پاسخگویی: ۲۶۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضی و آمار ۳	۱۵	۱۰۱	۱۱۵	۳۵ دقیقه
	ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	
	ریاضی و آمار ۲	۱۰	۱۲۶	۱۳۵	
۶	اقتصاد	۱۰	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
	علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
	علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۸	زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۹	تاریخ ۳	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
	تاریخ ۱	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
	تاریخ ۲	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۱۰	جغرافیا ۳	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
	جغرافیای ایران	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	
	جغرافیا ۲	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	
۱۱	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
	جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۲۶۱	۲۷۰	
	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۲۷۱	۲۸۰	
۱۲	فلسفه ۲	۱۰	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
	منطق	۱۰	۲۹۱	۳۰۰	
	فلسفه یازدهم	۱۰	۳۰۱	۳۱۰	
۱۳	روان‌شناسی	۱۰	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده مسیح گرجی - مریم نوری‌نیا
زبان عربی	روح‌اله اصغری	حسام حاج مؤمن - شاهو مرادیان پریسا فیلو
دین و زندگی	مرتضی محسنی‌کبیر محمد رضایی‌بقا - محمد آقا صالح	بهاره سلیمی - عطیه خادمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی‌فرد - حسین طیبی	حسین طیبی - مریم پارسائیان
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری
اقتصاد	سید امیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - رقیه بژند سیده مریم میرقاسمی
تاریخ	محمداسماعیل سلمان‌پور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - لیلا عباسی
جغرافیا	محسن مصلاهی	محمداسماعیل سلمان‌پور مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی زهرا فروغی هریس - لیلا عباسی
جامعه‌شناسی	مبینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بژند مریم میرقاسمی - الهام رضایی
فلسفه و منطق	حیدر جلالی	مریم پارسائیان - نیما جواهری مریم جمشیدی
	ابراهیم امینی	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان رقیه بژند - لیلا عباسی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی
بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری
برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری
ویراستاران فنی: بهاره سلیمی - ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - عطیه خادمی زهرا رجبی
سرپرست واحد فنی: سیده قاسمی
صفحه‌آرا: فرهاد عبدی
طراح شکل: فاطمه میناسرشت
حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - زهرا نظری‌زاد - الناز دارانی - مهناز کاظمی - ربابه الطافی
امور چاپ: علی مزرعتی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نبش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی ثبت‌نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.

۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.

۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.

۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.

۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.

۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.

۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

• برگزاری جلسه مشاوره حضوری به صورت انفرادی حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.

• تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].

• بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقضی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

فارسی

۱ ۲ معنی درست واژه‌ها: خودرو: خودرأی، خودسر، لجوج /

طبیعت: عادت، طبع و سرشت، خو / دمساز: مونس، همراز، دردآشنا /
سریر: تخت پادشاهی، اورنگ (آوند: آونگ، آویزان، آویخته)

۲ ۲ معنی درست واژه‌ها: إسترحام: رحم خواستن، طلب رحم کردن /

آوان: وقت، هنگام / جافی: جفاکار، ستمکار / کفیت: اسب سرخ مایل به سیاه /
معاصی: جمع معصیت، گناهان / مُنگر: زشت، ناپسند / لگام: افسار، دهنهٔ اسب

۳ ۴ معنی درست واژه‌ها در سایر گزینه‌ها:

(۱) غنود: ستیزه‌کار، دشمن و بدخواه

(۲) تریاق: پادزهر، ضد زهر

(۳) سفله: فرومایه، بدسرشت

۴ ۱ املای درست واژه‌ها:

بهر / مغلوب / خوار / مخدول

۵ ۴ املای درست واژه: مستور: پوشیده، پنهان

(مسطور: نوشته شده)

۶ ۴ املای درست واژه: سور: جشن، ضیافت

(صور: بوق)

۷ ۲ نام پدیدآورندگان آثار:

سَمفونی پنجم جنوب: نزار قَبّانی

مثلِ درخت، در شبِ باران: محمدرضا شفیعی کدکنی (م. سرشک)

تمهیدات: عین‌القضات همدانی

فیه‌ما‌فیه: مولوی

سه پرسش: تولستوی

قصهٔ شیرین فرهاد: احمد عربلو

لطایف‌الطوایف: فخرالدین علی صفی

فی حقیقة‌العشق: شهاب‌الدین سهروردی

۸ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حس‌آمیزی: رنگین سخن (درآمیختن دو حس بینایی و شنوایی) /

مراعات نظیر: شرار، آتش / گل، بلبل

(۳) کنایه: خام بودن رگ / رسن گردن کسی شدن / تلمیح: اشاره به داستان

زندگی حسین بن منصور حلاج از عارفان بزرگ

(۴) تشبیه: موی میان (اضافهٔ تشبیهی) / حسن تعلیل: علت بلند بودن موی

معشوق (تا کمر) جلوگیری از دست درازی افراد و ناکامی آن‌هاست.

۹ ۲ تشبیه (بیت «ه»): زلف به دام (اضافهٔ تشبیهی)

کنایه (بیت «الف»): پا به سنگ آمدن کنایه از دچار مشکل شدن / دوتا

شدن پشت کنایه از شدت رنج و عذاب

تضاد (بیت «ب»): بیش ≠ کم

واژه‌آرایی (بیت «ج»): بود

تشخیص (بیت «د»): جان بخشی به دل

۱۰ ۱ تشخیص: کمین کردن ناامیدی و پا گرفتن امیدواری

تضاد: ناامیدی ≠ امیدواری

جناس: جا، پا

کنایه: پا گرفتن کنایه از رشد کردن

تشبیه: برق ناامیدی (اضافهٔ تشبیهی) / نخل امیدواری

۱۱ ۳ بررسی آرایه‌های گزینهٔ (۳):

تشبیه: بوستان وصال (اضافهٔ تشبیهی)

تلمیح: اشاره به دم‌جان‌بخش حضرت عیسی (ع)

ایهام تناسب: باد: ۱- فعل دعایی (معنی درست) ۲- جابه‌جایی هوا (معنی

نادرست، متناسب با نسیم)

استعاره: مخاطب قرار گرفتن نسیم و نسبت دادن «دم» به آن

نغمهٔ حروف: تکرار مصوّت بلند «ا» (۷ بار) (بدون در نظر گرفتن واژهٔ «عیسی») و

صامت «ن» (۵ بار) و تکرار صدای نقش‌نمای اضافه «-» در مصراع اول

۱۲ ۴ واژه‌های مشخص شده در همهٔ گزینه‌ها نقش نهادی دارند، اما

واژهٔ مشخص شده در گزینهٔ (۴) نقش منادایی دارد.

۱۳ ۳ راه عشق ندارد نهایی / درنگ کنی / شتاب [کنی] [۳ مورد]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) کنم به گوشه‌نشینی علاج نفس / سرفرازی سگ در نشستن است [۲ مورد]

(۲) از عزیزانی / از زندان به خوابی ماه کنعان سر برون آرد [۲ مورد]

(۴) ناساز شو / صحبت ما ساز شد [۲ مورد]

۱۴ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فعل (۳ صفت

(۴ متمم

۱۵ ۳ ترکیب اضافی: جسمشان، لطافتش، چشمشان، رویشان،

لبشان، ذوق ساغر (۶ ترکیب)

ترکیب وصفی: جانی دگر (جان دگری)، نور الهی، چشم مست، روی باده‌رنگ،

لب باده‌رنگ (۵ ترکیب)

۱۶ ۱ واژهٔ «پیشان» در این گزینه نقش «مسندی» دارد.

۱۷ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینهٔ (۳): مستمع خوب انگیزهٔ

سخنوری است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲ ستایش تأثیرگذاری کلام خود (مفاخره)

(۴) نکوهش مدعیان سخن‌سنجی و سخن‌وری / شنونده بودن لازمهٔ سخنوری است.

۱۸ ۴ تصویر مشترک بیت سؤال و گزینهٔ (۴): نشستن برف بر کوه

تصویر در سایر گزینه‌ها:

(۱) سیاهی موی چهره و سپیدی چهرهٔ معشوق

(۲) آب شدن برف در آفتاب

(۳) سرخی لب و سیاهی موی معشوق

۱۹ ۲ مفهوم مشترک ابیات گزینهٔ (۲): پرهیز از هم‌نشینی با بدان

مفهوم سایر ابیات:

الف) حضور قلب عارفان (ب) عدم تأثیرگذاری بدان بر نیکان

د) انزوای طلبی و ستایش تنهایی

زبان عربی (عمومی)

■ درست ترین و دقیق ترین جواب را در ترجمه یا تعریب مشخص کن (۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۴ ترجمه کلمات مهم: جَعَلْنَا: قرار دادیم / السَّمَاءُ: آسمان را /

سَقَفًا: سقفی / مَحْفُوظًا: نگه داشته شده

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «مَحْفُوظًا» اسم مفعول است، اما به صورت اسم فاعل ترجمه شده است.

(۲) «در» معادلی ندارد، «السَّمَاءُ» مفعول است.

(۳) «هم چون» معادلی ندارد و اضافی است، «نگه دارنده» اسم فاعل و نادرست است.

۲۷ ۳ ترجمه کلمات مهم: إِنَّ اللَّهَ: خداوند / أَمَرَنِي: مرا امر فرموده

است / بِمَدَارَةِ النَّاسِ: به مدارا کردن با مردم / كَمَا: همان گونه که / أَمَرَنِي: مرا

امر کرده است / بِإِقَامَةِ: به برپاداشتن / الْفَرَائِضِ: واجبات دینی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «كَمَا» درست ترجمه نشده است، «أَمَرَنِي» دوم ترجمه نشده است.

(۲) ضمیر «تش» در «واجباتش» اضافی است، «برپا دارم» اشتباه ترجمه شده است.

(۴) «واجب کرده است» ترجمه «أَوْجَبَ» است نه «أَمَرَ»، «هم» معادلی در

عبارت عربی ندارد، الفرائض: واجبات دینی

۲۸ ۲ ترجمه کلمات مهم: خَذُوا: بگیرید (امر از فعل «تَأْخُذُونَ»

است.) / كُونُوا: باشید (امر از فعل «تَكُونُونَ») / مِنْ نَقَادٍ: از نقدکنندگان (جمع

مکسر «ناقِد»)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «خَذُوا» فعل امر است نه ماضی (گرفتند = أَخَذُوا)، «بودند» ترجمه «كَانُوا» است.

(۳) «هم» معادلی ندارد، «نَقَادٍ» جمع مکسر «ناقِد» و اسم فاعل است نه اسم مبالغه!

(۴) فعل‌های جمله به صورت ماضی ترجمه شده‌اند، «بسیار نقدکننده» ترجمه

نادرستی است.

۲۹ ۲ ترجمه کلمات مهم: إِنَّ اللَّهَ: خداوند / قَدْ جَعَلَ: قرار داده

است / لِلْإِنْسَانِ: برای انسان / فِي الْبَحَارِ: در دریاها / أَصْدَقَاءُ: دوستانی را /

يُنْقِذُونَهُ: که او را نجات می‌دهند / مِنَ الْمَوْتِ: از مرگ / وَلَكِنْ: امّا / مَا الَّذِي

فَعَلَ: چه کرده است / هَذَا الْإِنْسَانِ: این انسان / بِهِمْ: با آن‌ها

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «تا» معادل «حَتَّى» است؛ در حالی که در متن فعل «يُنْقِذُونَ» جمله وصفیه

است و باید با «که» ترجمه شود، «برای آن‌ها» نادرست است.

(۳) «يُنْقِذُونَ» مضارع است نه ماضی، «در مقابل» اضافی است، «برای آنان»

ترجمه «لَهُمْ» است نه «بِهِمْ».

(۴) «الْبَحَار» جمع است، «فَعَلَ» ماضی است.

۳۰ ۴ ترجمه کلمات مهم: إِنْ: اگر / لَمْ يُوَدِّ: ایفا نکند / كُلُّ عَضْوٍ: هر

عضوی / فِي الْفَرِيقِ: در تیم / دَوْرَةٌ: نقش خود را / بِأَحْسَنِ وَجْهِ: به بهترین

شکل / فَسَيُوَاجِهُ الْفَرِيقَ: تیم مواجه خواهد شد / مَشَاكِلَ: با مشکلاتی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «كُلُّ عَضْوٍ: هر عضو» نادرست ترجمه شده است، «لَمْ يُوَدِّ» فعل منفی است

نه مثبت!، «سَيُوَاجِهُ» فعل مثبت است نه منفی!، «فِي» ترجمه نشده است.

(۲) «هر یک از اعضای تیم» ترجمه نادرستی دارد و ترجمه این ترکیب است:

كُلُّ مِنْ أَعْضَاءِ الْفَرِيقِ، «مشاکل» نکره است: مشکلاتی

(۳) «سَيُوَاجِهُ: روبه‌رو خواهد شد» نه «روبه‌رو خواهد ساخت»

۲۰ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): پندناپذیری عاشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) دعوت به توأم کردن نصیحت با خوش‌رویی

(۲) پندناپذیری بی‌دردان و خامان

(۳) پندناپذیری تن‌آسایان

۲۱ ۳ مفهوم مشترک قطعه شعر سؤال و گزینه (۳): یکسانی ارزش

پدیده‌ها و لزوم تغییر نگرش

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) از خود بیخودی عاشق در تحمّل ناملایمات راه عشق

(۲) سنجیده شدن معیار ارزش‌گذاری است. / دوستان را باید در سفر شناخت.

(۴) بخشندگی بی‌دریغ

۲۲ ۱ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۱): هر چیزی غیر از

معشوق، بی‌ارزش و بی‌اعتبار است. / پاکبازی عاشقانه

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۲) پایداری و ماندگاری عشق عاشق (۳) بقا و جاودانگی عشق

(۴) طلب توجّه

۲۳ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و ابیات گزینه (۴): تنها عاشق

حال عاشق را درک می‌کند.

مفهوم سایر ابیات:

(الف) ضرورت تحمّل سختی‌ها برای رسیدن به کام

(ج) تسلیم بودن عاشق در برابر معشوق

(د) توصیه به ترک تعلّقات

۲۴ ۳ مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۳): تقرّب به مردان

خدا موجب کمال است.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) عاشقی لازمه قرب و کمال است.

(۲) کشش یار موجب قرب و وصل است نه کوشش

(۴) ترک تعلّقات، کلید قرب به خداوند است.

۲۵ ۳ مفهوم گزینه (۳): تقابل عشق و عقل

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: غلبه عشق بر عقل / عجز عقل در برابر عشق

و شایان ذکر است که کسی که آن (جایزه) را تأسیس کرد و ثروتش را برای ادامه یافتن آن اختصاص داد، از زمره بزرگ‌ترین کسانی بود که در ساخت مواد منفجره فعالیت کرده‌اند. «آلفرد نوبل» در سال ۱۸۳۳ میلادی در پایتخت سوئد متولد شد و وی اختراعاتی دارد که در رأس آن‌ها دینامیت قرار دارد. سال ۱۸۹۶ نوبل وفات کرد در حالی که پشت سرش ثروتی را بر جای گذاشت که به ۹ میلیون دلار می‌رسید و توصیه کرد که در زمینه جایزه‌ها سرمایه‌گذاری و هزینه شود! شاید نوبل لزوم انجام اقدامی جبرانی را احساس کرده بود؛ لذا توجه قابل ملاحظه‌ای را برای برپایی صلح [از خود] نشان داد و نقشه‌هایی را تدوین کرد که گمان داشت که آن‌ها ملت‌ها را از جنگ دور می‌سازد. و همین‌چنین باید اشاره کنیم که وی تنها یک دانشمند برتر نبوده است بلکه شاعری بوده است که معتقد بود ادبیات و علم از مهم‌ترین عوامل پیشرفت انسان هستند!

۳۶ ۲ «أَبْدَى» معنای أَطَهَرَ (نشان داد) می‌دهد.

۳۷ ۳ به ترجمه دقت کنیم: «نوبل از دانشمندان به شمار نمی‌رفت بلکه از ادیبانی به شمار می‌رفت که به ادبیات اهتمام ورزیدند.» ولی متن برعکس، می‌گوید که نوبل فقط یک دانشمند نبود، بلکه شاعر هم بود؛ یعنی هم دانشمند بود و هم ادیب. اما این عبارت دانشمند بودن او را نفی کرده است!

ترجمه و بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) نوبل در قرن نوزده میلادی در اروپا زندگی می‌کرد. (سال‌های ۱۸۳۳ به بعد، قرن نوزدهم محسوب می‌شود.)
- (۲) دست یافتن به جایزه نوبل، آرزوی بسیاری از دانشمندان و ادبا و سیاستمداران است!
- (۴) علم اگر در دست اشخاص شرور، مورد استفاده قرار گیرد ممکن است منبع شر باشد!

۳۸ ۳ ترجمه عبارت سؤال: گزینه صحیح در مورد نوبل را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) در نیمه زندگانی‌اش متنبه شد؛ لذا تصمیم گرفت زندگی متفاوتی داشته باشد! توضیح: اولاً اصلاً صحبت از متنبه شدنش نیست؛ ثانیاً قید «نیمه زندگی‌اش» هم جایی در متن ندارد!
- (۲) او اولین کسی است که مواد قابل اشتعال را اختراع کرد! توضیح: در متن آمده او دینامیت را اختراع کرد نه مواد قابل اشتعال!!
- (۳) قصد نداشت مواد منفجره را مورد استفاده قرار دهد مگر در اهدافی مسالمت‌آمیز!
- (۴) گستراندن صلح در دنیا را دوست نداشت! توضیح: کاملاً مغایر با متن است.

۳۹ ۱ کارها فقط به نیت‌ها است (یعنی کارها با نیت‌ها سنجیده می‌شوند). مفهوم متن هم همین است. نیت نوبل این بوده است که از مواد منفجره فقط در زمینه‌های خوب استفاده شود و این مهم است. ■ گزینه درست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ = ۴۰):

۴۰ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «تُصْنَعُ»، مجهول فعل «صَنَعَ، يَصْنَعُ» است؛ پس ثلاثی مجرد است نه مزید از باب افعال!
- (۳) چون مجهول است؛ فاعل آن محذوف و غیرمعلوم است نه معلوم!
- (۴) صيغة فعل «لِلغالبية» است.

۳۱ ۳ ترجمه کلمات مهم: إِهْتَمَّ نوبل: نوبل توجه کرد / يَتَطَوَّر مادَّة: به بهینه‌سازی ماده‌ای که / كَانِ وَالِدُهُ قَدْ اخْتَرَعَهَا: پدرش آن را اختراع کرده بود / فِي مُخْتَبَرِهِ الْكَبِيرِ: در آزمایشگاه بزرگش

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «إِهْتَمَّ» نادرست ترجمه شده است، ضمیر «ه» در «مُخْتَبَرِهِ» ترجمه نشده است.
- (۲) «تَطَوَّر» اشتباه ترجمه شده است، «تَوَسَّط ... ساخته شده بود» نادرست است، «اخْتَرَعَ» معلوم است نه مجهول.
- (۴) «مُخْتَبَرِهِ الْكَبِيرِ» مربوط به «كَانِ وَالِدُهُ قَدْ اخْتَرَعَهَا» است نه «إِهْتَمَّ نوبل»!
- «إِهْتَمَّ» ماضی است نه ماضی استمراری.

۳۲ ۱ ترجمه کلمات مهم: كَانِ الْعُلَمَاءُ يَخْتَرِعُونَ: دانشمندان اختراع می‌کردند / مَوَادَّ نَافِعَةٌ: موادی سودمند را / آمِلِينَ: با امید به این‌که، در حالی‌که امید داشتند / أَنْ تُسْتَخْدَمَ: که به کار گرفته شوند / فِي مَجَالَاتٍ: در عرصه‌های

الإعمار: آبادانی / و البناء: و ساخت / لا الحرب: نه جنگ

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) «آمِلِينَ» نقش حال دارد و باید به صورت حال ترجمه شود، در این ترجمه فعل «يَخْتَرِعُونَ» جابه‌جا شده است.
- (۳) «مواد» نکره است: موادی، «تنها» معادلی ندارد، «آمِلِينَ» باید به صورت حال ترجمه شود، «به کار رود» باید به صورت مجهول «به کار گرفته شوند» ترجمه شود.
- (۴) «كان + يَخْتَرِعُونَ» معادل ماضی استمراری در فارسی است: اختراع می‌کردند، «تُسْتَخْدَمُ» مجهول است.

۳۳ ۴ در گزینه (۴) «و» به صورت «یا» ترجمه شده و نادرست است.

«معایب: عیب‌ها» نه «بدی‌ها»

۳۴ ۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «يُقْبَلُونَ عَلَيَّ» روی می‌آورند» نه «می‌پذیرند»!
- (۳) «الْأَثَ الْقِتَالِ الْمُتَطَوَّرَةُ: ابزارهای پیشرفته جنگ» نه «جنگی».
- (۴) «يَسْعَى» مضارع است: تلاش می‌کند، «يَفُوزُ» مضارع است: برنده شود

۳۵ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «گوشت» مبتدا باید باشد نه خبر: اللَّحْمُ ...!، «التي» اضافه است.
- (۲) «مادَّة» چون مؤنث است، باید از وزن «فَعْلَاءَ» برای رنگ‌ها استفاده کنیم: مادَّةٌ حَمْرَاءُ أو بِيضَاءُ، «الَّذِي» اضافه است؛ «الْأَطْعَمَةُ» باید نکره باشد و نادرست است.
- (۳) «درست می‌شود» مجهول است: تُصْنَعُ، «الْأَطْعَمَةُ» باید نکره باشد و نادرست است.

■ متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده (۴۲ = ۳۶):

هر ساله زمانی که جایزه نوبل اهدا می‌شود، سر و صدایی رسانه‌ای درباره کسانی که به آن دست می‌یابند برپا می‌شود و علت، آن است که دستیابی به این جایزه بزرگ‌ترین تقدیری به شمار می‌آید که پژوهشگران در حوزه‌های شیمی، فیزیک، پزشکی و ادبیات به آن دست پیدا می‌کنند. علاوه بر این‌ها، جایزه‌ای برای صلح [نیست] وجود دارد که شخصی به آن دست می‌یابد که تلاش‌هایی را برای خدمت به صلح در دنیا کرده باشد!

دین و زندگی

۵۱ ۲ امیرالمؤمنین (ع) در پاسخ مردی که از او درباره قضا و قدر می‌پرسد، می‌فرماید: «گمان کردی قضا و قدر، جبری و حتمی بود؟ اگر اعمال مردم بر این گونه بود، پاداش و مجازات بی‌هوده و باطل می‌شد»

کلام صحیح این است که، وجود اختیار و اراده در انسان ناشی از اراده الهی و خواست خداست، به عبارت دیگر، خداوند اراده کرده است که انسان موجودی مختار و دارای اراده باشد، در فعل اختیاری، تا زمانی که ما اراده کاری را نکرده‌ایم، آن کار انجام نمی‌گیرد، در عین حال وجود ما، اراده ما و عملی که از ما سر می‌زند همگی وابسته به اراده خداوند است، یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد.

۵۲ ۴ دینداری بر دو پایه استوار است: تولی (دوستی با خدا و دوستان او) و تبری (بیزاری از باطل و پیروان او)، هر چه دوستی با خدا عمیق‌تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق‌تر است، امام خمینی (ره) بر مبنای همین تحلیل به مسلمانان جهان این‌گونه سفارش می‌کنند: «باید مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند»

۵۳ ۳ این بیت درباره «دریافت پاداش‌های وصف نشدنی» از ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص است و حضرت یوسف (ع) وضعیت خویش را در صورت حمایت نکردن خداوند این‌گونه بیان می‌کند، «... و إِلَّا تَصْرِفْ عَنِّي كَيْدَهُنَّ أَضْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُنْ مِنَ الْجَاهِلِينَ: و اگر مکرشان [آنان] را از من نگردانی به سوی آن‌ها میل می‌کنم و در شمار نادانان در می‌آیم».

۵۴ ۱ اعتقاد به توحید در خالقیت که به دنبال آن توحید در ربوبیت است، مؤثر در سبک زندگی و رفتار انسان یعنی توحید عملی و عبادی است که می‌توان آن را در آیه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» جست‌وجو کرد.

۵۵ ۳ فرموده رسول اکرم (ص) نشانگر این است که، اگر انسان‌ها با دوستان خدا دوستی کنند با همان‌ها هم محشور خواهند شد، زیرا همانند آنان خواهند بود همان‌طور که امام علی (ع) در این مورد می‌فرماید: «ارزش هر انسانی به اندازه چیزی است که دوست می‌دارد»

۵۶ ۲ این بیت اشاره دارد به این‌که، باید ببینیم چگونه از حریم دل پاسبانی کنیم تا آفت شرک به آن راه نیابد و عمل ما خالص برای خداوند انجام شود.

۵۷ ۴ در این موارد فرد نباید روزه بگیرد:
(۱) رفتن او بیشتر از ۴ فرسخ شرعی (حدود ۲۲/۵ کیلومتر) و مجموعه رفت و برگشت او بیشتر از ۸ فرسخ باشد.
(۲) قبل از ظهر به مسافرت برود.

(۳) اگر فرزند با نهی پدر و مادر به سفری برود که بر او واجب بوده است.
(۴) برای انجام کار حرام سفر نکرده باشد، مثلاً اگر به قصد ستم به مظلوم یا همکاری با یک ظالم در ظلم او سفر کند باید روزه‌اش را بگیرد.
یعنی فقط موارد (ب) و (ج) از مواردی است که فرد نباید روزه بگیرد.

۱ ۴۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) «تَجَنَّبُ» در باب تفعیل است: جَنَّبَ، يُجَنَّبُ، تَجَنَّبَ، تَجَنَّبَ (۳) مصدر این فعل «تَجَنَّبَ» است و در باب تفعیل.
(۴) «تَجَنَّبُ» معلوم است نه مجهول.

۱ ۴۲ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) «الْخُصُولُ» مصدر «حَصَلَ، يَحْصُلُ» است و مفرد مذکر است نه جمع مکسر!
(۳) اسم «أَنْ» منصوب است.
(۴) خبر «أَنْ» جمله فعلیه «يُعْتَبَرُ» است.
■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۳):

۴۳ ۴ «ذَاكِرَةٌ» بر وزن «فَاعِلَةٌ» درست است.

۴۴ ۳ در گزینه (۳) با توجه به معنا «إِرْضَاع: شیر دادن» درست است نه «إِرْضَاء: خشنود ساختن»: مادر مدّت دو سال به شیر دادن کودک می‌پردازد.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

- (۱) زمانی که داور «سوت می‌زند» بر بازیکنان باید بازی را متوقف کنند!
(۲) خوشا به حال کسی که واجبات دینی‌اش را با اخلاص «انجام می‌دهد».
(۴) تلاشت تو را به هدفت «می‌رساند».

۴۵ ۴ «ثَابِت» اسم فاعل است.

۴۶ ۱ «طَاقَةٌ» و «قُدْرَةٌ» هر دو به معنای «توان» مترادف هستند.

۴۷ ۲ در گزینه (۲) نون در «يُصِيبُنِي» نون وقایه است. در گزینه‌های (۱) و (۴) و در فعل‌های «رَبِّي»، «لَا تَحْزَنِي» نون سومین حرف اصلی فعل است نه نون وقایه.

۴۸ ۳ در گزینه (۳) «لِ» معنای «داشتن» ندارد؛ اما در سایر گزینه‌ها حرف «لِ» معنای داشتن می‌دهد.

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) مرد نیاز به پول داشت، پس قصد کرد ماشینی را که دارد بفروشد!
(۲) این مثل معنایی عمیقی دارد که باید در آن تأمل کنیم!
(۳) این مادر کار می‌کند تا برای فرزندانش زندگی سعادت‌مندی را فراهم آورد!
(۴) هر که مال زیادی دارد باید آن را در راه خدا انفاق کند!
۴۹ ۲ «لَا مَعْنَى لَهَا» لای نفی جنس است.

ترجمه گزینه (۲): «این آداب و مراسم‌های دینی هیچ معنایی ندارند!»

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «لَا» حرف نفی است.
(۳ و ۴) شرایط لای نفی جنس وجود ندارد؛ چون بعد از این نوع «لَا» باید حتماً یک اسم بیاید و آن اسم بدون تنوین یا «ال» باشد.
۵۰ ۱ حرف مشبّهة بالفعل «إِنَّ» برای تأکید جمله به کار می‌رود. در گزینه (۱) بعد از فعل قال «إِنَّ» می‌آید. در گزینه (۲) حرف شرط «إِنْ» را داریم. در گزینه (۳) هم حرف مشبّهة بالفعل «أَنَّ» را داریم که برای ربط به کار می‌رود.

۶۵ ۳ در قسمتی از آیه ۵۹ سوره احزاب درباره حکم و دستور پوشاندن آن چه زیر روسری است، می‌خوانیم: «يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَيبِهِنَّ» پوشش‌های خود را به خود نزدیک‌تر کنند»، این آیه خطاب به همسران و دختران پیامبر (ص) و زنان مؤمن بیان شده است.

۶۶ ۲ امام علی (ع) می‌فرماید: «مبادا خود را برای جلب توجه دیگران بیاری که در این صورت ناچار می‌شوی با انجام گناه به جنگ خدا بروی» و امام صادق (ع) می‌فرماید: «لباس نازک و بدن‌نما نپوشید زیرا چنین لباسی نشانه سستی و ضعف دینداری فرد است»

۶۷ ۳ یکی از راه‌های تقویت اخلاص، افزایش معرفت و شناخت نسبت به خداوند است پیوند محکمی میان معرفت به خداوند و ایمان به او وجود دارد، هم‌چنین ارتباط دقیقی میان ایمان به خدا و اخلاص برقرار است، بنابراین هر قدر که معرفت ما به خداوند بیشتر شود، به افزایش درجه اخلاص کمک خواهد کرد، پس خوب است ساعاتی را صرف تفکر در آیات و نشانه‌های الهی کنیم تا بیشتر دریابیم که آفرینش همه تنبیه خداوند دل است / دل ندارد که ندارد به خداوند اقرار، این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود / هر که فکرت نکند نقش بود بر دیوار.

۶۸ ۴ همه چیز پاک است مگر ۱۱ چیز و آن چه در اثر برخورد با آن‌ها نجس می‌شود. ادرار و مدفوع انسان و حیوان‌های حرام گوشتی که خون جهنده دارند نجس است.

۶۹ ۳ امیرالمؤمنین (ع) با رفتار و سپس گفتار خود، نگرش صحیح خود از قضا و قدر الهی را نشان داد و به آن شخص و دیگران آموخت که اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست، بلکه عامل و زمینه‌ساز آن است.

۷۰ ۳ پیروی از دستورات الهی، نشانه صداقت در دوستی با اوست و سرپیچی از دستورات خدا، نشانه عدم صداقت در دوستی با خداست، قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را، شدت محبت به خدا معرفی می‌کند و می‌فرماید: «وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ» اما صداقت و راستگویی مؤمنان با پیروی از دستورات خداوند که توسط پیامبرش ارسال شده آشکار می‌شود: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي ... بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید ...».

۷۱ ۳ بعد اجتماعی توحید به معنای قرار گرفتن همه نهادها و ارکان یک جامعه در جهت خداوند و اطاعت همه جانبه از اوست. مهم‌ترین رکن یک جامعه حکومت آن است.

۷۲ ۴ تنها مورد که به صورت نادرست آمده است مورد (ج) است، اولویت آراستگی در عبادت از همه مهم‌تر است و سپس خانواده و زمان حضور در اجتماعات و معاشرت‌ها.

۷۳ ۲ شیطان امروزه از همان نوع دامی که برای کشاندن حضرت یوسف (ع) به گناه و فساد گسترده بود، به صورت‌های گوناگون برای انسان‌ها پهن کرده است تا هوس زودگذر آن‌ها را تحریک کند و به گناه بکشانند و آنان را از بهشت جاویدان محروم کند، مقاومت در برابر دام‌های شیطان نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست (بخش اول همه گزینه‌ها صحیح است)، باید دقت کنیم که فقط دوری از گناه و تلاش برای انجام واجبات الهی، از راه‌های تقویت اخلاص است و مابقی گزینه‌ها از میوه‌ها و ثمرات اخلاص می‌باشند.

۵۸ ۴ آبی که برای رفع تشنگی می‌نوشیم به سبب اعتماد به همین تقدیر و قضاست، یعنی می‌دانیم که خداوند آب را با این ویژگی‌ها آفریده که سبب رفع تشنگی می‌شود و رابطه کارهای انسان با تدبیر و اراده خداوند یک رابطه طولی است نه عرضی، یعنی اراده انسان در طول اراده خداست و با آن منافات ندارد. چون اراده ما و عملی که از ما سر می‌زند همگی وابسته به اراده خداست و این مظهر و نمادی از قضا و قدر الهی است.

۵۹ ۲ خداوند در قرآن کریم دستور می‌دهد که استفاده از زینت و زیورآلات نباید به گونه‌ای باشد که توجه نامحرمان را به خود جلب کند. اسلام ضمن پذیرش تنوع و گوناگونی پوشش، مردان را موظف کرده است که لباسی بپوشند تا وقار و احترام آنان حفظ شود و با ارزش‌های اخلاقی جامعه هماهنگ باشد، لذا پوشیدن لباسی که مردان را نزد مردم انگشت‌نما کند یا وسیله جلب زنان نامحرم قرار گیرد، حرام (حرمت دارد) است.

۶۰ ۳ عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تندروی‌ها و کندروی‌ها کنترل می‌کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش رود و از آن خارج نشود؛ یعنی در برآورده کردن هر یک از علایق و نیازهای درونی به گونه‌ای عمل نمی‌کند که یا به طور کامل غرق در آن شود و از دیگر نیازها غافل شود یا به طور کل آن را کنارگذارد و به کوتاهی و تفریط دچار شود، بلکه در حد مطلوب و صحیح به برآورده کردن همه نیازها توجه دارد. به همان میزان که رشته‌های عفاف در انسان ضعیف و گسسته می‌شود، آراستگی و پوشش او سبک‌تر می‌شود و جنبه خودنمایی به خود می‌گیرد.

۶۱ ۳ موارد (الف) و (ب) صحیح است. این آیه درباره کسی است که دل به هوای نفس (بت درون) سپرده و او را معبود خود قرار داده و اوامرش را به فرمان‌های خداوند ترجیح دهد و در ادامه آیه با لحن استفهام انکاری و کیل مدافع گرفتن پیامبر (ص) را در عین دل سپردن به هوای نفس (بت درون) منتفی می‌داند و در مورد (ج) شرک عملی در بعد اجتماعی صحیح نیست و در مورد (د) این موضوع از آیه برداشت نمی‌شود و قابل برداشت از آیات دیگر درس ۳ دین و زندگی (۳) است.

۶۲ ۲ با توجه به آیه کریمه «أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ» عهد و پیمانی که خداوند از انسان گرفته این است که شیطان را نپرستید: «أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ» زیرا او دشمن آشکار شما است: «إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ»

۶۳ ۳ اگر نماز را کوچک بشماریم و نسبت به آن چه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم درک صحیح داشته باشیم، نه تنها از گناهان که حتی از برخی مکروهات هم به تدریج دور خواهیم شد و در آیه ۴۵ سوره عنکبوت می‌خوانیم: «... وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ» و نماز را برپادار، که نماز از کار زشت و ناپسند باز می‌دارد و قطعاً یاد خدا بالاتر است و خدا می‌داند چه می‌کنید (علم الهی)»

۶۴ ۳ آیه شریفه «ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيَكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ» این [عقوبت] به خاطر کردار پیشین شماست [و نیز به خاطر آن است که] خداوند هرگز به بندگان ستم نمی‌کند، مؤید «مسئولیت‌پذیری» از دلایل و شواهد اختیار است زیرا درباره «عقوبت» سخن می‌گوید، لذا با ابیات زیبایی مولوی که سروده است،

هیچ گویی سنگ را فردا بیا / ورنه نیایی من دهم بد را سزا؟

هیچ عاقل مر کلوخی را زند؟ / هیچ با سنگی عتابی کس کند؟

ارتباط مفهومی دارد.

زبان انگلیسی

۷۴ | ۱

شیوهٔ رسول خدا (ص) و پیشوایان و امامان معصوم علیهم السلام، سبب شد که مسلمانان در اندک مدتی به آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها تبدیل شوند و الگو و سرمشق ملت‌های دیگر قرار گیرند. احساسات لطیف زن که بیانگر زیبایی‌های درونی وی است، با زیبایی ظاهری او عجین شده است.

۷۵ | ۳

هر عملی دو جزء دارد: اول، نیت که به آن هدف یا قصد (حُسن فاعلی) می‌گوییم و دوم شکل و ظاهر عمل (حُسن فعلی). حسن فاعلی بدین معناست که انجام‌دهندهٔ کار دارای نیت الهی باشد و حسن فعلی نیز بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است، انجام شود.

۷۶ | ۴

او در ۱۳ اکتبر ۱۹۲۵ در یک شهر صنعتی کوچک به نام گرانتهم در انگلیس به دنیا آمد.

توضیح: در جای خالی اول با یک روز مشخص، در جای خالی دوم با یک شهر و در جای خالی سوم با یک کشور مواجه هستیم که حروف اضافهٔ مناسب برای آن‌ها به ترتیب “on”، “in”، و “in” است که در گزینهٔ (۴) آمده است.

۷۷ | ۲

در عصر پنج‌شنبه، بسیاری از برنامه‌های تلویزیونی لغو شدند تا خبر فوری مثبت شدن تست کووید-۱۹ رئیس جمهور را پوشش دهند. **توضیح:** فعل “cancel” (لغو کردن) در این جا فعلی متعدی است و از آن جا که مفعول آن (a lot of TV programs) پیش از جای خالی آمده، این فعل را در ساختار مجهول به کار می‌بریم. هم‌چنین با توجه به این که زمان فعل (on Thursday evening) در گذشته و کاملاً مشخص است، نمی‌توانیم از زمان حال کامل که در گزینه‌های (۳) و (۴) آمده‌اند استفاده کنیم.

۷۸ | ۱

من طرفدار چندان هنرش نبودم، ولی عمیقاً جرئت او را در [بی‌پرده] حرف زدن برای حقوق زنان در جامعه می‌ستودم.

(۲) بنابراین

(۱) اما، ولی

(۴) و

(۳) یا

توضیح: وقتی که در جمله‌ای مرکب بند اول جمله با بند دوم آن به نوعی تضاد داشته باشد، برای ارتباط میان دو قسمت جمله از حرف ربط “but” (اما، ولی) استفاده می‌کنیم. در این جا هم گوینده طرفدار آثار این هنرمند نیست، اما در تضاد با این عدم علاقه هم‌چنان او را به دلیلی دیگر تحسین می‌کند.

۷۹ | ۳

همسایه‌های جدید ما آن قدر بلند صحبت می‌کنند که اگر با دقت گوش دهی می‌توانی جزئیات مکالماتشان را بفهمی.

توضیح: وقتی می‌خواهیم فعلی را توصیف کنیم و در مورد آن اطلاعات بیشتری دهیم از قید استفاده می‌کنیم و در این جا نیز از قید حالت برای بیان شکل و حالت انجام فعل استفاده می‌شود (رد گزینه‌های (۲) و (۴)).

از طرفی در جای خالی دوم کاربرد فعل وجهی مدنظر است و اگرچه هر دو فعل “can” و “may” می‌توانند از لحاظ مفهومی مناسب جای خالی باشند، ولی با توجه به این نکته که فعل به کاررفته پس از افعال وجهی باید در حالت ساده (مصدر بدون “to”) باشد، فقط کاربرد “can understand” در گزینه‌های (۲) و (۳) قابل قبول است.

دقت کنید: قید حالت در این جا نیز مانند اکثر موارد با اضافه شدن “-ly” به انتهای صفت ساخته می‌شود.

۸۰ | ۲

ما در تلاش برای انتخاب یک مقصد برای تعطیلات تابستانی‌مان در میان بروشورهای مسافرتی در آن مؤسسهٔ گردشگری گشتیم.

(۱) راه‌حل؛ جواب، پاسخ

(۲) مقصد؛ مقصود، هدف

(۳) سرنوشت، تقدیر

(۴) فرهنگ؛ پرورش، تربیت

وقتی سیاره زمین بیش از ۴/۵ میلیارد سال قبل شکل گرفت، زندگی در کار نبود. به آرامی، دریاهای گرم کم عمق شکل گرفتند. در این دریاهای نخستین شکل‌های زندگی پدیدار شدند، [که] توسط آب محافظت می‌شدند. ما این منشأهای ابتدایی را «ماقبل تاریخ» می‌نامیم چون آن‌ها پیش از تاریخ مکتوب رخ دادند. فسیل‌ها - بقایای محافظت‌شده گیاهان و جانوران - تنها سوابق زندگی ما قبل تاریخ را فراهم می‌کنند. ما از فسیل‌های بیش از دو میلیون سال قدیمی می‌دانیم که برخی از نخستین شکل‌های حیات باکتری‌ها بودند. به تدریج، گیاهانی به نام جلبک‌های فیروزه‌ای تکامل یافتند یا پیشرفت کردند. این‌ها اکسیژن تولید می‌کردند - گازی که گیاهان و جانوران برای زندگی نیاز دارند. اکسیژن از دریا به درون هوا آزاد می‌شد و پوششی محافظ از اوزون را در جو شکل می‌داد. اوزون تشعشع خورشید را دور نگه می‌داشت و چیزهای زنده شروع کردند تا زمین را به تصرف درآورند و به هوا بروند.

۳ ۸۸

- (۱) صاف کردن؛ تصفیه کردن
- (۲) تأسیس کردن، پایه‌گذاری کردن
- (۳) روشن شدن؛ پدیدار شدن
- (۴) کشف کردن؛ پی بردن

۳ ۸۹

توضیح: با توجه به گزینه‌ها، مفهوم مورد نظر «تاریخ مکتوب» یا «نوشتن تاریخ» است که به ترتیب «written history» و «writing history» مناسب این مفاهیم است. گزینه (۱) به دلیل کاربرد قید حالت «historically» این‌طور القا می‌کند که عمل نوشتن به شیوه‌ای تاریخی رخ داده که بی‌معناست. از طرفی فعل «happen» (رخ دادن) فعلی لازم است و آن‌طور که در گزینه (۲) دیده می‌شود به صورت مجهول نمی‌آید. در گزینه (۴) نیز کاربرد عبارت اسمی «... their happening» پس از «because» نادرست است، زیرا پس از «because» برخلاف «because of» فقط کاربرد جمله مستقل مجاز است.

۲ ۹۰

- (۱) تولید کردن؛ ایجاد کردن
- (۲) فراهم کردن؛ در اختیار گذاشتن
- (۳) جلوگیری کردن از؛ پیشگیری کردن از
- (۴) پیش رفتن، پیشروی کردن؛ پیشرفت کردن

۱ ۹۱

توضیح: فعل «produce» (تولید کردن) فعلی متعدی است ولی باید دقت داشت که مفعول آن «oxygen» پس از جای خالی آمده و نباید آن را در ساختار مجهول به کار برد (رد گزینه (۲)). در گزینه (۳) نیز فعل ing دار به کار رفته و در صورت استفاده از آن جمله بدون فعل می‌ماند و نادرست است. گزینه (۴) نیز به دلیل کاربرد فعل حال کامل برای اشاره به کاری که در زمانی در گذشته رخ داده و به پایان رسیده نمی‌تواند درست باشد.

۱ ۸۱

چرا بر پرداختن برای هزینه‌های دانشگاهت [توسط] خودت پافشاری می‌کنی، وقتی والدینت حاضر هستند تا به تو کمک مالی دهند؟
(۱) علاقه‌مند، مشتاق؛ حاضر، آماده (۲) سرشناس؛ برجسته، ممتاز
(۳) جذاب، جالب (۴) آرام، آهسته

۳ ۸۲

اگر یک نفر می‌توانست ساختار بدن را بزرگنمایی کند تا وقتی که مولکول‌ها هر کدام قابل دیدن شوند، هر یک از آن‌ها دیده می‌شد که در فعالیت شدید است.

- (۱) گرد آوردن، تألیف کردن، جمع کردن
- (۲) (در کتاب لغت و غیره) دنبال ... گشتن، پیدا کردن
- (۳) بزرگنمایی کردن، درشت کردن؛ اغراق کردن
- (۴) کشف کردن؛ پی بردن

۱ ۸۳

مطمئن نیستم پس از آن‌که فارغ‌التحصیل شوم چه کار می‌کنم، ولی فکر می‌کنم باید یک شغل پیدا کنم.

- (۱) فرض کردن؛ در نظر گرفتن؛ فکر کردن
- (۲) در نظر گرفتن، توجه کردن به
- (۳) پیشنهاد کردن، توصیه کردن
- (۴) حمل کردن، منتقل کردن؛ با خود بردن / آوردن

۴ ۸۴

ما داریم تلاش می‌کنیم تا به شعار جدیدی برای کسب و کارمان فکر کنیم، بنابراین اگر هر کس هر پیشنهادی دارد، لطفاً به من اطلاع دهد.

- (۱) اطلاعات؛ اطلاع، آگاهی
- (۲) بهانه، عذر، توجیه، دلیل
- (۳) انتخاب؛ گزینه (۴) پیشنهاد، توصیه

۲ ۸۵

در مدتی که او در مدرسه بود پدرش هر ماه ۵۰۰ دلار به حساب او واریز می‌کرد تا برای غذا، لباس و تفریح هزینه کند.

- (۱) تنظیم؛ چیدمان
- (۲) سرگرمی، تفریح
- (۳) زیارت (۴) مهمان‌نوازی

۱ ۸۶

والدین کودکان دبستانی گاهی به نظر می‌رسد که فراموش می‌کنند بازی کردن با دوستان بخشی اساسی از رشد اجتماعی یک کودک است.

- (۱) ابتدایی، مقدماتی
- (۲) پیشرفته، مترقی
- (۳) پایه‌ای، بنیادین
- (۴) باهوش؛ هوشمند

توضیح: دبستان، مدرسه ابتدایی: «elementary school»

۳ ۸۷

برای رها بودن از استرس، باید نگران بودن درباره مشکلات کوچک را کنار بگذاریم و مهم‌تر از آن، باید بفهمیم که نگران بودن درباره یک مشکل آن را حل نمی‌کند.

- (۱) بسیار، خیلی، نسبتاً زیاد
- (۲) احتمالاً

(۳) اساساً، به طور عمده

(۴) با کمال تعجب؛ به طور شگفت‌انگیزی

توضیح: مهم‌تر از آن، مهم‌تر این‌که: «more importantly»

۹۲ | ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) با توجه به آن که قبل از "and" پیش از جای خالی یک جمله کامل داریم، انتظار می‌رود بعد از "and" نیز ساختاری موازی و به صورت جمله کامل بیاید، در حالی که گزینه (۲) فاقد فعل است و نمی‌تواند ساختاری موازی با جمله قبل از "and" بسازد. ضمن آن که کاربرد حرف اضافه "on" برای "atmosphere" نامناسب است و باید "in" به کار رود.

(۳) واژه "protected" به معنای «محافظت شده» صفتی مفعولی است و نمی‌تواند مفهوم مورد نظر در این جمله را که پوششی محافظت کننده است برساند. همچنین با توجه به این که یک "atmosphere" (جو) در زمین بیشتر نداریم، باید از حرف تعریف معرفه "the" پیش از آن استفاده کرد.

(۴) با توجه به آن که صحبت از اتفاقی است که در گذشته رخ داده و به پایان رسیده، نمی‌توانیم در جای خالی از فعل حال کامل استفاده کنیم.

وزیر سلامت آلمان، ینس اشپان جریمه‌ای ۲,۵۰۰ یورویی برای والدینی که فرزندانشان در برابر سرخک واکسینه نمی‌شوند پیشنهاد کرده است. سرخک بیماری‌ای است که می‌تواند به بیماری‌های جدی دیگر و گاهی حتی مرگ بینجامد. این [بیماری] به خصوص برای کودکان و بچه‌های کوچک و افرادی با سیستم ایمنی ضعیف خطرناک است. با این قانون، [ینس اشپان] امیدوار است تا این بیماری را کاملاً از میان ببرد. این واکنشی است به یک افزایش جدید در تعداد موارد سرخک که باعث نگرانی شده است.

اگر این قانون تصویب شود، با آغاز از ۱ مارس ۲۰۲۲ واکسن سرخک برای تمام کودکان شرکت کننده در مهدکودک‌ها و مدارس اجباری خواهد بود. این [واکسن] هم چنین برای تمام معلمان و مربیان لازم خواهد بود، علاوه بر کادر پزشکی در بیمارستان‌ها.

رهبر پیشین حزب سوسیال دموکرات آندریا ناهلس گفت: «آزادی شخصی در جایی به حد و مرز خود می‌رسد که سلامتی دیگران را به خطر بیندازد. به این دلیل است که این را مهم می‌دانم که واکسیناسیون علیه بیماری‌های مسری مانند سرخک اجباری شود.» گروه‌های مختلفی هستند که به دلایل گوناگون با واکسن‌ها مخالف‌اند. در مورد سرخک، برخی افراد به خاطر مقاله‌ای که در دهه ۱۹۹۰ منتشر شد اکراه دارند که کودکانشان واکسینه شوند. این مقاله توسط پزشک خلع شده آندرو ویکفیلد نوشته شد که گفت که واکسن سرخک ممکن است باعث اوتیسم شود. با وجود این، پژوهش ویکفیلد از این مقاله رد شده است.

۹۳ | ۳ متن به کدام یک از سؤالات زیر پاسخ نمی‌دهد؟

- (۱) آیا ممکن است سرخک در واقع به مرگ فرد بینجامد؟
- (۲) قانون جدید قرار است چه موقع عملی شود؟
- (۳) آندرو ویکفیلد چه شواهدی برای ادعایش ارائه کرد؟
- (۴) چرا برخی افراد بی‌میل هستند که واکسن سرخک بزنند؟

۹۴ | ۴ براساس متن، کدام یک از گروه‌های زیر اگر این قانون تصویب

- شود، به عنوان ملزم به زدن واکسن نام برده نشده‌اند؟
- (۱) معلمان و مربیان
 - (۲) دانش‌آموزان
 - (۳) پزشکان و پرستاران
 - (۴) مهاجران

۹۵ | ۲ منظور آندریا ناهلس از جمله زیر در پاراگراف ۳ چیست؟

«آزادی شخصی در جایی به حد و مرز خود می‌رسد که سلامتی دیگران را به خطر بیندازد.»

- (۱) آزادی شخصی بد است چون سلامتی دیگران را به خطر می‌اندازد.
- (۲) آزادی شخصی فقط تا جایی مجاز است که سلامتی دیگران را تهدید نکند.
- (۳) افراد باید به آزادی شخصی یکدیگر احترام بگذارند، صرف نظر از هر چیز.
- (۴) افراد باید بین آزادی شخصی‌شان و سلامتی‌شان [یکی را] انتخاب کنند.

۹۶ | ۱ واژه "mandatory" (اجباری، الزامی) در پاراگراف ۲ احتمالاً

به چیزی اشاره دارد که

- (۱) باید انجام شود
- (۲) توصیه شده است
- (۳) مفید است
- (۴) می‌تواند انجام شود

در اهرام جیزه، گردشگران اندکی در میان عجایب باستانی مصر قدم می‌زنند. در استراحتگاه‌های دریای سرخ، تعداد بازدیدکنندگان بسیار پایین‌تر از آن چیزی است که در سال‌های گذشته بودند. موارد ویروس کرونا در مصر تحت کنترل باقی است، اما مقامات رسمی، صاحبان هتل و راهنماهای تورها موافقت که فصل گردشگری، [که] در اکتبر شروع می‌شود، قرار است سخت باشد.

این می‌تواند برای اقتصاد خبر بدی باشد. گردشگری تا ۱۵ درصد از اقتصاد مصر را تشکیل می‌دهد. مقامات رسمی گفتند که پس از [آن که] گردشگری عمدتاً در [ماه] مارس متوقف شد، اقتصاد دارد هر ماه حدود یک میلیارد دلار را از دست می‌دهد.

سمیر تاجری است که برای حدود ۳۰ سال داشته در اهرام جنوب قاهره کار می‌کرده است. او گفت: «ما سابقاً حدود ۵۰ اتوبوس این‌جا می‌دیدیم. حالا هیچی نیست.» او برای پرداختن هزینه‌های مدرسه فرزندش دارایی‌هایش را فروخته است. «ما فقط یک اتوبوس داشتیم، یک هفته پیش، پر از روس‌ها، آن‌ها تعدادی عکس گرفتند و رفتند.»

گشت‌وگذارهای آبی نیل احتمالاً در اکتبر آغاز می‌شوند، ولی بعید است که روزها بدون بازگشت پروازهای اختصاصی بالا روند. «ثروت عجمی» از انجمن کارگزاران مسافرتی بیان داشت: «امیدواریم که سال بعد گردشگری فعال باشد.» دولت مصر اقدام کرده است تا از صنعت گردشگری با تأمین بودجه اضطراری حفاظت کند. بیش از ۹,۰۰۰ راهنمای تور تا پایان سال، ماهانه ۳۲ دلار دریافت خواهند کرد.

۹۷ | ۳ بهترین عنوان برای متن چیست؟

- (۱) اهرام؛ یک جاذبه گردشگری فوق‌العاده
- (۲) تأثیرات ویروس کرونا بر صنعت
- (۳) صنعت گردشگری مصر در خطر
- (۴) مصر موارد ویروس کرونا را تحت کنترل دارد

ریاضیات

۱۰۱ ۳ فضای نمونه‌ای انتخاب ۲ مهره از مجموع $10 = 3 + 5 + 2$

$$n(S) = \binom{10}{2} = \frac{10!}{2!8!} = \frac{10 \times 9 \times 8!}{2 \times 8!} = 45$$

مهره است:

می‌توانیم از پیشامد متمم برای حل این سؤال استفاده کنیم.
 $A' =$ پیشامد آن‌که مهره‌ها هم‌رنگ باشند، یعنی هر دو قرمز یا هر دو سبز یا هر دو زرد باشند:

$$n(A') = \binom{3}{2} + \binom{5}{2} + \binom{2}{2} = 3 + 10 + 1 = 14$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{14}{45} \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{14}{45} = \frac{31}{45}$$

۱۰۲ ۳ لاکل اعداد روی دو تاس یکسان باشد A

اعداد روی هر سه تاس متفاوت باشد A'

$$P(A') = \frac{6 \times 5 \times 4}{6^3} = \frac{20}{36} = \frac{5}{9}$$

$$P(A) = 1 - \frac{5}{9} = \frac{4}{9}$$

۱۰۳ ۴ فضای نمونه‌ای انتخاب ۳ لامپ از میان ۱۲ لامپ است:

$$n(S) = \binom{12}{3} = \frac{12!}{3!9!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9!}{9! \times 6} = 220$$

پیشامد متمم آن است که هیچ‌کدام از لامپ‌ها سالم نباشند (هر سه معیوب باشند) که ۴ لامپ معیوب داریم:

$$P(A') = \frac{\binom{4}{3}}{\binom{12}{3}} = \frac{4}{220} = \frac{1}{55}$$

$$P(A) = 1 - \frac{1}{55} = \frac{54}{55}$$

۱۰۴ ۴ در پرتاب یک تاس در دو حالت $\{1, 4\}$ عدد مربع کامل

ظاهر می‌شود. سپس دو سکه پرتاب می‌کنیم ($4 = 2 \times 2$: فضای نمونه). پس در این شاخه $8 = 2 \times 4$ حالت خواهیم داشت.

اگر در پرتاب یک تاس عدد مربع کامل ظاهر نشود (۴ حالت)، آن‌گاه یک‌بار دیگر تاس می‌ریزیم (۶ حالت) پس در این شاخه $24 = 4 \times 6$ حالت خواهیم داشت.

در نهایت طبق اصل جمع تعداد کل حالات برابر است با: $8 + 24 = 32$

۱۰۵ ۱ کل جایگشت‌های ۷ شیء (حروف کلمه) برابر ۷! است. که

همان فضای نمونه‌ای است. $n(S) = 7!$

برای آن‌که دو حرف، بین «f» و «e» قرار گیرند، پس ابتدا باید دو حرف از پنج حرف انتخاب کنیم. سپس ۲! جایگشت این دو حرف انتخابی خواهد بود و ۲! نیز جایگشت «f» و «e» را داریم. ضمناً کل بسته را یک شیء در نظر می‌گیریم که به همراه ۳ شیء دیگر به ۴! طریق جایگشت خواهند داشت:

$$f o o e \quad o o o$$

$$n(A) = \binom{5}{2} \times 2! \times 2! \times 4! = 10 \times 2 \times 2 \times 24$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{10 \times 2 \times 2 \times 24}{7!} = \frac{10 \times 2 \times 2 \times 24}{7 \times 6 \times 5 \times 4!} = \frac{4}{21}$$

۹۸ ۱ چرا نویسنده جمله زیر را در پاراگراف ۳ می‌گوید؟

«او برای پرداختن هزینه‌های مدرسه فرزندش دارایی‌هایش را فروخته است.»

(۱) تا نشان دهد شرایط اقتصادی سمیر واقعاً چقدر بد است

(۲) تا نشان دهد چقدر سمیر در مورد تحصیلات فرزندش اهمیت می‌دهد

(۳) تا نشان دهد چرا بسیاری از کودکان در مصر نمی‌توانند به تحصیلاتشان ادامه دهند

(۴) تا نشان دهد که نظام آموزشی روسیه بسیار بهتر از [نظام آموزشی] مصر است

۹۹ ۴ می‌توانیم تمام موارد زیر را از متن نتیجه بگیریم، به‌جز

این‌که

(۱) اقتصاد مصر بسیار به گردشگری وابسته است

(۲) نظام آموزشی در مصر کاملاً رایگان نیست

(۳) انتظار نمی‌رود پروازهای اختصاصی به زودی بازگردند

(۴) کارگزاران مسافرتی در مصر امیدشان را به دولت از دست داده‌اند

۱۰۰ ۴ واژه "move" (حرکت کردن؛ اقدام کردن) در سطرهای پایانی

این متن احتمالاً به چه معناست؟

(۱) بهبود یافتن؛ پیشرفت کردن

(۲) واکنش نشان دادن؛ پاسخ دادن

(۳) عوض شدن، تغییر کردن؛ عوض کردن، تغییر دادن

(۴) اقدام کردن، دست به کار شدن

$$\begin{array}{c} Q_3 \\ \uparrow \\ 34, 35, 35, 36, 42, \boxed{43}, 46, 46, 47 \end{array}$$

نیمه دوم داده‌ها

داده‌های داخل و روی جعبه عبارتند از:

$$27, 28, 29, 30, 30, 34, 35, 35, 36, 42$$

برای یافتن میانگین آن‌ها بهتر است از همه داده عدد ثابتی مانند ۳۰ را کم کنیم:

$$\text{میانگین} = \frac{-3 - 2 - 1 + 0 + 0 + 4 + 5 + 5 + 6 + 12}{10} = \frac{26}{10} = 2.6$$

حال میانگین واقعی برابر است با:

$$\bar{x} = 2.6 + 30 = 32.6$$

$$20 + 24 + 19 + 17 = 80$$

با تشکیل نسبت تناسب به جواب دست می‌یابیم:

$$\frac{17}{80} = \frac{x}{360} \Rightarrow x = \frac{17 \times 360}{80} = 76.5$$

نمره هر درسی را به دست می‌آوریم:

$$\left. \begin{array}{l} \text{نمره دین و زندگی} = \frac{90}{100} \times 20 = 18 \\ \text{نمره زبان انگلیسی} = \frac{80}{100} \times 20 = 16 \\ \text{نمره ادبیات} = \frac{50}{100} \times 20 = 10 \\ \text{نمره فلسفه} = \frac{80}{100} \times 19 = 15.2 \\ \text{نمره ریاضی} = \frac{60}{100} \times 20 = 12 \\ \text{نمره عربی} = \frac{70}{100} \times 19 = 13.3 \end{array} \right\}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{18 + 16 + 10 + 15.2 + 12 + 13.3}{6} = \frac{84.5}{6} \approx 14$$

بررسی گزینه‌ها: ۴ ۱۱۸

$$Q_2 = \text{میان} = \text{چارک دوم} = 25 \quad (1)$$

$$Q_1 = 21 \quad \text{و} \quad Q_3 = 33 \quad (2)$$

$$\text{دامنه میان چارکی} = IQR = Q_3 - Q_1 = 33 - 21 = 12$$

$$\text{Min} = 14 \quad \text{و} \quad Q_1 = 21 \Rightarrow 21 - 14 = 7 \quad (3 \text{ و } 4)$$

$$Q_1 = 21 \quad \text{و} \quad Q_2 = 25 \Rightarrow 25 - 21 = 4$$

$$Q_2 = 25 \quad \text{و} \quad Q_3 = 33 \Rightarrow 33 - 25 = 8$$

$$Q_3 = 33 \quad \text{و} \quad \text{Max} = 36 \Rightarrow 36 - 33 = 3$$

پس بیشترین پراکندگی بین چارک دوم و سوم است. (نادرستی گزینه ۳) و کمترین پراکندگی بین چارک سوم و بیشترین داده است. (درستی گزینه ۴)

در نمودار جعبه‌ای، بیش از یک مجموعه داده را می‌توان در

یک نمودار نشان داد. این بدان معناست که این روش برای مقایسه داده‌ها بسیار عالی است.

$$n(S) = 2^4 = 16$$

$$A = \{(د, د, د, د), (د, د, د, پ), (د, د, پ, د), (د, د, پ, پ), (د, پ, د, د), (د, پ, د, پ), (د, پ, پ, د), (د, پ, پ, پ)\}$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{5}{16}$$

$$n(S) = 7 \times 7 \times 7 = 7^3$$

لااقل یک رقم تکراری باشد

$$A' = \text{هر سه رقم متفاوت باشند} \Rightarrow n(A') = 7 \times 6 \times 5$$

$$P(A') = \frac{7 \times 6 \times 5}{7^3} = \frac{6 \times 5}{49} = \frac{30}{49}$$

$$\Rightarrow P(A) = 1 - \frac{30}{49} = \frac{19}{49}$$

$$n(S) = 10$$

$$A = \{1, 3, 5, 7, 9\}$$

$$B = \{2, 3, 5, 7\}$$

$$\Rightarrow A \cup B = \{1, 2, 3, 5, 7, 9\}$$

$$P(A \cup B) = \frac{6}{10} = 0.6$$

تصحیح اشتباهات و ارائه معیارهای گرایش به مرکز و یا پراکندگی به ترتیب در گام‌های سوم و چهارم انجام می‌گیرد.

گروه خونی متغیر کیفی و با مقیاس اسمی است.

در علم احتمال، عملی که برای جمع‌آوری داده‌ها صورت می‌گیرد آزمایش است.

ابتدا داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$3, 8, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18$$

$$\begin{array}{ccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ Q_1 & Q_2 & Q_3 \end{array}$$

$$IQR = Q_3 - Q_1 = 14 - 8 = 6$$

از طرفی مد داده‌ها عدد ۸ است (بیشترین فراوانی را دارد)

$$8 - 6 = 2$$

هر دو عبارت درست هستند.

مقدار A برابر است با: میانگین + انحراف معیار

$$\bar{x} = \frac{14 + 19 + 12 + 17 + 18}{5} = \frac{80}{5} = 16$$

$$\sigma^2 = \frac{(14-16)^2 + (19-16)^2 + (12-16)^2 + (17-16)^2 + (18-16)^2}{5}$$

$$= \frac{4 + 9 + 16 + 1 + 4}{5} = \frac{34}{5} = 6.8 \Rightarrow \sigma = \sqrt{6.8} \approx 2.6$$

$$A = 16 + 2.6 = 18.6$$

$$\begin{array}{c} Q_1 \\ \uparrow \\ 21, 24, 25, 26, \boxed{27}, 28, 29, 30, 30 \end{array}$$

نیمه اول داده‌ها

۳ ۱۲۰

۴ ۱۲۵ یک نسبت تناسب تشکیل می‌دهیم:

$$\frac{x}{100} = \frac{99}{360} \Rightarrow x = \frac{99 \times 100}{360} = 27.5$$

۲ ۱۲۶ میانه حقوق افراد جامعه در وضعیت اولیه برابر M و پس از افزایش حقوق برابر M' است و داریم:

$$M' = a + M$$

$$\text{خط فقر جدید} = \frac{M'}{2} = \frac{a + M}{2} = \frac{a}{2} + \frac{M}{2}$$

$$\text{خط فقر اولیه} = \frac{M}{2} \Rightarrow \text{خط فقر جدید} = \frac{a}{2} + \text{خط فقر اولیه}$$

پس خط فقر به مقدار $\frac{a}{2}$ تومان افزایش می‌یابد.

۴ ۱۲۷

$$\frac{(300 \times 5000) + (50 \times 120000)}{(300 \times 2000) + (50 \times 40000)} \times 100$$

$$= \frac{1500000 + 6000000}{600000 + 2000000} = \frac{7500000}{2600000} \times 100 = \frac{75}{26} \times 100 \approx 288$$

$$\frac{\text{قیمت در سال ۹۲} - \text{قیمت در سال ۹۸}}{\text{قیمت در سال ۹۲}} \times 100 = \text{تورم}$$

$$\frac{225}{100} = \frac{4500 - x}{x} \Rightarrow 225x = 450000 - 100x$$

$$\Rightarrow 225x + 100x = 450000 \Rightarrow 325x = 450000$$

$$\Rightarrow x = \frac{450000}{325} = 1384.6$$

۲ ۱۲۹ جمعیت بیکاران در حالت اولیه

$$\text{نرخ بیکاری اولیه} = \frac{25000}{25000 + 155000} \times 100 = \frac{25000}{180000} \times 100$$

$$= \frac{25}{180} \times 100 \approx 13.8$$

جمعیت بیکاران در حالت جدید برابر ۱۵۰۰۰ است:

$$\text{نرخ بیکاری ثانویه} = \frac{15000}{180000} \times 100 = \frac{15}{180} \times 100 \approx 8.3$$

پس نرخ بیکاری $13.8 - 8.3 = 5.5$ درصد کاهش می‌یابد.

۴ ۱۳۰

$$\left(\frac{\text{میانگین تعداد} + \text{درصد کلمات}}{\text{کلمات در هر جمله} + \text{دشوار}} \right) \times \frac{1}{4}$$

$$10 = \left[\frac{(x+12) \times 0.4}{4} \right] \Rightarrow [0.4x + 4/8] = 10$$

$$10 \leq 0.4x + 4/8 < 11$$

$$\frac{-4/8}{-4/8} \rightarrow 10 - 4/8 \leq 0.4x + 4/8 - 4/8 < 11 - 4/8$$

$$\frac{5/2 \leq 0.4x < 6/2}{\div 0.4} \rightarrow \frac{5/2}{0.4} \leq \frac{0.4x}{0.4} < \frac{6/2}{0.4} \Rightarrow 13 \leq x < 15/5$$

۳ ۱۳۱ داده‌ها مرتب هستند، پس:

$$\text{میانگین} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{2/8 + 3}{2} = 2/9$$

$$\Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{2/9}{2} = 1/45$$

$$\text{میانگین} = \frac{1/2 + 1/5 + 2 + 2/5 + 2/8 + 3 + 3/5 + 5 + 6/5 + 10}{10}$$

$$= \frac{38}{10} = 3.8$$

$$\Rightarrow \text{خط فقر} = \frac{3.8}{2} = 1.9$$

$$\text{اختلاف خط فقر به دو روش} = 1.9 - 1/45 = 0.45$$

$$7, 7, 8, 8, 8, 9, 9, 10, 10, 11, 11$$

$$Q_1 = \frac{8+9}{2} = 8.5 \quad Q_3 = 11$$

$$9, 9, 10, 10, 11, 11, 12, 12, 12, 13, 13, 14, 15, 15, 16, 16$$

$$Q_3 = \frac{13+14}{2} = 13.5$$

داده‌های بین چارک اول و سوم عبارتند از:

$$9, 9, 10, 10, 11, 11, 12, 12, 12, 13, 13$$

و میانگین آن‌ها برابر است با:

$$\frac{2(9) + 2(10) + 2(11) + 3(12) + 2(13)}{11}$$

$$= \frac{18 + 20 + 22 + 36 + 26}{11} = \frac{122}{11} \approx 11$$

۲ ۱۲۱ در نمودار راداری داریم:

$$\frac{360}{\text{تعداد متغیرها}} = \text{زاویه بین دو نیم خط}$$

$$\Rightarrow \text{تعداد متغیرها} = \frac{360}{\text{زاویه بین دو نیم خط}}$$

از آن جا که تعداد متغیرها عددی طبیعی است، بنابراین زاویه بین دو نیم خط در نمودار راداری نمی‌تواند ۱۶ درجه باشد.

بررسی گزینه‌ها:

$$1) n = \frac{360}{12} = 30$$

$$2) n = \frac{360}{16} = 22.5$$

$$3) n = \frac{360}{24} = 15$$

$$4) n = \frac{360}{36} = 10$$

$$A \text{ ارتفاع جعبه} = A \text{ مساحت دایره} = \pi r^2 = \pi (\sqrt{3})^2 = 3\pi \quad 2 \quad 122$$

$$A \text{ حجم جعبه} = 2 \times 3 \times 3\pi = 18\pi$$

$$B \text{ ارتفاع جعبه} = B \text{ مساحت دایره} = \pi r^2 = \pi (1)^2 = \pi$$

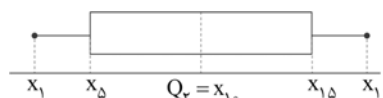
$$B \text{ حجم جعبه} = 6 \times 4 \times \pi = 24\pi$$

$$\frac{B \text{ حجم جعبه}}{A \text{ حجم جعبه}} = \frac{24\pi}{18\pi} = \frac{4}{3}$$

$$4 \quad 123 \text{ مقدار متغیر سوم در نمودار حبابی متناسب با مساحت}$$

دایره‌ها است.

۲ ۱۲۴

با توجه به تعداد داده‌ها، چهار داده روی میله (دنباله سمت چپ) و چهار داده روی میله (دنباله سمت راست) و یازده داده داخل و روی جعبه قرار می‌گیرند و میانگین کل آن‌ها برابر است با:

$$\bar{x} = \frac{(4 \times 10) + (11 \times 20) + (4 \times 35)}{19} = \frac{40 + 220 + 140}{19} = \frac{400}{19} \approx 21$$

اقتصاد

۱ ۱۳۲

۱۳۶ الف) حدود $\frac{1}{5}$ از جمعیت $\frac{7}{5}$ میلیاردی کره زمین در

کشورهای توسعه یافته و $\frac{4}{5}$ باقی مانده در کشورهای در حال توسعه و توسعه نیافته زندگی می کنند.

ب) چین با رتبه ۹۰ از جمله کشورهایی با درآمد سرانه پایین و توسعه انسانی بالا است.

ج) شاخص توسعه انسانی یا HDI گاهی نشان از تفاوت سطح درآمد سرانه با سطح توسعه انسانی دارد. این شاخص ترکیبی از چند شاخص، مثل تولید ناخالص ملی، نرخ باسوادی بزرگسالان، امید به زندگی و ... است که با محاسبه آن ملاحظه می شود که چه بسا کشورهای با درآمد سرانه مشابه، توسعه انسانی متفاوتی داشته باشند.

د) دلار به دو دلیل شاخص مناسبی برای تبدیل تولید ملی و مقایسه کشورها نیست: ۱- نوسان روزانه در برخی مناطق ۲- تعیین نرخ دلار توسط سیاست های دولت

۳ ۱۳۷ بررسی عبارت های نادرست:

الف) بورس از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه های راکد، حجم سرمایه گذاری را در جامعه افزایش می دهد.

ب) در بورس کالا، کالا به صورت کاغذی مبادله می شود نه فیزیکی.

۱۳۸ ۲ توسعه رشد را دربر می گیرد اما رشد توسعه را دربر نمی گیرد. به عبارت دیگر هر رشدی توسعه نیست.

۱۳۹ ۴ الف) در این مورد چون بانک به عنوان واسطه حذف می شود، مردم سود بیشتری دریافت می کنند و کسب و کار هم سود کمتری می پردازد. ب) سهم ورقه قابل معامله ای است که نشان دهنده مالکیت دارنده آن در شرکت سهامی است.

تعریف ذکر شده در گزینه های (۱) و (۲) مربوط به اوراق مشارکت است.

۱۴۰ ۳ الف) کشورهای عقب مانده را کشورهای جهان سوم می نامند. ب) درآمد سرانه ابتدا به پول رایج هر کشور محاسبه می شود، سپس با توجه به دلار PPP در آن کشور به قیمت دلار آمریکا محاسبه شده و سپس امکان مقایسه سطح درآمد سرانه که معیار اندازه گیری رفاه مادی در جوامع است، فراهم می شود.

ج) شکاف عمیق بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه تنها به درآمد سرانه محدود نمی شود بلکه تقریباً در تمام شاخص های توسعه با درجات مختلف قابل مشاهده است.

۱ ۱۴۱ بررسی عبارت های نادرست:

الف) اندیشمندان کشورهایی مثل ایران اصطلاح «پیشرفت» را به جای توسعه یافتگی انتخاب کردند، زیرا توسعه یافتگی را فشار سازمان های بین المللی برای غربی شدن می دانستند.

ب) برای محاسبه نرخ رشد و برای از بین بردن تأثیر افزایش قیمت ها بهتر است از نرخ ثابت استفاده شود.

$$\text{اندازه وزن (کیلوگرم)} = \frac{x}{(1/70)^2} \Rightarrow 25 = \frac{x}{(1/70)^2} \Rightarrow x = 25 \times (1/70)^2$$

$$\Rightarrow 25 = \frac{x}{2/89} \Rightarrow x = 72/25$$

۱۳۳ ۱ با توجه به الگوی داده شده که دارای تناوب است، قیمت سهام در سال ۸۸ برابر ۴۰۰ تومان و در سال ۹۹ برابر ۱۵۰ تومان بوده است و اختلاف این دو برابر ۲۵۰ = ۴۰۰ - ۱۵۰ تومان خواهد بود.

۱۳۴ ۳ روش اول: نقاط (۲۳، ۹۶) و (۳۷، ۹۸) را انتخاب می کنیم که باید معادله خط گذرنده از آن ها را بنویسیم:

$$m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{37 - 23}{98 - 96} = \frac{14}{2} = 7$$

$$y = mx + n \xrightarrow{m=7, x=96, y=23} 23 = 7 \times 96 + n \Rightarrow 23 = 672 + n$$

$$\Rightarrow n = -649$$

$$y = mx + n \xrightarrow{m=7, n=-649} y = 7x - 649$$

حال به جای x عدد ۹۷ را قرار می دهیم:

$$y = 7(97) - 649 = 679 - 649 = 30$$

روش دوم: از آن جا که سال ۹۷ دقیقاً بین سال های ۹۶ و ۹۸ است و رابطه خطی است. بنابراین میزان تورم سال ۹۷ برابر میانگین تورم سال های ۹۶ و ۹۸ است:

$$97 \text{ سال } = \frac{23 + 37}{2} = \frac{60}{2} = 30$$

۴ ۱۳۵

$$\text{میانگین ماه ها} = \frac{5 + 6 + 7 + 8 + 9}{5} = \frac{35}{5} = 7$$

$$\text{میانگین تعداد فروش} = \frac{20 + 35 + 45 + 30 + 20}{5} = \frac{150}{5} = 30$$

نقاط (۲۰، ۹) و (۳۰، ۷) را انتخاب می کنیم:

$$y_m = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{30 - 20}{7 - 9} = \frac{10}{-2} = -5$$

$$y = mx + n \xrightarrow{m=-5, x=7, y=30} 30 = (-5)(7) + n$$

$$\Rightarrow 30 = -35 + n \Rightarrow n = 65$$

$$y = mx + n \xrightarrow{m=-5, n=65} y = -5x + 65 \xrightarrow{x=10} y = -5(10) + 65$$

$$y = -50 + 65 = 15$$

|مقدار واقعی - مقدار اندازه گیری| = خطای برون یابی

$$\Rightarrow 2 = |15 - x| \Rightarrow 15 - x = 2 \Rightarrow 15 - 2 = x \Rightarrow x = 13$$

یا

$$x - 15 = 2 \Rightarrow x = 2 + 15 \Rightarrow x = 17$$

علوم و فنون ادبی

۱۴۶ ۲ ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی شاخص‌ترین شاعران حوزه ادبیات کارگری‌اند.

۱۴۷ ۳ توجه به قالب‌های قصیده و مثنوی در شعر ملک‌الشعرا بهار و ادیب‌الممالک فراهانی بیشتر است؛ اما دیگر شاعران این دوره که به زبان مردم کوچه و بازار شعر می‌گفتند، به قالب‌هایی مثل مستزاد، چهارپاره و نیز سرودن ترانه و تصنیف رغبت بیشتری داشتند.

۱۴۸ ۳ ابیات سؤال، سروده «فرخی یزدی» است.

۱۴۹ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حقوق زنان

(۴) وطن‌دوستی و جان‌فشانی در راه وطن

۱۵۰ ۳ در شعر برخی از شاعران این دوره توجه به واژگان کهن مشاهده می‌شود. کاربرد واژه‌هایی مثل بادافره، خلیدن، گلخن و ... از این دست هستند که واژه گلخن در گزینه (۳) دیده می‌شود.

۱۵۱ ۳ کنار گذاشتن قید و بندهای نثر مصنوع و فنی و ماهیت گزارشی و ساده یافتن نثر از «ویژگی‌های ادبی» نثر دوران بیداری است.

۱۵۲ ۲ عبارت سؤال، برگرفته از کتاب «تاریخ بیداری ایرانیان» اثر «ناظم‌الاسلام کرمانی» است.

۱۵۳ ۳ تقطیع سایر گزینه‌ها:

(۱)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

ت	هـ	ا	ت	ک	ج	ب	ش	د	ر	ب	غ	ج	م	ل	ت
U	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	U	U
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ک	ند	پس	ت	ش	کر	ری	زی	ک	ند	سن	بل	سد	من	سا	یی
U	-	-	U	-	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند
مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین

(۲)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

هـ	مز	آ	ثا	ر	رو	ی	تس	ت	گر	گل	را	ست	با	زا	ری
U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-	U	-	-	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ا	دب	نب	ود	ث	را	گف	تن	ک	چ	گل	حو	ر	سپ	ما	یی
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند	تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند
مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین	مفاعیلین

۱۴۲ ۱ الف) منظور از اوراق بهادار، اسنادی است که در فرآیند

تأمین منابع مالی به عنوان تضمین صادر می‌شود.

گزینه‌های (۲) و (۳) تعریف اسنادی مثل سفته است.

ب) مبلغ اسمی سهام بر روی ورقه سهم درج می‌شود.

ج) بازار سرمایه هم محل عایدی و هم خطر (ریسک) است.

د) بورس با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری پس‌اندازها در فعالیت‌های مفید اقتصادی در کاهش نرخ تورم مؤثر است.

۱۴۳ ۳ الف) اوراق قرضه از نظر شرعی رباخواری محسوب می‌شوند؛ در

نتیجه در کشور ما از اوراق مشارکت استفاده می‌شود.

ب) نرخ مرگ و میر نوزادان در هر هزار تولد در نروژ $\leftarrow 2/3$

نرخ باسوادی بزرگسالان در موزامبیک $\leftarrow 50/6$ درصد

ج) در کشور ما، دهه چهارم انقلاب را دهه عدالت و پیشرفت نامیده‌اند.

د) گاهی اوراق مشارکت مثل سهام می‌تواند در بازار سرمایه خرید و فروش شوند که البته این همیشگی نیست.

۱۴۴ ۴ نکته: از جدول‌ها غافل نشوید زیرا به شدت مهم هستند.

گروه کشورها	متوسط نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)	متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر ۱۰۰۰ تولد)	متوسط امید به زندگی (در آغاز تولد (سال))
۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف	۵۷/۱	۸۹/۴	۶۰/۵
۴۹ کشور با توسعه انسانی زیاد	نزدیک به ۱۰۰	۶	۸۰/۵

۱۴۵ ۲ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

د) پیشرفت با توجه به موقعیت‌ها تغییر می‌کند نه توسعه.

ه) انقلاب صنعتی در اروپا رخ داد.

و) افزایش ظرفیت تولیدی مربوط به رشد است نه پیشرفت.

تغییر کمیت مصوّت
کوتاه به بلند

حذف همزه

تغییر کمیت
مصوت کوتاه به

(1)

مفاعیلن

بلند بودن هجای پایان مصراع

تغییر کمیت مصوّت بلند به کوتاه

↓

مفعول

(۴)

تَغْيِيرُ كَمِّيَّتِ مَصَوْتٍ تَغْيِيرُ كَمِّيَّتِ مَصَوْتٍ

بلند به کوتاه کوتاه به بلند

مفعول

(۱) هجای هفتم مصراع دوم (رَز)

مصرع اوّل (شَست) / هجای چهارم مصرع دوم (زَست)

مصرع دوم (نست)

حذف همزه (۲)

تغییر کمیت مصوّت کوتاه به بلند (۱)

زَلْ	فِ	تْ	مَ	رَا	عَمَ	رِ	دِ	رَا	زَسَبْتَ	وَ	لِی	نِیَسْتُ
-	↓ -	U	U	-	-	U	U	-	-	U	-	U
در	دَسَبْتُ	سَ	رِ	مُو	یِی	یَ	زَا	عَمَ	رِ	دِ	رَا	زَمَ
-	-	U	↓ -	-	↓ U	U	-	-	U	U	-	-
			↑		↑		↑	↑				
			تَغْیِیرِ کَمِّیَّتِ		تَغْیِیرِ کَمِّیَّتِ	حَذْفِ	حَذْفِ					
			مَصَوْتِ کَوَاحِ		مَصَوْتِ بَلَنْدِ	هَمْزِ	هَمْزِ					
			بِه بَلَنْدِ (۳)		بِه کَوَاحِ (۴)	(۵)	(۶)					
مَفْعُولُ			مَفَاعِیلُ		مَفَاعِیلُ							فَعُولُ

(مَسْتَفْعَلُ مَسْتَفْعَلُ مَسْتَفْعَلُ مَسْتَفْعَلُ)

۱۵۸ ۲ تقطیع گزینه (۲):

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه (۱) تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۴)

تغییر کمیت مصوت بلند به بلند (۲) تغییر کمیت مصوت بلند به بلند (۳) تغییر کمیت مصوت بلند به بلند (۵)

نی	یز	خا	ک	خ	ریب	م	رو	ض	ی	شا	ه	ن	جف
-	-	-	U	U	-	U	-	U	U	-	U	-	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
بُ	ن	با	غ	ح	قیب	قت	سر	و	بس	تا	ن	ی	قین
U	U	-	U	U	-	-	-	U	-	-	U	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۶)
تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۷)
تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۸)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۱) تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۲)

م	ن	آ	ز	د	گی	از	عش	ق	عش	ق	چُن	ت	بی	حا	شا
U	U	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
گ	رت	با	ور	ن	می	دا	ری	پ	دس	ت	ام	ت	حا	نم	ده
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	U	-	U	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

تغییر کمیت مصوت

کوتاه به بلند (۳)

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

(۳)

دو	ز	اَی	کو	تا	پ	کی	با	شی	د	لا	بی	خا	ن	ما
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
اَی	چ	اَو	قا	تسلت	را	ه	خا	ن	ما	ن	خُد	پ	پرس	-
U	-	-	-	-	U	-	-	U	-	U	-	U	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۱)
تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۲)

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۴)

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه (۱)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند (۲)

شر	ح	وِب	را	ن	گی	ی	جُغ	د	عَ	مَز	وَح	شی	پرس
-	U	-	-	U	U	U	-	U	U	-	-	-	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
زَا	ک	یک	لح	ظ	پ	وِب	را	ن	ی	من	بو	دِم	روز
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

۱۵۹ ۱ تقطیع بیت گزینه (۱):

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

دا	ی	ی	دهِر	ن	پر	ور	د	گ	سی	را	ک	ن	خرد
-	U	U	-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
بیب	نی	پی	دو	ست	ک	این	دا	ی	چ	بی	مه	ز	و
-	-	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

تقطیع سایر گزینه‌ها:

(۲)

تغییر کمیت مصوت کوتاه به بلند

بلخ	را	هیچ	قَد	فا	ی	چ	و	فا	ت	ت	ن	بود
-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	U	-	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
آ	خ	ری	دو	ر	قَد	لک	وقت	پ	دان	این	چ	قَد
-	U	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

(۳)

گر	چ	خ	ق	ز	ج	فا	ها	ی	ف	لک	مج	رو	حند
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-
↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
ان	د	رین	دو	ر	ک	شب	حا	م	ل	تش	وِب	ش	ب
-	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U
↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریف یا مفهوم مشخص کن
(۱۸۵-۱۸۱):

۱۸۱ ۴ ترجمه کلمات مهم: ما أُبْرئُ: تبرئه نمی‌کنم [ما: حرف نفی + أُبْرئُ: فعل مضارع، صیغه متکلم وحده] / نفسي: نفس خود را / إِنَّ النفس: زیرا (همانا) نفس / لَ: قطعاً، بی‌گمان / أَمَّا زُ: بسیار امرکننده / بالسوء: به بدی / إِلَّا ما: مگر آن‌که / رَجِمَ زُبِّي: پروردگارم رحم آورد

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «برای» معادلی ندارد؛ در عبارت «لَ» داریم که حرف تأکید است. ←
قطعاً، بی‌گمان، بسیار امر کردن ← بسیار امر کننده
(۲) «ما أُبْرئُ» مضارع منفی است نه ماضی منفی!
(۳) «ما» حرف نفی است و فعل مضارع را منفی کرده است. ← تبرئه نمی‌کنم، ضمیر «ی» در «زُبِّي» ترجمه نشده است.

۱۸۲ ۳ ترجمه کلمات مهم: الموسوعة العلمية: دایرة‌المعارف علمی / هي مجموعة من الكتب: یک مجموعه از کتاب‌هاست / قد تبْلُغ: گاهی می‌رسد / آلاف الصفحات: هزاران صفحه / و تُصَمِّمُ: و دربر دارد / معلومات كثيرة: دانستنی‌های بسیاری را / غني الكائنات: از موجودات / وظواهر الطبيعة: و پدیده‌های طبیعت

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «هي مجموعة» خبر است و نباید با «که» ترجمه شود، «ظواهر الطبيعة» ترکیب اضافی است نه وصفی ← [الظواهر الطبيعية: پدیده‌های طبیعی]
(۲) «آن» در «صفحات آن» معادلی ندارد، حرف «قد» قبل از فعل مضارع لحاظ نشده است.

(۴) «با هزاران صفحه» نادرست است، فعل «قد تبْلُغ» ترجمه نشده است، «پدیده‌های طبیعی» ترکیب وصفی است اما در عبارت ترکیب اضافی داریم.

۱۸۳ ۳ «نعم الله: نعمت‌های خدا» نه «نعمت‌های الهی»! / «عليكم: بر شما» نه «برعهده شما»!

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «زمانی‌که: عندما» نه «کُلّما: هر بار، هرچه»، «غرق می‌شود: يغرق» نه «يغرق: غرق می‌کند»

(۲) «إذا: هرگاه، اگر» و اسلوب شرط، تعریف نادرستی برای عبارت سؤال است، «هر مکانی: كل مكان» نه «كل الأماكن»!

(۴) فعل «قطع می‌شود» مضارع است نه ماضی.

۱۸۵ ۲ ترجمه درست عبارت: «به مردم ناسزا نگویید که میانشان

دشمنی را به دست آورید!»

مفهوم: تأکید اصلی عبارت بر «دشنام ندادن و نتیجه بد دشنام دادن» است که در گزینه (۲) هم به آن اشاره شده است.

نکته: در گزینه (۳) تأکید به طور کلی بر «دشمنی ایجاد نکردن» است.

۱۷۶ ۴ تشبیه (بیت «پ»): صفحه جهان (اضافه تشبیهی)

کنایه (بیت «ب»): «دست بر سر کسی داشتن» در این‌جا کنایه از مهربانی با او / «گذشتن سر از چرخ» کنایه از رسیدن به کمال
مجاز (بیت «الف»): کلک (قلم) مجاز از شعر
جان‌بخشی (بیت «ت»): زین بستن بر پشت فلک

۱۷۷ ۴ استعاره نوع ۱:

استعاره نوع ۲: نسبت دادن دل و اندوهگین شدن به کوهسار

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره نوع ۱: کمان استعاره از ابروی معشوق
استعاره نوع ۲: نسبت دادن مستی و خواب و سر بر بالین نهادن به چشم
(۲) استعاره نوع ۱: صبح استعاره از چهره معشوق
استعاره نوع ۲: نسبت دادن سخن‌گفتن به زمانه
(۳) استعاره نوع ۱: نرگس استعاره از چشم معشوق
استعاره نوع ۲: این‌که چشم خون دل کسی را بخورد و این‌که غمزه قصد شکار کند.

۱۷۸ ۱ وزن گزینه (۱): مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستفعّل

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن (مستفعّل مفعولن // مستفعّل مفعولن)
(۳) مفتعلن مفاعیلن // مفتعلن مفاعیلن
(۴) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن (مستفعّل فاعولن // مستفعّل فاعولن)

۱۷۹ ۲ تقطیع گزینه (۲):

گَر	د	لَم	دَر	عَش	ق	ث	دِی	وَا	ن	شُد	عِی	بَش	مَ	کُن
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
بَد	ر	بِی	تُق	صَا	نْ	زَر	بِی	عِی	بُ	کُل	بِی	خَا	ر	نِیست
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن	فاعلاتن

بررسی سایر گزینه‌ها: مفتعلن مفاعیلن // مفتعلن مفاعیلن

۱۸۰ ۴ تقطیع بیت سؤال:

هَر	تِیَـ	کِ	دَر	کِی	سَست	گَر	بَر	دِ	لِ	رِی	شَا	یَد
-	-	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مَـ	نِیَـ	یَـ	کِی	بَا	شِیم	اَز	جُم	لِ	یَـ	قُر	بَا	هَـ
-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل

تقطیع گزینه (۴):

چَنـ	دَا	کِ	جَـ	فَا	خَا	هَی	مِی	کُن	کِ	نِـ	مِی	گَر	دَد
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
غَم	گَر	دِ	دِ	لِ	سَع	دِی	یَا	یَا	دِ	طَـ	رَی	نَا	کَت
-	-	U	U	-	-	-	-	-	U	U	-	-	-
مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل	مستفعّل

(= مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مستفعّل مستفعّل مستفعّل مستفعّل
(۲) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن
(۳) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

تاریخ

۱۹۱ ۳ نخستین مدرسه‌ها به دست مسیونرهای اروپایی و آمریکایی، تأسیس شد.

۱۹۲ ۱ در دوره سلطنت ناصرالدین شاه، با ورود محصولات جدید کشاورزی از اروپا به ایران، تحولی عظیم در شیوه تغذیه ایرانیان ایجاد شد.

۱۹۳ ۳ به رغم رکودی که در صنایع دستی ایران به ویژه از نیمه دوم عصر قاجار به وجود آمد، تولید فرش و صادرات آن به کشورهای جهان، به ویژه اروپا و آمریکا، رشد چشمگیری پیدا کرد.

۱۹۴ ۱ شیوه تولید شبانکارگی (شبابی) یا ایلپاتی، مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود.

شیوه تولید خرده‌کالایی دولتی و خصوصی، ویژه اقتصاد شهری بود.

۱۹۵ ۳ روحانیون به سبب نظارت بر موقوفات و دریافت وجوهات شرعی از نظر مالی مستقل از حکومت بودند.

۱۹۶ ۱ با سقوط صفویان و آغاز بحران‌های شدید سیاسی و نظامی، کشور ما در عرصه اقتصادی و تولید دچار رکود فراوانی شد، اما با به قدرت رسیدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های داخلی، مجدداً در اوایل دوره قاجار صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت. در این زمان، به علت جنگ‌های ناپلئون، کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد، اما صنایع دستی ایران مانند منسوجات ابریشمی، شال، مخمل، زری‌باف، ظروف سفالی و لعاب‌دار، منبت‌کاری، قلم‌کاری، خاتم‌کاری و انواع اسلحه گرم و سرد، با کیفیت خوب تولید می‌شدند.

۱۹۷ ۴ در دوره قاجار، نظام تعلیم و تربیت سنتی ایران تداوم و گسترش یافت. در آن زمان سوادآموزی مقدماتی در مکتب‌خانه‌ها یا از طریق معلمان خصوصی و یا معلمان سرخانه انجام می‌گرفت. دانش‌آموزانی که توانایی مالی و علاقه به ادامه تحصیل داشتند، وارد مدرسه‌های قدیم و حوزه‌های علمیه می‌شدند. در این مراکز آموزشی، علوم نقلی و عقلی تعلیم داده می‌شد.

۱۹۸ ۱ فتحعلی شاه در حفظ یکپارچگی کشور و سامان دادن به اوضاع داخلی موفق بود، اما در مقابله با تهاجم نظامی و نفوذ سیاسی کشورهای اروپایی ناکام ماند.

۱۹۹ ۲ میرزا حسین خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری در تشویق شاه برای سفر به فرنگ و اخذ تمدن اروپایی داشت.

۲۰۰ ۴ ناپلئون نخست مصر را تصرف کرد و سپس درصدد حمله به هندوستان برآمد. از آن‌جا که ایران مناسب‌ترین راه دست‌یابی ناپلئون به هند بود، نمایندگان او یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار شدند.

۲۰۱ ۱ در عهد اشکانی، ستایش ایزد مهر (میترا) به قلمرو روم در آسیای صغیر راه یافت و در آن‌جا به کیشی مستقل تبدیل شد.

۲۰۲ ۳ یکی از برجسته‌ترین مراکز علمی جهان باستان، دانشگاهی بود که در عصر ساسانی در شهر جندی‌شاپور پدید آمد. این شهر در حوالی دزفول کنونی، در استان خوزستان قرار داشته است. دانشگاه جندی‌شاپور تا قرون نخستین اسلامی به فعالیت خود ادامه داد.

■ گزینۀ مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۹۰ - ۱۸۶):

۱ ۱۸۶ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) جمع «کبیر»، «کبار» است نه «کبار»؛ ضمناً صفت است برای «مُعْجَم» نه «الموسوعة»

(۳) «يُجَمَّعُ» خبر نیست و خبر «الموسوعة»، «مُعْجَم» است. این فعل، جمله وصفیه است برای اسم نکره «مُعْجَم».

(۴) «کثیراً» جزء مبنی‌ها نیست و معرب است.

۱ ۱۸۷ قسمت اول گزینۀ (۱) درست است. اما با توجه به معنا «تَصِل: می‌رسد» در جای خالی دوم نادرست است. باید از فعل «أَوْصَلَ، يُوصِلُ، إِبْصَال: رساندن» استفاده کنیم.

۱۸۸ ۳ نکته: ضمیر متصل متکلم وحده، یعنی «ي»، در بعضی از مواقع، حذف می‌شود و به جای آن کسره (ـِ) باقی می‌ماند. به عنوان مثال در همین گزینه، «دین» در اصل «دینی» بوده است که ضمیر «ي» از آن حذف شده است. ترجمه: دین شما برای خودتان و دین من برای خودم.

یکی دیگر از مواقعی که ضمیر «ي» حذف می‌شود، هنگام اتصال ضمیر به فعل است. مثال: «إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ» که در اصل «أَعْبُدُونِي» بوده که ضمیر «ي» حذف شده و فقط یک کسره باقی مانده است. و یکی دیگر از موارد حذف ضمیر «ي» در اسم‌های منادای مضاف به «یاء» متکلم است. مانند: «رَبِّ انْصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ» که «رَبِّ» در اصل «رَبِّي» بوده است. ترجمه: «پروردگار من؛ مرا بر قوم کافر یاری فرما».

۱۸۹ ۴ نکته: حرفی که جمله ماقبل خود را تکمیل می‌کند و از آن رفع ابهام می‌کند، حرف مشبّهة بالفعل «لَكِنَّ» است. در گزینۀ (۴) این حرف دیده می‌شود.

۱۹۰ ۲ سؤال از ما «لا» بی‌را می‌خواهد که معنای «لیس: نیست» می‌دهد.

بررسی و ترجمۀ گزینه‌ها:

(۱) «لا»ی نفی جنس است و معنای «هیچ ... نیست» می‌دهد. بنابراین معنای «لیس» نمی‌دهد.

ترجمه: هیچ موفقیتی نیست مگر در راستگویی!

(۲) «لا» معنای «لیس» دارد.

ترجمه: برتری نیست مگر برای اهل تقوا!

(۳) «لا»ی نهی است و قطعاً معنای «لیس» ندارد.

ترجمه: کمک به نیازمندان را فراموش نکنید!

(۴) «لا» معنای «نه» می‌دهد نه «لیس».

ترجمه: در صبحانه عسل می‌خوریم (خورندۀ صبحانه هستیم) نه پنیر!

۲۱۴ ۳ در دوره صفوی که با تحولات عظیم علمی در اروپا هم‌زمان بود، علوم تجربی و ریاضیات در ایران رو به افول گذاشت.

۲۱۵ ۱ مسجد جامع عباسی (مسجد امام) یکی از زیباترین و مهم‌ترین مساجدی است که در عهد شاه عباس، به عنوان بخشی از مجموعه میدان نقش جهان طراحی و ساخته شد. هماهنگی در رنگ‌ها و نقش‌های کاشی‌ها و طراحی و معماری بی‌نظیر، این مسجد را به یکی از مجموعه‌های عالی معماری صفوی بدل کرده است.

۲۱۶ ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) این سلسله‌مراتب پس از انقراض امپراتوری شارلمانی به وجود آمد و مربوط به اقدامات شارلمانی نیست.
ج) شارلمانی هم‌چون پدر و نیای خود با پاپ متحد شد و از او در برابر دشمنان و رقیبانش پشتیبانی کرد.

۲۱۷ ۴ اختراع دستگاه چاپ توسط یوهانس گوتنبرگ آلمانی، از مهم‌ترین ابداعات فناوری در عصر رنسانس بود.

۲۱۸ ۲ لوتر در مطالعات و تأملات گسترده خود در باب آیین مسیح و کتاب مقدس، به این نتیجه رسید که برخلاف دیدگاه غالب کلیسایان، آن‌چه مایه رستگاری انسان می‌شود، ایمان است و نه انجام دادن کارهای نیک.

۲۱۹ ۴ در سده‌های ۱۱ و ۱۲ م اختلاف و درگیری شدیدی میان پاپ و امپراتور آلمان (امپراتور مقدس روم) بر سر انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی به وجود آمد.

۲۲۰ ۲ از شاعران شاخص عصر صفوی می‌توان وحشی بافقی، محتشم کاشانی و صائب تبریزی را نام برد.

۲۰۳ ۴ آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت و کار، تأثیر به‌سزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شبنانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

۲۰۴ ۴ از آثار برجسته معماری دوران اشکانیان، می‌توان به بقایای شهر نسا، صد دروازه (دامغان)، معبد آناهیتا در شهر کنگاور در استان کرمانشاه، کوه خواجه سیستان و کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق اشاره کرد.

۲۰۵ ۱ زبان ایلامی که مردمان جنوب‌غربی فلات ایران با آن سخن می‌گفتند، زبان رسمی و نوشتاری حکومت و تمدن ایلام بود. این زبان تا مدتی پس از ورود آریاییان، هم‌چنان رواج داشت و به عنوان زبان دوم نوشتاری در دوران هخامنشی از آن استفاده می‌شد. در برخی از سنگ‌نوشته‌های دوره هخامنشیان، ترجمه ایلامی نوشته‌ها نیز آمده است. علاوه بر آن، تقریباً تمامی هزاران لوح گلی کشف‌شده از تخت جمشید، به خط و زبان ایلامی است.

۲۰۶ ۲ در دوره ساسانیان، آتشکده‌های بسیاری در شهرها و روستاهای ایران ساخته شد. سه آتشکده آذربایجان مهر در خراسان، مخصوص کشاورزان، آذرگشنسپ در آذربایجان، ویژه شاهان و آذرفرنبدی در فارس، خاص موبدان، بزرگ‌تر و شکوهمندتر از دیگر آتشکده‌ها بودند.

۲۰۷ ۲ در دوره هخامنشیان، تجربیات و سبک‌های هنری اقوام غیرایرانی با شیوه‌های بومی ترکیب شد و هنری به وجود آمد که کاملاً تازگی داشت و روح هنر ایرانی بر آن حاکم بود.

۲۰۸ ۳ هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۲۰۹ ۱ روحانیون مادی که مغ نامیده می‌شدند، برگزاری آیین‌های دینی از جمله خواندن نیایش‌ها و سرودها و رسم قربانی کردن را برعهده داشتند.

۲۱۰ ۴ از دوره اشکانیان تقریباً هیچ نوشته ادبی به زبان و خط پارسی بر جای نمانده است.

۲۱۱ ۳ گرایش‌های انسان‌گرایانه، بیش از هر جای دیگر، در قلمرو ادبیات، هنر و معماری و تعلیم و تربیت انعکاس یافت و به نهضت ادبی و شکوفایی هنر و معماری در ایتالیا منجر شد.

۲۱۲ ۴ اراضی خاصه: این زمین‌ها متعلق به شخص شاه بود و به ویژه از زمان شاه عباس، درآمد آن برای اداره سپاه هزینه می‌شد.

۲۱۳ ۴ با به تخت نشستن شاه سلیمان، روند انحطاط و زوال صفویان شدت گرفت. این پادشاه با امور و اصول کشورداری بیگانه بود و در زمان او اعضای حرمسرا نفوذ زیادی داشتند و در اداره امور حکومت دخالت می‌کردند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مربوط به دوران سلطنت شاه صفی است.

(۲) مربوط به دوران سلطنت شاه اسماعیل اول است.

(۳) مربوط به دوران سلطنت شاه سلطان حسین است.

جغرافیا

۲۲۱ ۳ انقلاب سبز عبارت است از استفاده از ماشین آلات و فناوری

در کشاورزی.

۲۲۲ ۴ الف) بر بهره‌مندی منطقی و خردمندانه از منابع تأکید می‌شود

← توجه به حفظ محیط زیست

ب) بین مناطق کشور از نظر دسترسی به منابع و امکانات تعادل برقرار می‌شود

← توجه به عدالت در توسعه

۲۲۳ ۳ به طور کلی، سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان اقتصادی و اجتماعی

حکومت‌ها بر همه جنبه‌های زندگی در شهرها و روستاهای یک کشور تأثیر می‌گذارد.

۲۲۴ ۲ آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن

به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح زمین.

۲۲۵ ۴ شکل زیر مربوط به تلفیق و ترکیب داده‌ها (هم‌پوشانی) است.

۲۲۶ ۳ در مرحله پردازش اطلاعات در GIS، اطلاعات با توجه به

اهداف و نیاز کاربر پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

۲۲۷ ۴ برای استفاده از سامانه اطلاعات جغرافیایی، با توجه به اهداف

مختلف در هر زمینه، نرم‌افزارهایی طراحی شده است.

۲۲۸ ۳ سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) عبارت است از مجموعه‌ای

از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایانه‌ای که امکان جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات و نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می‌کند.

۲۲۹ ۲ پردازش و تحلیل اطلاعات با GIS، به تصمیم‌گیری می‌انجامد.

۲۳۰ ۱ موقعیت جغرافیایی داده‌ها ← داده‌های مکانی

ویژگی‌های داده‌ها ← داده‌های توصیفی

۲۳۱ ۲ در روستای پراکنده، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارند و خانه‌ها

درون زمین‌های کشاورزی هستند که این روستاها بیشتر در شمال کشور می‌باشند.

۲۳۲ ۱ الف) همدان ← شعاعی

ب) سلماس در آذربایجان غربی ← شطرنجی

ج) بوشهر ← خطی

۲۳۳ ۲ ارتفاع ۲۰۰۰-۱۰۰۰ متر ← ۵۳٪ شهرها (بیشترین پراکندگی)

عرض جغرافیایی ۳۹-۳۴ درجه شمالی ← بیشترین شهرها

۲۳۴ ۳ شهر بیشاپور در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در

ایران برخوردار بود و جنگ و بیماری سبب از بین رفتن این شهر شد.

۲۳۵ ۱ پسته، انار و خرما در ایران در جهان بی‌همتا می‌باشند.

۲۳۶ ۲ اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی

مختلف ایران سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

۲۳۷ ۳ در کشور ایران، استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین

شاغلان بخش معدن را دارند.

۲۳۸ ۲ الف) از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی در هر جامعه ← آموزش

و پرورش

ب) رگ حیاتی جامعه ← راه‌ها

۲۳۹ ۴ الف) کشور ایران دارای بیش از یک میلیون اثر باستانی و

تاریخی است ← ص

ب) در کشور ما، بیش از ۱۶۰ نوع صنایع دستی وجود دارد ← ص

ج) گردشگری شغل پردرآمد، پاک و کم‌هزینه‌ای است ← ص

د) پیکره‌بندی طبیعی ایران، یکی از عوامل ایجاد گردشگری زمین‌گردی (ژئوتوریسم) است ← ص

۲۴۰ ۲ کشور ایران از نظر جاذبه‌های طبیعی، در رتبه پنجم جهانی و

از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی، در رتبه دهم جهانی است.

۲۴۱ ۳ تالوگ، بهترین خط مرزی در رودهای قابل کشتی‌رانی است؛

چون هر دو کشور حق کشتی‌رانی در دو طرف آن را دارند.

۲۴۲ ۴ از خط مبنا به سمت دریا تا حدود ۱۲ مایل دریایی، دریای

سرزمینی نامیده می‌شود.

۲۴۳ ۱ مدار ۴۹ درجه شمالی ← مرز بین کانادا و آمریکا

مدار ۳۸ درجه شمالی ← مرز کره شمالی و کره جنوبی

۲۴۴ ۲ در نظام سیاسی تک‌ساخت، کشور به واحدهای سیاسی و

اداری کوچک‌تر مانند استان و شهرستان تقسیم می‌شود و قدرت سیاسی از یک کانون به سایر نواحی کشور اعمال می‌شود.

۲۴۵ ۳ ژئوپلیتیک، روابط متقابل قدرت، سیاست و جغرافیا را

مطالعه می‌کند.

۲۴۶ ۱ الف) آلفرد ماهان ← نظریه قدرت دریایی

ب) راتزل ← نظریه فضای حیاتی

۲۴۷ ۴ عوامل و ارزش‌های جغرافیایی، نقش مهمی در تولید قدرت

برای یک کشور دارند.

۲۴۸ ۱ مکیندر معتقد بود که بخش عمده خشکی‌های جهان، سه قاره به

هم چسبیده آسیا و اروپا و آفریقا و جزیره جهانی نام دارد. مکیندر در این جزیره

جهانی، منطقه خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق) را قلعه (دژ)

جهان می‌دانست و می‌گفت این منطقه برای قدرت‌های دریایی، غیرقابل دسترس است. مکیندر بخش مرکزی این منطقه را محور یا قلب خشکی جهان نامید.

۲۴۹ ۲ کشورهای حائل ← کشورهایی که بین دو یا چند قدرت

بزرگ قرار دارند.

۲۵۰ ۱ الف) لهستان ← کشور جمع و جور

ب) لسوتو و سوازیلند ← کشورهای محاطی

ج) تایلند ← کشور دنباله‌دار

جامعه‌شناسی

۲۵۱ | ۱ نظام اجتماعی همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر

در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید. موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی باعث شد جامعه‌شناسان علاقه‌مند شوند تا شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون ماشین و بدن انسان را برجسته کنند. جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد. جوامعی که نظم اجتماعی را از این منظر برقرار می‌سازند، شاید با تطبیع، تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند، اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل و رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.

۲۵۲ | ۱ اگر جامعه را هم‌چون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی

انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم. جامعه‌شناسی تبیینی همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است و پوزیتیویسم به معنی وحدت روش علوم است.

جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کتی می‌بیند.

۲۵۳ | ۴ رشد جمعیت از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی

در خود ایجاد می‌کند.

هدف جامعه‌شناسی تبیینی، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است. روش جامعه‌شناسی تبیینی، حس و تجربه (نگاه از بیرون) است.

۲۵۴ | ۲ یکسان دانستن طبیعت و جامعه، انسان‌ها را به پیچ و

مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد.

برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر، از جمله تغییراتی است که یک نظام اجتماعی در محیط ایجاد می‌کند.

در اوایل قرن نوزدهم میلادی، با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد.

۲۵۵ | ۲ افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به

موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند، ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود. جامعه‌شناسان برای شناختن نظم، از امور آشنا و مأنوس «آشنای زدایی» می‌کنند؛ یعنی از دید یک فرد غریبه به موضوعات آشنا و روزمره اطراف خود نگاه می‌کنند و در کنار بی‌نظمی، نظم را می‌شناسند.

۲۵۶ | ۲ اگر جامعه را هم‌چون طبیعت تصور کنیم و آن را دستاوردی

انسانی ندانیم، یعنی آن را واقعیتی بیرونی تصور کنیم که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت، اداره می‌شود، در آن صورت ما فقط می‌توانیم از دانش‌های ابزاری خود استفاده کنیم و جامعه و پدیده‌های اجتماعی را بشناسیم، اما قادر نخواهیم بود، تغییری بنیادین در جامعه به وجود آوریم. نظم اجتماعی بیرون و مستقل از ما خواهد بود و ما فقط باید خود را با آن تطبیق دهیم و سازگار کنیم.

۲۵۷ | ۲ بررسی عبارت نادرست:

ج) در پدیده‌های هم‌تغییر می‌توان تغییرات یکی از آن‌ها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد و برخی از این هم‌تغییری‌ها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کتی و آماری مطالعه کرد.

۲۵۸ | ۲ نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را

امکان‌پذیر می‌نماید؛ باعث می‌شود که شما بدانید، می‌توانید چه توقعات و انتظاراتی از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره، شما را از همکاری با دیگران بازدارند.

جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به این پرسش‌ها توجه می‌کنند؛ قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند؟ چگونه دوام می‌آورند؟ چگونه تغییر می‌کنند؟

در زندگی روزمره بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید. دانش‌آموزی که دیر به مدرسه می‌رسد یا تکالیف خود را به موقع انجام نمی‌دهد، راننده‌ای که در شانه خاکی جاده رانندگی می‌کند یا سبقت غیرمجاز می‌گیرد، کارمند بانکی که در پرداخت وام، آشنایان و بستگان خود را در اولویت قرار می‌دهد، پزشکی که بیماران خود را در مطب منتظر می‌گذارد و ... بیشتر به چشم می‌آیند. در حالی که نظم‌ها از نظر ما پنهان هستند و کم‌تر به چشم می‌آیند، مثلاً دانش‌آموزان اغلب به موقع در مدرسه حاضر می‌شوند، مردم معمولاً قواعد راهنمایی و رانندگی را رعایت می‌کنند و ...

راه رفتن یک کنش اجتماعی پیش پا افتاده به نظر می‌رسد، ولی برای راه رفتن صحیح، هر فرد تلاش می‌کند قواعدی را رعایت کند. او فاصله و حالتی به خود می‌گیرد تا هنگام رد شدن از کنار دیگری با او برخورد نکند یا طوری به نظر نیاید که همراه دیگری راه می‌رود. نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند.

۲۵۹ | ۴ ما اغلب می‌دانیم که باید از راننده تاکسی، پلیس، پزشک،

همسایه یا دوست انتظار چه رفتارهایی را داشته باشیم و در مواجهه با آن‌ها چگونه رفتار کنیم. گرچه ممکن است گاهی دانسته‌هایمان غلط از آب درآیند، دیگران مطابق انتظارات رفتار نکنند و حوادثی خلاف قواعد رخ دهند.

نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم، برقرار می‌شود، اما گاهی دیگران مطابق انتظارات رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف قواعد رخ می‌دهند (مانند تصویر صورت سؤال).

۲۶۰ | ۳ بررسی عبارت نادرست:

ب) جامعه‌شناسی تبیینی جامعه و نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی توضیح می‌دهد و این روابط و مناسبات را مبتنی بر قرارداد، ترس و اجبار می‌داند. جوامعی که نظم اجتماعی را از این منظر برقرار می‌سازند، شاید با تهدید، تطبیع و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند، اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.

۲۶۱ | ۴ از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند،

عقاید و ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو آرومانی یا واقعی جوامع انسانی پدید می‌آیند و ما فقط می‌توانیم بودن یا نبودن این ارزش‌ها و پیامدهای اجتماعی و تاریخی آن‌ها را بشناسیم و برای داوری درباره درست و غلط بودن یا حق و باطل بودن آن‌ها راهی نداریم.

۲۷۱ ۲ برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. این پدیده اغلب نوعی خودباختگی فرهنگی نیز در آن جوامع ایجاد کرد. خودباختگی فرهنگی می‌شود که جامعه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد و در نتیجه عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی فرا گیرد. در شرایطی که جوامع غیرغربی، مدیریت خود را در گزینش عناصر مناسب فرهنگ غربی از دست می‌دهند، غرب مدیریت انتقال فرهنگ خویش را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی خود به دست می‌گیرد.

۲۷۲ ۱ بررسی عبارت نادرست:

(ب) اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود.

۲۷۳ ۳ ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد، زیرا این علوم موجب می‌شوند تا فرهنگ‌های دینی هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند.

۲۷۴ ۴ کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود، نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند و برای این منظور در وهله نخست از مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری استفاده می‌کردند.

استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.

پیدایش قدرت‌های سکولار: زوال تدریجی قدرت کلیسا منجر به حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ (کنت‌ها و لردها) شد.

۲۷۵ ۱ بسیاری از منتقدان نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند، موجب تضعیف ساز و کارهای دموکراسی می‌شود.

تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی بیشتر با تثبیت مرجعیت علمی غرب و توزیع هدفمند علوم طبیعی و انسانی انجام می‌شود.

توسعه صنعت ارتباطات، فاصله‌های زمانی و مکانی را کوتاه و جهان را کوچک کرده و آن را به صورت دهکده‌ای واحد درآورده است.

۲۷۶ ۳ دولت‌های مرکز برای حفظ وضع موجود در عرصه‌های مهم، انحصار ایجاد می‌کنند.

سازمان کنفرانس اسلامی، برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی شکل می‌گیرند.

ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

۲۶۲ ۳ حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر نیز متفاوت است، اما حق و باطل در زمان‌ها و مکان‌های مختلف مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.

۲۶۳ ۴ ارزیابی جهان‌های اجتماعی، ارزیابی واقعیت‌ها و آرمان‌های آن جهان اجتماعی است. واقعیت‌های هر جهان اجتماعی را می‌توان در پرتو آرمان‌های آن ارزیابی کرد. تکاثر به معنای مال‌اندوزی می‌باشد.

۲۶۴ ۳ حق و باطل بودن عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و کنش‌ها، براساس آگاهی یا جهل، توجه یا بی‌توجهی مردم جهان‌های اجتماعی مختلف نسبت به آن‌ها تعیین نمی‌شود. حق و باطل بودن ارزش‌ها و عقاید کلان در مکان‌ها و زمان‌های مختلف، جابه‌جا و دچار تغییر نمی‌شوند. هم‌چنین حق و باطل مستقل از پذیرش یا عدم پذیرش جهان‌های اجتماعی‌اند.

۲۶۵ ۲ تکاثر ← ارزش باطل در قلمرو آرمانی و واقعی بعضی از جهان‌های اجتماعی

ناپسند بودن تبذیر ← آرمانی که بیرون از قلمرو واقعی جامعه است.

تقدیس حیوانات در معابد هندوستان ← فرهنگ آرمانی باطل

۲۶۶ ۲ برنامه‌ریزان فرهنگی هر جامعه، همواره تلاش می‌کنند تا از طریق تعلیم و تربیت، زمینه تحقق بیشتر آرمان‌ها و ورود آن‌ها به قلمرو واقعی جهان اجتماعی را فراهم کنند.

۲۶۷ ۱ علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان‌های اجتماعی داوری کند.

حقایق هر چند خود ثابت‌اند، ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی، تغییرپذیرند. یعنی برای جهان‌های اجتماعی، امکان انحراف از حق و پذیرش باطل وجود دارد و برعکس.

حدود قلمرو واقعی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود و از جامعه‌ای به جامعه دیگر نیز متفاوت است، همان‌طور که استقلال سیاسی در ایران، پیش از انقلاب اسلامی یک آرمان بود که با انقلاب اسلامی به یک واقعیت تبدیل شد.

۲۶۸ ۴ علوم اجتماعی، اگر علم را به معنای تجربی آن محدود نکنند، می‌تواند درباره حق یا باطل بودن واقعیت‌ها و آرمان‌های جهان اجتماعی داوری کند.

۲۶۹ ۳ در سراسر تاریخ، حق و باطل از آرمان‌های بشری بوده و اغلب جهان‌های اجتماعی رعایت آن‌ها را لازم می‌دانند.

تقدیس حیوانات در معابد هندوستان از جمله آرمان‌های آن جامعه است که درون قلمرو واقعی قرار می‌گیرد.

آرمان‌های جهان اجتماعی در ارزش‌ها متبلور می‌شوند.

۲۷۰ ۴ بررسی عبارت نادرست:

(ج) ناپسند بودن اسراف و تبذیر از جمله عقاید و ارزش‌های حق است که بیرون قلمرو واقعی قرار گرفته است.

فلسفه و منطق

۲۸۱ ۴ فلاسفه اسلامی برخلاف نظر دکارت، معتقدند انسان به طور مادرزادی در همان بدو تولد با قاعدهٔ علت آشنا نیست. مفهوم ضرورت علی و معلولی از ابتدا در ذهن انسان نبوده است.

۲۸۲ ۳ به عقیدهٔ فلاسفهٔ مسلمان، اصل علت یک قاعدهٔ عقلی است و از تجربه به دست نمی‌آید؛ زیرا هر تلاش تجربی خود مبتنی بر این قاعده است؛ یعنی درک اصل علت از طریق عقل صورت می‌گیرد و نه از طریق تجربه. از سویی دیگر انسان بعد از درک علت برای شناخت علت حوادث طبیعی، باید از حس و تجربهٔ خود استفاده کند، بنابراین کشف علل امور و حوادث طبیعی (یعنی کشف علت این امور و حوادث) از طریق حس و تجربه صورت می‌گیرد. به بیانی دیگر، به عقیدهٔ فلاسفهٔ مسلمان، انسان بعد از درک علت برای یافتن مصادیق آن به سراغ حس و تجربه می‌رود.

۲۸۳ ۴ طبق اصل سنخیت؛ هر علتی معلول خاص خودش را پدید می‌آورد و نیز درک می‌کند که هر معلولی از علت خاصی صادر می‌شود و پدید می‌آید. یکی از نتایج اصل سنخیت هم این است که انسان از هر چیزی انتظار آثار متناسب با خودش را دارد. با این توضیح بیت‌گزینهٔ (۴) بر مضمون اصل سنخیت علت و معلول دلالت نمی‌کند.

۲۸۴ ۱ اشیا در ذات و ماهیت خود، ممکن‌الوجود بوده‌اند و اگر اکنون موجود هستند، به خاطر این است که به واسطهٔ علت خود از حالت امکانی خارج شده و وجود برای آن‌ها ضروری و واجب شده و لذا موجود گردیده‌اند. پس آن‌چه به معلول ضرورت وجود می‌دهد، علت است. معلول با قطع نظر از علت، «امکان ذاتی» دارد، بنابراین می‌گوییم که علت (تامه) عامل ضرورت‌بخشی است. این سخن به این معناست که وجوب و ضرورت بر وجود و ایجاد، مقدم است.

۲۸۵ ۱ برخی از فیلسوفان مانند دموکریتوس گاهی از واژهٔ اتفاق استفاده کرده‌اند. به نظر دموکریتوس برخورد اتفاقی این ذرات سرگردان سبب پیدایش عناصر و اشیای فعلی در جهان شده است.

۲۸۶ ۲ ابن سینا در مهم‌ترین کتاب فلسفی خود، یعنی الهیات شفا هم دربارهٔ اتفاق و هم دربارهٔ شانس سخن گفته و تلاش کرده است نظر مردم را در مورد این مفاهیم تصحیح نماید.

۲۸۷ ۲ قبول غایت‌مندی جهان، فقط با قبول علت نخستین و علل‌العلل یعنی قبول آفریننده امکان‌پذیر است.

۲۸۸ ۲ نظریهٔ مربوط به تکامل زیستی موجودات با معانی دوم و سوم اتفاق سازگار است و انکار اصل سنخیت و غایت‌مندی را به همراه دارد؛ زیرا دگرگونی‌های این جهان، نه تنها هیچ‌کدام اتفاقی نیست، بلکه هر تغییری که می‌بینیم، ناشی از عوامل خاص آن است، بنابراین اگر این دگرگونی‌ها و تغییرات منجر به تکامل موجودات شده و در مسیر درستی پیش رفته، نشان‌دهندهٔ حرکتی غایت‌مند در میان پدیده‌های این جهان است که از ناحیهٔ علت نخستین جهان صادر شده است.

۲۷۷ ۱ جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند، با استعمار نو و فرانوا مواجه شدند.

صنعت، عنصر دیگری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید. مواجههٔ فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام، نمونه‌ای از چالش بین فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در سطح جهان است.

۲۷۸ ۲ در فرآیند تکوین نظام نوین جهانی، مراحل چهارگانهٔ زیر (به ترتیب)، طی شد:

- ۱- پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار
- ۲- پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت
- ۳- به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری
- ۴- استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

۲۷۹ ۱ دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزهٔ دینی نداشتند. آنان با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی آن جوامع تأثیر می‌گذاشتند.

استعمار مهم‌ترین عامل ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.

۲۸۰ ۲ نشر و گسترش اسلام متکی بر قدرت سیاسی و نظامی آن نبود، بلکه مرهون قوت و قدرت فرهنگی آن بود. ایرانیان به تدریج اسلام را پذیرفتند؛ همان‌گونه که مسلمانان آسیای جنوب‌شرقی، از طریق تجارت با فرهنگ اسلامی آشنا شدند و به آن روی آوردند.

۲۸۹

۳

اگر فرض کنیم که معنای نظریه مه‌بانگ این باشد که قبل از انفجار بزرگ، هیچ چیزی وجود نداشته است و ناگهان بر اثر یک انفجار بزرگ، این جهان شکل گرفته باشد، نتیجه این سخن این است که از هیچ چیزی به وجود بیاید و چنین سخنی هم با اصل علیت مخالف است و هم با وجوب بخشی علت به معلول، بنابراین موافق با معنای اول اتفاق است، اما اگر معنای نظریه مه‌بانگ این باشد که ذره‌ای کوچک و بسیار فشرده وجود داشته و سپس خودبه‌خود در آن انفجاری رخ دهد، در این صورت؛ این سخن هم با معنای اول سازگار است و منجر به انکار رابطه ضروری میان علت و معلول خواهد شد و هم موافق معنای دوم اتفاق است که انکار اصل سنجیت را در پی دارد، اما اگر معنای نظریه مه‌بانگ این باشد که ذره‌ای کوچک و بسیار فشرده در ابتدا وجود داشته، اما براساس علتی که تاکنون برای ما مجهول بوده (و نه به صورت خودبه‌خود)، انفجاری رخ داده و این جهان گسترش یافته است، در این حالت؛ نه تنها هیچ‌کدام از معانی اتفاق را دربر نخواهد داشت، بلکه با هیچ‌یک از اصول علیت نیز مخالف نیست.

۲۹۰

۳

اگر قبول کنیم که بالا رفتن بخار آب دریا به سبکی جرم و وزن آن وابسته است، یعنی پذیرفته‌ایم که بین سبکی وزن و جرم آب و بالا رفتن بخار آب دریا ارتباط و پیوستگی وجود دارد. پذیرش رشته‌های تخصصی در علوم مختلف نیز مرسوم پذیرش اصل سنجیت است؛ زیرا علوم مختلفی مانند فیزیک و زیست‌شناسی زمانی شکل می‌گیرد که بپذیریم میان پدیده‌های خاص، روابط خاصی شکل می‌گیرد که ویژه آن پدیده‌هاست. هم‌چنین پذیرش واقعیت آب در رفع تشنگی بیانگر آن است که میان آب و رفع تشنگی ارتباط و پیوستگی وجود دارد.

۲۹۱

۴

مقدماتی که در استدلال استفاده می‌کنیم، معلومات و دانسته‌های پذیرفته‌شده قبلی ماست و نتیجه چیزی است که قبلاً نمی‌دانستیم و بعد از استدلال به آن رسیدیم یا این‌که می‌دانستیم ولی هنوز ثابت نشده بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ما از طریق معلومات تصدیقی به تصدیق و نتیجه جدید می‌رسیم نه از طریق مفاهیم که همان تصورات است.

(۲) مقدماتی که در استدلال استفاده می‌کنیم، در خود استدلال اثبات نمی‌شوند. ممکن است این مقدمات قبلاً اثبات شده باشند و یا آن‌قدر واضح‌اند که هیچ‌وقت نیاز به اثبات نداشته‌اند.

(۳) استدلال در تقسیم اولیه دارای دو قسم اصلی استدلال قیاسی و استقرایی است.

۲۹۲

۳

نتایج استدلال قیاسی قطعی و ضروری است و سیر ذهن از کلی به جزئی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نتیجه استقرا احتمالی است، نه قیاس.

(۲) نتیجه قیاس ممکن است یقینی نباشد چون منظور از یقینی و غیریقینی معنی و محتوای نتیجه است، مثلاً در قیاس «هر انسانی باسواد است. هر باسوادی دارای مدرک دکترا است. پس: هر انسانی دارای مدرک دکترا است» وقتی که مقدمات را بپذیریم، نتیجه را نیز باید بپذیریم، چون در قیاس مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارند، اما نتیجه قیاس مذکور درست (یقینی) نیست با این‌که قطعی است.

(۴) در قیاس سیر ذهن از کلی به جزئی است، نه از جزئی به کلی.

۲۹۳

۱

تمثیل نوعی از استدلال استقرایی محسوب نمی‌شود. آن‌چه استدلال تمثیلی نامیده می‌شود، استدلال کردن براساس یک تمثیل است، نه خود تمثیل که همان تشبیه در ادبیات است که در علوم مختلف از جمله در روان‌شناسی، صنایع هوایی و ... به کار می‌رود، بنابراین تمثیل همان استدلال تمثیلی نیست. مثلاً اگر بگوییم محمد مانند احمد قدبلند است، این یک تمثیل است، ولی اگر از این شباهت ظاهری نتیجه‌ای بگیریم و حکمی صادر کنیم، تمثیل به استدلال استقرای تمثیلی تبدیل شده است. در این مثال اگر احمد مهندس باشد و ما از قد بلند بودن که وجه شباهت این دو نفر است، استفاده کنیم و صفت مهندس بودن احمد را به محمد سرایت دهیم و حکم کنیم که: محمد هم مهندس است، این استدلال استقرای تمثیلی است.

۲۹۴

۴

استدلال تمثیلی می‌تواند باعث مغالطه تمثیل ناروا شود. تمثیلی که شخص استفاده کرده است، وجه شباهت خیلی کمی با سخن پزشک دارد، بنابراین هر چقدر وجه شباهت کم‌تر باشد، استدلال تمثیلی ضعیف‌تر است.

۲۹۵

۱

روش دانشمندان تجربی در آزمایشگاه‌های فیزیک و شیمی برای تأیید قوانین کلی علمی بر استدلال‌های استقرایی قوی مبتنی است و مستلزم انجام آزمایش‌های متعدد است.

۲۹۶

۲

شرایط استقرای تعمیمی قوی: نمونه‌ها باید تصادفی باشند. نمونه‌ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف‌های مختلفی باشند که در جامعه آماری ما وجود دارند. تعداد نمونه‌ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی (نه زیاد) (ردگزینۀ (۴) داشته باشند.

۲۹۷

۳

هرگاه هر کدام از شرایط استقرای قوی (۱- نمونه‌ها باید متفاوت و تصادفی باشند ۲- نمونه‌ها بیانگر و شامل همه طیف‌های مختلفی که در جامعه آماری ما وجود دارند، بشود ۳- تعداد نمونه‌ها نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند) و یا همه آن‌ها را به درستی رعایت نکنیم و یا نتیجه استقرا را یقینی بدانیم، دچار این مغالطه می‌شویم. برگزیدن یک جامعه آماری کوچک الزاماً نمی‌تواند منجر به مغالطه تعمیم شتاب‌زده شود.

۲۹۸

۱

استنتاج بهترین تبیین اگرچه نتیجه احتمالی دارد، اما در زندگی روزمره و در مسائل علمی جهت بررسی فرضیه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) در استدلال استنتاج بهترین تبیین که نوعی استقرا است، نتیجه آن احتمالی است، نه قطعی.

(۳) در استنتاج بهترین تبیین به دنبال فرضیه‌ای برای چرایی داده‌ها هستیم ولی در استقرای ساده به دنبال چرایی نیستیم، فقط احکام به دست آمده را تعمیم می‌دهیم، به همین دلیل در مورد جایگاه این انواع استدلال اختلاف نظر وجود دارد و برخی آن را نوع مستقلاً از استدلال دانسته‌اند.

(۴) در استدلال استنتاج بهترین تبیین همه احتمالات را بررسی نمی‌کنیم، بلکه فقط احتمالاتی که به ذهنمان رسیده را بررسی می‌کنیم.

۲۹۹

۱

ملاک تقسیم‌بندی استدلال به دو نوع استدلال قیاسی و استدلال استقرایی این است که آیا نتیجه ضرورتاً از مقدمات به دست می‌آید یا نه. بر این اساس در استقرا برخلاف قیاس، نتیجه به صورت قطعی و ضروری از مقدمات حاصل نمی‌شود، بلکه مقدمات از نتیجه حمایتی نسبی می‌کنند، اما در استدلال قیاسی نتیجه ضرورتاً از مقدمات به دست می‌آید.

۳۰۰ ۴ الف) قیاسی (سیر از کلی به جزئی است).

ب) استنتاج بهترین تبیین (احتمالات مختلف شکست در کنکور را بررسی نموده و به بهترین تبیین رسیده است).

ج) تمثیلی (از تمثیل برای صدور حکم استفاده کرده است).

د) قیاسی (استدلال قیاسی است و آمدن کلمه مانند در نتیجه تأثیری در استدلال ندارد).

ه) تعمیمی (از چند مورد جزئی، نتیجه کلی گرفته است).

۳۰۱ ۱ افلاطون نشان می‌دهد که سقراط عمر خود را مصروف اصلاح جامعه و شناساندن افکار مغالطه‌آمیز سوفیست‌ها کرد. با هر کس که به او گوش می‌داد، مسائل اساسی خدانشناسی، اخلاق، سیاست و اجتماع را در میان می‌گذاشت.

۳۰۲ ۳ سقراط روش بحث ثابتی داشت. مفهومی از مفاهیم را که در زندگی ما اهمیت حیاتی دارد، برمی‌گزید و درباره‌اش پرسش می‌کرد. وقتی کسی داوطلب پاسخ می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری طرح می‌کرد، به طوری که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آن‌چه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد، پس سقراط خودش حقیقت را در اختیار مخاطب قرار نمی‌داد، بلکه برای رسیدن به حقیقت به دیگران کمک می‌کرد. سقراط هم‌چنین به مردم می‌آموخت که هر چیزی را مورد سؤال قرار دهند.

۳۰۳ ۴ سقراط: من هیچ‌گاه از بیدار ساختن، پند دادن و حتی سرزنش کردن یکایک شما باز نمی‌ایستم و شما همه‌جا مرا در کنار خود می‌یابید ... این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا بر عهده من نهاده است.

۳۰۴ ۴ با توجه به عبارت «من هیچ‌گاه از بیدار ساختن، پند دادن و حتی سرزنش کردن یکایک شما باز نمی‌ایستم ...» می‌توان نتیجه گرفت که سقراط رسالت خود را در بیدار ساختن مردم و رهایی آنان از جهل و خرافات می‌دانست. این رسالت سقراط را می‌توان شبیه مأموریتی دانست که افلاطون در تمثیل غار بر دوش آن جوانی قرار داد که از غار بیرون آمد و روشنایی حقیقت را دید. سپس به درون غار بازگشت تا هم‌نوعان خود را نیز از حقیقت آگاه کند و از جهل بربانند.

۳۰۵ ۱ سقراط می‌گفت: نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح دهید و به شما یادآوری کنم که ثروت، فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.

۳۰۶ ۲ سقراط: کاوش و جست‌وجوی من برای شناخت کسانی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند و جدا کردن آن‌ها از کسانی که دانشمند حقیقی هستند، سبب شده که گروه بزرگی به غلط مرا «دانا» بنامند. در حالی که من دانا نیستم. شاید به این دلیل که وقتی نادانی کسی را آشکار می‌کنم، کسانی که در آن‌جا حاضرند، گمان می‌کنند که آن‌چه را آن‌ها نمی‌دانند، من می‌دانم.

۳۰۷ ۲ «نمی‌دانم» سقراط به معنای عدم اطمینان به همه دانسته‌ها نیست، بلکه بسیاری از دانشمندان چیزهای فراوانی می‌دانند، اما از آن‌جا که عظمت جهان را درک کرده‌اند و دانش خود را ناچیز می‌شمارند، تواضع می‌کنند و خود را در دسته نادانیان قرار نمی‌دهند. سقراط از این دسته بود و به همین دلیل با این‌که سروش معبد دلفی او را دانا خوانده بود، تواضع می‌کرد و می‌گفت سروش بدان جهت مرا دانا خواند که به نادانی خود اقرار می‌کنم.

۳۰۸ ۳ سقراط با این سخن که «آیا کسی پیدا می‌شود که علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری را قبول داشته باشد، ولی وجود خداوند را منکر شود؟» در حال اثبات خدا از طریق صفات و آثار او بود.

۳۰۹ ۲ اکنون که خداوند مرا مأمور کرده تا در جست‌وجوی دانش بکوشم و آن را به دیگران بیاموزم، آیا پسندیده است که از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان الهی سربتایم؟ بلی! اگر چنین گناهی از من سرزند، سزاوار است که دادگاهی تشکیل دهند و بگویند سقراط به خدا اعتقاد ندارد. پس به نظر سقراط، اگر از انجام وظیفه خود که همانا جست‌وجوی دانش و حقیقت است؛ دست بردارد، مستحق اتهام بی‌خدایی است.

۳۱۰ ۳ این عبارت از سیسرون و در مورد سقراط است.

روانشناسی

۳۱۱ ۴ حافظه کاری، میز کار همه اجزای شناخت است و حافظه‌ای

است که به سایر اجزای شناخت خدمت‌رسانی می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ظرفیت ذخیره‌سازی و زمان بازیابی اطلاعات در حافظه کاری علاوه بر اثرپذیری از زمان (برخلاف حافظه کوتاه‌مدت)، تابع میزان استفاده ما نیز هست.

(۲) بسیاری از اطلاعات را براساس میزان استفاده از آن‌ها در مدت زمان کوتاه به خاطر می‌سپاریم، در این صورت با حافظه کاری سروکار داریم.

(۳) گذشت زمان، از علل مهم فراموشی حافظه کوتاه‌مدت است و فراموشی مربوط به آن می‌باشد.

۳۱۲ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴)، اشاره به حافظه معنایی دارند،

زیرا دانش عمومی در آن‌ها مدنظر است (هر چند سال و تاریخ در آن‌ها به کار رفته باشد)، اما پاسخ‌گویی به آن‌ها با توجه به دانش و اطلاعات عمومی امکان‌پذیر است. در گزینه (۳)، پاسخ‌گویی نیاز به تجربه‌های شخصی و مشخصی دارد که در زمان و مکان مشخصی اتفاق افتاده است که مربوط به حافظه رویدادی است.

۳۱۳ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴)، نشان‌دهنده کم‌توجهی یا عدم

رمزگردانی هستند، اما گزینه (۳)، اشاره به پدیده نوک زبانی دارد و مربوط به مشکلات بازیابی اطلاعات است.

۳۱۴ ۲ مرور کارآمد ← کنترل اثر گذشت زمان

یادگیری با استراحت ← کنترل اثر تداخل

۳۱۵ ۴ استفاده از مثال برای برجسته کردن تمایز، نشان‌دهنده

تمایزبخشی است.

نکته: درست است که کلمه «مثال» در صورت سؤال به کار رفته است، ممکن است فرد بین دو گزینه بسط معنایی و تمایزبخشی دچار خطا شود، ولی در بسط معنایی از کلمه مثال‌های مختلف استفاده می‌شود و کلیدواژه در این‌جا تمایز است.

۳۱۶ ۴ برای کنترل اثر گذشت زمان، نباید فاصله مرور مطالب

(تکرار، تمرین، بازگویی، دوره) بیشتر از ۶ یا ۷ ساعت باشد و بهترین زمان مرور مطالب، چند ساعت بعد از یادگیری است. بنابراین امیر در حال تکرار و بازگویی اشعاری که ۵ ساعت قبل فرا گرفته است، می‌باشد که این ساعات کم‌تر از ۶ یا ۷ ساعت است.

۳۱۷ ۱ هرچه بیشتر آزمون دهید، نشانه‌های بازیابی بیشتری کسب

خواهید کرد. به این پدیده، اصطلاحاً اثر آزمون گفته می‌شود. بازیابی نیز مرحله سوم حافظه به شمار می‌رود.

۳۱۸ ۳ نوع رمزگردانی حافظه بلندمدت ← عمدتاً معنایی

زمان بازیابی حافظه حسی ← حدود نیم‌ثانیه

۳۱۹ ۲ حافظه کاذب زمانی شکل می‌گیرد که فرد به غلط ادعا می‌کند آن

رویداد خاص قبلاً اتفاق افتاده است، در این‌جا خانم غفاری گزارشی متفاوت با شرح اخبار واقعه می‌دهد، پس دچار خطای اضافه کردن شده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فراموشی

(۳) خطایی صورت نگرفته است.

(۴) تداخل اطلاعات در اثر یادگیری سطحی

۳۲۰ ۳ پرندگان دیگر مانند گنجشک، بلبل و کبوتر، دورترین واژگانی

هستند که با تداعی (یادآوری) واژه «قناری» به ذهن خطور می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) به جای واژه «آسان‌تر»، باید «دشووارتر» به کار می‌رفت.

(۲) رمزگردانی کودکان به صورت جزء به جزء است.

(۴) بیشتر افرادی که می‌گویند حافظه ما ضعیف است، مشکل حافظه ندارند، بلکه مشکل توجه دارند.